

MEMLEKET
PARTİSİ

PROGRAM

2021

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	6
DEVLET YÖNETİMİ	11
3D (DÜRÜST, DİJİTAL, DENETLENEN) YÖNETİM	13
YEREL YÖNETİMLER	16
KAMU PERSONEL YÖNETİMİ	17
YOLSUZLUKLA MÜCADELE	20
ADALET, HUKUK, YARGI	22
TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	22
YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE ADİL YARGILANMA HAKKI	23
AVUKATLIK MESLEĞİ VE BAROLAR	25
YARGIDA İŞLEYİŞ	28
EĞİTİM	33
EKONOMİ VE KALKINMA	44
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA.....	45
KAMU SEKTÖRÜ VE MALİYE	48
REEL SEKTÖR.....	55
SANAYİ.....	57
FİNANS SEKTÖRÜ.....	61
TİCARET	65
KOBİLER.....	70
ESNAF VE SANATKÂRLAR	72
TARIM VE ORMANCILIK	76
TARIM.....	76
TARLADAN SOFRAYA GIDA KAYIP VE İSRAFINI ÖNLEME.....	88
ORMANCILIK	91

ÇEVRE VE KENTLEŞME	94
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE.....	94
HAYVAN HAKLARI	100
PLANLI KENTLEŞME	102
AFET (DEPREM, SEL, TAŞKIN) DİRENÇLİ KENTLER.....	107
KENTSEL DÖNÜŞÜM	112
SAĞLIK	117
GÜVENLİK	125
MİLLİ SAVUNMA	125
SAVUNMA SANAYİ	127
İÇ GÜVENLİK	130
GÖÇ VE MÜLTECİLER.....	133
SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	134
SOSYAL POLİTİKALAR	137
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	139
ÇOCUK HAKLARI	140
ENGELLİ BİREYLER.....	142
ŞEHİT AİLELERİ VE GAZİLER	143
SENDİKAL HAKLAR VE ÇALIŞMA HAYATI	144
TOPLUMSAL BARIŞ.....	149
DİN HİZMETLERİ.....	150
DIŞ POLİTİKA, ULUSLARARASI İLİŞKİLER	151
TURİZM.....	158
BİLİŞİM, TEKNOLOJİ VE AR-GE.....	162
ENERJİ VE MADENCİLİK.....	167
ULAŞTIRMA.....	172
KARAYOLU	172
DEMİRYOLU	174
HAVACILIK	177
DENİZCİLİK	180

GENÇLİK.....	184
SPOR.....	186
KÜLTÜR VE SANAT.....	190
MEDYA.....	193

GİRİŞ

Sivas Kongresi'nin yıldönümü olan 4 Eylül 2020'de "Memleket Hareketi" olarak **"halk için halkla birlikte siyaset"** diyerek yola çıktık. Memleket Partisi, ülkenin her yanında gönüllü olarak harekete geçen kitlelerin inancı, isteği ve güveni sonucunda doğdu. Siyasete inancını yitirmiş, siyasetten dışlanan herkes için bir umut oldu.

Partimiz, toplumsal sorunları çözme kapasitesine sahip, doğru politikaları kararlılıkla ve cesaretle uygulayacak bir iradenin vücut bulmuş halidir. Layık olmadığı şekilde dar bir alana hapsedilen halk iradesinin kendisiyle birlikte akacak bir mecra bulmasıdır. Kurumaya yüz tutmuş farklı nehirleri yeniden coşturacak ve maviliklerde buluşturacak bir hayata geçirme kudretidir.

Köklerimizi Cumhuriyetimizin anti-emperyalist, kamucu, halkçı, devrimci ve laik dünya görüşünden alıyoruz. Gövdemizi çağdaş, demokratik ve bilimsel dünyanın evrensel değerleri oluşturuyor. Dallarımızdaki çiçekler ise Anadolu'nun hümanist ve kadim aşk bilgeliğiyle hayata kucak açıyor.

-Ebedi yol göstericimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün muasır medeniyet hedefi ile yol almak;

-Terörün her türlüşünü reddetmek;

-Dil, din, ırk, mezhep başta her türlü ayrımcılığa karşı çıkmak;

-Doğaya ve çevreye saygılı olmak;

-Siyasetten rant elde etmeye dur demek;

-Kadına şiddete ve çocuk istismarına tavizsiz olmak
duruşumuzu belirliyor ve bu altı ilke yolumuzu aydınlatıyor.

“Anavatan, Yavruvatan, Mavivatan, Gökvatan bir bütündür, parçalanamaz!” kararlılığıyla yüreklerimiz atıyor. Ülkesine bağlı, milli egemenliği esas alan, toplumun değerleriyle barışık kadrolarımız halkın iktidarını kurmak ve halka hizmet için gün sayıyor.

Partimiz, **“Cumhuriyetçi Demokrat”** bir felsefeyi benimsemektedir. Cumhuriyetçi demokrasi anlayışıyla, anayasal devleti, temel hakları, kuvvetler ayrılığını, düşünce, inanç ve ifade özgürlüğünü, çoğulculuğu, toplumsal örgütlenmeyi, kadın haklarını, farklı yaşam tarzlarına saygıyı, ekonomik ve sosyal hakları korumayı, yereli güçlendirmeyi içeren laik demokratik bir cumhuriyeti amaçlamaktayız.

Milli iradeyi hâkim kılacak, **“Halkın Yönetimi”**ni kuracağız. Yüce Meclis’i yasama ve denetleme yetkisini kullanan, temsilde adalet ilkesinin gerçekleştiği kurum olarak güçlendireceğiz. Yargıyı tarafsız ve bağımsız kılacağız.

Planlı Demokratik Ekonomi, 3D Devlet Modeli, Mavi-Yeşil Politikalar, Hayal Kurduran Nitelikli Eğitim Sistemi, Dayanışmacı/Bölüşümcü Sosyal Refah Ağı, Cumhuriyet Sözleşmesi ile ülkemize umut olacağız.

“Planlı Demokratik Ekonomi”, dar çıkar çevrelerinin değil, geniş halk kesimlerinin tercihlerini göz önüne alan, katılımcı, sürdürülebilir ve kalkınma odaklı bir yönetimi ifade etmektedir. Ülkemizin üretici güçlerine yol gösterecek uzun dönemli kalkınma planları yaparak, onları kurlsız ve haksız rekabete dayalı, siyasi patronaj ilişkileri ile işleyen ekonomik sistemden kurtaracağız. Kurumların kendilerini değişen ve gelişen koşullara uygun olarak yenileyebilmelerini sağlayacağız. Endüstri 5.0 ve Toplum 5.0 devrimlerinin

ilkelerini evrensel ölçütler olarak koyacağız. Bu ölçütlere yerel birikimlerimizi ve deneyimlerimizi katacağız.

Kamu yönetimi için benimsediğimiz **Dürüst, Dijital, Denetlenen (3D) devlet modelimiz** ile yolsuzlukları önleyecek, devletin her türlü eylem ve işlemini yargının, yasamanın, kamuoyunun denetimine açacak, hayatı kolaylaştıracak; üretim, ulaşım, iletişim, eğitim, sağlık, güvenlik altyapısını güçlendirecek, kırsal-kentsel gelişim farkını azaltacak, kentleri yaşanabilir kılacağız. Tüm atama ve hizmet içinde yükselmelerde liyakati temel alacağız. Vatandaşların devlete tekrar “güven” duymasını sağlayacağız. Dijitalleşmeyi, bireylerin hayatını denetlemek, özgürlüklerini sınırlamak için değil, hayatı kolaylaştırmak, mal ve hizmet üretmek, büyük ve güvenilir veri sağlamak ve teknolojik dönüşümü gerçekleştirmek için demokratik bir araç olarak kullanacağız.

Kamu öncülüğünde tarım ile gıda, ulaşım, sağlık, su ve enerji kaynakları, ekolojik işletmeler alanlarında bütüncül ve akıllı bir dönüşüm başlatacak; üretim, istihdam, refahın adil dağılımı konularında özel sektör, yerel yönetimler ve üçüncü sektörle birlikte çalışacağız. Ekolojik bütünlüğü korumayı amaçlayan **“Mavi-Yeşil Politikalar”** üreteceğiz. Ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan depreme hazırlıklı olmayı hedefleyen bir afet yönetimi politikası oluşturacağız.

Fırsat eşitliğine dayalı, ücretsiz ve kesintisiz, bilimsel, çağımızın teknolojik gelişmeleriyle uyumlu, gençlere **hayal kurduran ve hayallerini gerçekleştirme imkânı veren nitelikli bir eğitim modellemesi** için seferberlik başlatacağız. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştireceğiz.

Küresel eşitsizlik olgusu nedeniyle en çok zararı sosyal refah devleti görmüştür. Sosyal yurttaşlık anlayışı çerçevesinde ihtiyaç sahibi olan her yurttaşımıza sosyal güvence sağlayacak, eğitim ve sağlık hizmetlerinde kamucu anlayışı benimseyeceğiz. Kimsenin açlıktan, yoksulluktan, işsizlikten dolayı sosyal ve insani felakete sürüklenmediği **“Dayanışmacı/Bölüşümcü Sosyal Refah Ağı”** nı sivil toplum ve yerel yönetimlerle birlikte oluşturacağız.

Cumhuriyetimizin temel niteliklerini ve kuruluş ilkelerini benimseyen yeni, sivil ve özgürlükçü bir **“Cumhuriyet Sözleşmesi”** ile toplumsal barışı sağlayacağız. Her türlü dinsel, mezhepsel, etnik kimliğin üzerinde yer alan, bütünleştirici ulus anlayışını sahipleneceğiz. “Yarınlar hepimizin!” anlayışıyla toplumun mutsuzluğunu, sisteme duyduğu güven bunalımını, gelecek kaygısını aşacak, insani gelişmişlik endeksinde üst sıralarda yer alarak özgür bir ülke olacağız.

Böylece Türk Milleti olarak; **“Barışacağız, Bölüşeceğiz, Büyüyeceğiz!”**

SLOGANIMIZ MAVİ

Hayalimiz toplumsal barış ve mutluluğumuzun gökyüzü enginliğinde, toplumsal adaletimizin deniz duruluğunda MAVİ olduğu bir Türkiye’dir.

Partimiz, büyük Türk Milleti’nin zorlukları ve engelleri her zaman aşmasını bilmiş çelikten iradesinin yansımasıdır. Vatandaşlarımızın yaşadığı sorunlara **MEMLEKET-ADALET-VİCDAN-İŞ** (“MAVİ”) ekseninde verilen aydınlık yanıttır.

Memleket Partisi, el birliğiyle, yürek birliğiyle, akıl birliğiyle bir uygarlık hikâyesi yazmak üzere siyaset sahnesinde yerini almıştır.

Bizler yürekli, onurlu insanların yaşadığı, mutlu, barış içinde ve adil bir memleketin hayalini canlandıracağız; o hayal için hep birlikte çalışacağız ve halkımızla birlikte;

GELECEĞİMİZİ GERİ ALACAĞIZ!

DEVLET YÖNETİMİ

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Devlet, millet adına bu egemenliği, Anayasada belirtilen ilkeler çerçevesinde yasama, yürütme ve yargı organları eliyle kullanır. Kaynağını millet iradesinden aldığımız bu anlayıştan yola çıkarak devlet yönetiminde “Cumhuriyetçi Demokrat” değerleri benimseyeceğiz.

-Cumhuriyetimizi, milli egemenlik idealini en iyi şekilde temsil eden ve uygulayan devlet şekli olduğuna sarsılmaz inançla koruyacağız.

-Devlet adına yetki kullanan tüm mercilerin anayasaya riayet etmelerini, hukuka uygun eylem ve işlemlerde bulunmalarını, yargı denetimine tabi olmalarını sağlayacağız.

-Kanunlar önünde eşitlik ilkesine bağlı kalacak, hiçbir kişiye, aileye, sınıfa, topluluğa ayrıcalık tanımayacağız.

-Kuvvetler ayrılığını sağlayarak yetkilerin tek bir elde toplanmasını engelleyecek, denge denetim mekanizmalarını etkin kılacağız.

-Memleketin ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağına (kamu, özel sektör, üçüncü sektör) kamu yararı ilkesini önceleyerek karar vereceğiz.

-Devlet örgütlenmesi ve personeli her ülke için en güçlü kaldıraçtır. Bürokrasinin varoluş amacı doğrultusunda toplumun ihtiyaçlarını, kaynakları etkin, verimli şekilde kullanarak ve kamunun çıkarını gözeterek karşılayacağız.

-Örgütlenme ve personel gücünü, ülkemizin iktisadi ve siyasal bağımsızlığını güvence altına almak, kalkınmayı sağlamak, halkımızın huzur, güven ve refah içinde yaşaması için toplumsal adaleti gerçekleştirmek amacıyla seferber edeceğiz.

-İktisadi ve sosyal kalkınma için uzun dönemli planlama yaparak, ülke kaynaklarını verimli kullanacağız.

-Hedefimiz, yalnızca üretimin ve kişi başına gelirin artırılması değil, iktisadi ve sosyo-kültürel yapının da sürekli geliştirilmesi olacaktır. Böylece hem kişi başına düşen milli geliri hem de sanayi kesiminin milli gelir ve ihracat içindeki payını artıracğız.

-Kurum kültürüne önem verecek, kurum hafızasının kaybolmasına müsaade etmeyeceğız.

-Devletle millet arasındaki zincirin en önemli halkası olan ve idare edenle idare edilen arasında köprü vazifesi gören mülki idare amirliği sistemini yeniden güçlendireceğız.

-“Bürokrasi herkese eşit mesafede olmalı” ilkesinden hareketle, kamu hizmetlerinden yararlanmada ayrımcılığa, insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı düzenleme ve uygulamalara izin vermeyeceğız.

-Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde vatandaş odaklı bir yaklaşım izleyecek; sürekli gelişim ve hizmetten yararlananların işlerini kolaylaştırma ilkesini temel alacağız.

-Pandemi ve kriz süreçleriyle her alanda topyekün mücadele için “Pandemi Kanunu” çıkaracağız.

-Devleti 3D ile yöneteceğiz: “Dürüst-Dijital-Denetlenen” bir devlet yönetimi kuracağız.

3D (DÜRÜST, DİJİTAL, DENETLENEN) YÖNETİM DÜRÜST YÖNETİM

Dürüst yönetim, görevini kötüye kullanmayan, vatandaşın bilgi saklamayan, yolsuzluk yapmayan, yapanı cezalandıran idare demektir. Bireylerin, toplumların ekonomik ve sosyal refahının sağlanması, ülkeye yapılan yatırımların artması bakımından temel bir gerekliliktir. Dürüst yönetim, “güvenilir devlet”tir. Vatandaşın devletin kurumlarına, verisine, bilgisine güvenmesi demektir. Bilgiyi mevcut siyasi iktidarın çıkarı için değil, halk yararı için üreten idaredir.

-Siyasi partilerin, din, mezhep ve etnik temelli grupların kamu görevlilerine etki etmesini engelleyerek, onların görevlerini tarafsızca yerine getirmesini sağlayacağız.

-Dürüstlük ilkesini sadece idare ile sınırlamayacak, özel sektör-sivil toplum-bireyler arasındaki iletişim ve etkileşimi de “dürüstlük” üzerinden kuracağız.

-“Dürüst siyaset”, “Dürüst yönetim”, “Dürüst yargı” felsefesinden hareketle hem mevzuatı yeniden düzenleyecek hem de toplumun her alanı için etik kültür inşa edeceğiz.

-Kamudaki tüm atamalarda ve görevde yükselmelerde “liyakat” ilkesini temel alacağız.

DİJİTAL YÖNETİM

-Dijital yönetim ile doğru ve güvenilir veri akışını sağlayacak, Türkiye’nin verisini/bilgisini/istatistiğini yeniden güvenilir bir biçimde üretecek ve vatandaşın kullanımına açacağız.

-E-devlet uygulamalarını düzenli olarak güncelleyip yenileyeceğiz. Dijital dönüşümü, sadece hizmetlerin online olarak verilmesini ifade eden e-devlet ile sınırlı tutmayacağız. Ülkemizin bütün sorunlarının çözümünde politikalar geliştirirken başvuru kaynağı olacak “Büyük Veri Bankası” oluşturacağız.

-Kamu görevlilerine e-devlet, dijital idare, dijital akıl, dijital yaşamın güçlükleri ve zorluklarıyla baş edebilme konularında düzenli hizmet içi eğitim vereceğiz. Böylece vatandaşın bu hizmetlerden daha etkili ve verimli şekilde faydalanmasını sağlayacağız.

-Kamu kurumlarının üreteceği güvenilir veri ile her alanda sorunları tespit edecek ve bu sorunları “demokratik katılım” prensibi doğrultusunda ilgili her mecrada tartışarak çözümler üreteceğiz.

-Ülkemizin toprağını, denizini, ormanını, ırmağını korumak ve kaynak kullanımını sürdürülebilir şekilde planlamak için dijital altyapı kuracağız.

-Uzay çalışmalarını destekleyeceğiz.

-Dijital güvenliğimizi sağlayacak önlemleri alacağız.

DENETLENEN YÖNETİM

Hukuk devletinin en önemli unsurlarından birisi idarenin eylem ve işlemlerinin denge ve denetleme mekanizmalarına tabi olmasıdır. Hesap veren bir yönetim anlayışı temelinde;

-Meclis aracılığıyla yapacağımız Siyasal Denetimle; anayasal denetim ve bütçe yapma hakkını kaybetmiş TBMM'nin siyasal ve mali denetim fonksiyonlarını yeniden hayata geçireceğiz.

-Yargı Denetimi ile; idarenin iş ve işlemlerini bağımsız ve tarafsız yargının denetimine tabi kılacağız.

-İdarenin Hiyerarşik Denetimi ile; bağımsız kurum ve kurulların kendi kanunlarıyla, idarenin denetim birimlerinin ise açıkça tanımlanacak olan “fonksiyonel bağımsızlık” ilkesi ile tarafsız ve siyasetten bağımsız bir şekilde denetim yapmalarını sağlayacağız.

-İdari denetim organlarının ve kurullarının özerkliğini güvence altına alarak, bunların liyakat ilkesine göre oluşturulmasını sağlayacağız.

-Vatandaşın bilgi edinme hakkını etkin kullanabilmesini sağlayacağız.

-İdarenin denetiminde, yeniden Hesap Mahkemesi niteliğine kavuşturacağımız Sayıştay'ı güçlendireceğiz. Sayıştay'ın hem denetim raporlarını yayımlayacak hem de denetim raporları sonucunda yapılan işlemleri kamuoyu ile paylaşacağız.

-Denetim alanını siyasi etkilerden arındıracağız.

YEREL YÖNETİMLER

-Anayasamızda yer alan “idarenin bütünlüğü” ve “yerinden yönetim” ilkelerinden hareketle yerel yönetimlere ilişkin tüm sorunları çözeceğiz.

-Kent yönetimine kentlinin, köy yönetimine köylünün katılmasını sağlayacağız.

-Yerel birimlerin ulaşım, iletişim, elektrik, su, kanalizasyon alt yapılarını güçlendireceğiz.

-Köyden mahalleye dönen yerleşim birimlerinin başta hizmetlere erişim olmak üzere tüm sorunlarını mevzuatı yeniden düzenleyerek çözeceğiz.

-Yerel yönetimlerin harcamalarını etkili bir mekanizma kurarak denetleyeceğiz.

-Yerel yönetimlere ilişkin tüm süreçleri (meclis toplantıları, borçlanma, alım satım, ihale, kaynak tahsisi, personel alımı) şeffaf bir şekilde yapacak ve kamuoyu tarafından takibini sağlayacağız.

-Nüfus artışı, coğrafi yapı, Türkiye’nin tarihsel birikimi ve bilimsel teknolojik gelişmeleri göz önüne alarak, yapay zekâ uygulamaları ve akıllı kentler anlayışıyla yeni yerel yönetim modelleri geliştireceğiz.

-Muhtarlıkları yerel yönetimlere destek birimi olarak güçlendireceğiz. İçinde yaşadığımız çağın gereklerine uygun olarak görevlerini halk yararına etkili ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için gerekli altyapıyı oluşturacağız. Özlük ve çalışma haklarını iyileştirip, özel bir kanunla düzenleyeceğiz. Muhtarlarımızın kendi mahallelerini ilgilendiren konularda yerel yönetimlerin ilgili birimlerinin toplantılarına katılarak üyeleri bilgilendirmelerini ve gerekli konularda oy kullanmalarını sağlayacağız.

KAMU PERSONEL YÖNETİMİ

Bir ülkede kamu personel yönetimi devletin kalbi, devlet örgütlenmesinin kurucu unsuru, bulunduğu rejimin aynasıdır. Bu ilkedен hareketle kamu personel yönetiminde hem hizmete girişte hem de atama ve yükselmelerde LİYAKAT, KARİYER, ADALET ve GÜVENCE ilkelerini hayata geçireceğiz.

-Kamu personel yönetiminin en temel ilkesi liyakattir. Bürokrasinin rasyonel olarak işlemesi için liyakat ilkesini taviz vermeden uygulamaya geçirecek, kayırmacılık, ayrımcılık uygulamalarına müsaade etmeyeceğiz.

-Liyakat sistemini; “EŞİTLİK” ilkesi üzerinden yükselteceğiz. Siyasi görüş, din, mezhep ve etnik kimliğin kamu hizmetine girişte bir kriter olmasına izin vermeyeceğiz. Bu memleketin evlatlarının eşit şekilde yarışmasını sağlayacağız.

-Kamu hizmetine girişten hizmetin sonlanmasına kadar her aşamada Türkiye’de unutilan liyakat sistemini yeniden kuracağız. Bu sistemi kamu hizmetine ilk girişte, ilerleme ve yükselmede, görevin sona erdirilmesinde ve üst düzey

atamalarda taviz vermeden uygulayacağız. Böylece hem kamu hizmetinde çalışmak isteyenlerde sisteme olan güveni tesis edecek hem de bürokrasinin istikrarlı ve sürekli olmasını sağlayacağız.

-Sınav sistemini yeniden düzenleyeceğiz. KPSS sınavına olan güven kaybının telafi edilmesi için soruların hazırlanmasından, soru kâğıtlarının adaylara dağıtılması aşamasına kadar her evreyi sıkı kurallarla denetleyeceğiz.

-Memuriyete giriş sınavlarını internet üzerinden çevrimiçi yayınlayacağız. Böylece vatandaşın çocuklarını sınav esnasında görmesini, izlemesini sağlayarak topluma güven vereceğiz.

-“Mülakat varsa liyakat yoktur!” anlayışından hareketle kamu kurumlarına personel alımlarında KPSS ve yazılı sınav başarı puanını temel alacağız. Yüz yüze yapılacak olan sınavları belli mesleklerle sınırlandıracağız. Bu sınavlarda da bilimsel bilginin ölçülmesini hedefleyeceğiz.

-Adayların ideolojisinin, dininin, etnik kökeninin sınavlarda belirleyici etken olmasını engelleyeceğiz. Bunun için sözlü sınavlarda kamera kaydı alınması kuralını getireceğiz.

-Kamu kurumlarında yapılacak olan yazılı ve gerekiyorsa sözlü sınavların hepsinde birlik sağlayacağız. Sınav sistemini kamu kurumlarının takdirine bağlı olmaktan çıkaracağız.

-Sözlü sınava çağrılacak aday sayısındaki katsayının belirlenmesinde kurumların keyfi davranmasını önleyeceğiz.

-Bazı alanlarda yapılması zorunlu sözlü sınavlar için “yöntem” belirleyeceğiz. Bu kuralları her kamu kurumunda taviz vermeden uygulayacağız. Böylece hem adayı hem de sınavı yapan jüriyi koruma altına alarak sınavların meşruluğunu sağlayacağız.

-Sınavlara ilişkin açılacak idari davaların ivedilikle görülmesi için Danıştay’ın konuyla ilgili dairesini güçlendireceğiz.

-Güvenlik soruşturmasını aday sınava girmeden önce değil, göreve atanmadan önce yapacağız. Terör örgütleriyle bağlantısı olanların kamuda çalışmasına izin vermeyeceğiz.

-Kamu kurumlarında görevde asansör yükselmeyi sınırlandıracağız. Kuruma emek vermiş liyakatli personelin yükselmesini sağlayacak, bunun için gerekli olan yasal düzenlemeyi yapacağız.

-Kamuda görev ve yetki paylaşımında adil olacağız.

-Kamuda insan gücü planlaması yaparak sadece zorunlu, istisnai ve ivedi durumlarda sözleşmeli ve taşeron personel istihdam edeceğiz. Böylece kamuda “esneklik” değil “güvenceli istihdam” ilkesini benimseyeceğiz. Kamu çalışanlarını sözleşme sürecinin belirsizliğinden kurtaracağız.

-Kamuda “Sosyal Ücret” ilkesini benimseyeceğiz. Performans ücretini kaldıracacağız.

-Maaş yelpazesinde adaleti sağlayacağız.

-Üst kademe yöneticilerin yetiştirilmesi için “Yönetici Akademisi” kuracağız.

-Kamu personel yönetiminde “Ofis” tarzı örgütlenme yerine “Bakanlık” tipi örgütlenmeyi benimseyeceğiz. Çalışma Bakanlığı’nı kamu çalışanlarını bünyesine alacak şekilde yeniden örgütleyeceğiz.

-Kamu personel sistemiyle uyumlu yeni bir personel değerlendirme yöntemi oluşturacak, kamu personelinin motivasyonunu artırmak için “ödül sistemi”ni teşvik edeceğiz.

YOLSUZLUKLA MÜCADELE

-Devletin görevlerini yerine getirebilmesi, halkın huzurunun ve sosyal refahının sağlanması, ülkemizin kalkınması, devlete güvenin gelişmesi için yolsuzlukla mücadele en temel görevlerimizden biri olacaktır. Bu konuda toplumsal duyarlılığı artıracacağız.

-Kamu ve özel sektörün ortaklaşa faaliyette bulunduğu alanların açık, şeffaf, izlenebilir ve denetlenebilir olmasını sağlayacağız.

-Kamu İhale Kanunu’nu tüm ihale ve satın alma süreçlerinin şeffaflığını temel alan bir yaklaşımla tekrar düzenleyecek, keyfiliği ortadan kaldıracacağız.

-Hukuk kurallarının düzenlemediği alanlarda etik kültür ve etik kurallar inşa edeceğiz. Koyduğumuz kuralların denetimini sağlayacağız. Bunun için Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nu bağımsız, özerk ve güçlü bir kurul haline getirip, mevzuatını yeniden düzenleyeceğiz.

Kamu Denetçiliği Kurumu idare ile kişiler arasındaki uyuşmazlıkların çözümünde kamunun kullandığı güçten dolayı mağdur olan bireylerin başvurabileceği bir otoritedir. Ancak Kurum'un seçimine, etkinliğine, işleyişine ilişkin sorunlar bulunmaktadır. Bu çerçevede;

-Kurumun yaptığı denetimin etkinliği için yönetim anlayışını vatandaş odaklı olarak değiştireceğiz.

-Kurum kararlarının medyada yer almasını ve tartışılmasını sağlayarak Kurumun etkinliğini artıracacağız.

-Kamu Denetçisi'nin siyaseten tarafsız olmasını sağlayacağız.

ADALET, HUKUK, YARGI

Ülkemizin bugün yaşadığı en temel sorun, toplumun adalete, yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığına olan güven kaybıdır. Bu güvensizlik ekonomik ve sosyal sorunları da derinleştirmektedir.

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

-Hukuk devletin temel hedef ve ilkelerinin özüne geri dönecek, hukukun üstünlüğü ilkesini ve insan haklarına saygı anlayışını yeniden hâkim kılacağız.

-Toplumun, bireylerin, kamu görevlilerinin ve kamuoyunun insan hakları, temel hak ve özgürlükler konusunda farkındalığını artıran projeler geliştireceğiz.

-İnsan hakları kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının etkinliğini artıracacağız.

-Din ve vicdan özgürlüğünü en geniş anlamda sağlayacağız.

-Dil, din, mezhep, etnik kimlik, cinsiyet, siyasi düşünce temelli ayrıştırıcı eylem ve söylemlerle mücadele edeceğiz.

-İşkence ve kötü muameleyle asla taviz vermeyeceğiz.

-İfade ve basın özgürlüğünü teminat altına alacağız.

-Toplantı ve örgütlenme hakkının kullanımı önündeki engelleri kaldıracacağız.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE ADİL YARGILANMA HAKKI

-Partili Cumhurbaşkanı'nın erklerin işleyişi üzerindeki müdahalesine son vereceğiz. Kuvvetler ayrılığını tesis edeceğiz.

-Cumhurbaşkanı Kararları ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile yasamanın görev ve yetki alanına müdahale edilmesi sonrasında kuvvetler ayrılığının fiili varlığından bahsetmek zorlaşmıştır. Kanun ile yapılması gereken hukuki düzenlemeler, kararnamelerle ve hatta yönetmelik gibi normlar hiyerarşisinde çok daha alt sırada bulunan düzenleyici işlemlerle gerçekleştirilir hale gelmiştir. Hukuk devleti ilkesine temelden aykırı olan bu müdahalelere son vereceğiz.

-Yargı örgütünün ve adalet sisteminin verimlilik ilkesi gereğince yeniden yapılanmasını sağlayacağız.

-Kanun yapma sürecinde sivil toplum kuruluşlarının ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının görüşlerini alacağız.

-“Torba Kanun” gibi kanun yapma tekniğine uygun olmayan süreçlere son vereceğiz.

-Yargı kararlarına uyulmaması veya kararların hayata geçirilmesinin engellenmesi hallerinde sorumlulara uygulanacak müeyyideleri yeniden düzenleyeceğiz.

-Bağımsız yargı, tarafsız yargılamanın olmadığı bir sistemde hukukun üstünlüğünden söz edilemez. Mevcut Hâkimler Savcılar Kurulu yapısında düzenlemeye gideceğiz. Yürütme ve yasama organlarından bağımsız, siyasi olarak tarafsız, hâkimlik teminatı sağlayan ve etkili denetim yapan “Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu” oluşturacağız.

-Başta yüksek mahkemeler olmak üzere tüm mahkemelerin tarafsızlığı ve bağımsızlığının teminat altına alınması şarttır. Şeffaf ve liyakate dayalı atama sistemlerini geliştireceğiz. Hâkim ve savcılardan oluşan adli personel sınıfı için mesleğe alma, atama, ilerleme, terfi ve görevden uzaklaştırmalarda siyasetin etkisini kaldıracacağız. Hâkim ve savcıların özlük işlerinin, kararlarına karşı yargı yolu açık olan Yüksek Kurul tarafından yürütülmesini sağlayacağız.

-Hâkimlik ve Savcılık teminatlarını ayırarak yeniden düzenleyeceğiz. Hâkimlik teminatı, hukuk devletinin esaslarından olup adaletin dağıtılması, hâkimlerin kanunları bilgilerine ve vicdanlarına dayanarak, siyasi baskı ve etkiden uzak uygulaması ile amacına ulaşabilir. Siyasi tesir ve baskı altında hareket eden mahkemeler adaleti sağlayamaz, toplumun temelini oluşturan adalet ideali sarsılır, haklara güven kalmaz, hürriyet ve eşitlik gibi Anayasal haklar yok olur. Bu nedenlerle Hâkimlik ve Savcılık teminatlarını koruyacak gerekli değişikliklerin Anayasa’ya aktarılmasını amaç edinerek, hâkim ve savcıların görev ve coğrafi teminatını sağlayacağız.

-Hâkim ve savcılarının yükselmesinde; görevleri sırasındaki karar ve işlemlerine karşı İstinaf Kanun Yolu, Yargıtay, Danıştay ve Anayasa Mahkemesi'nin olumlu/olumsuz kararlarının da etkili olacağı bir sistem uygulayacağız.

-Hâkim ve savcılığa geçişten önce hâkim/savcı yardımcılığı ara statüsünde tecrübe kazanılmasını ve performansın yeterli olması halinde sınav ile hâkim-savcılığa geçişi sağlayacağız.

-Hâkim ve savcılarının meslek içi performans değerlendirmesinin sürekli yapılması, objektif kıstaslara dayalı ve önceden belirlenmiş performans kriterlerine göre başarılı olamayan hâkim ve savcılarının meslek içi eğitime alınması ve sınava tabi tutulması yönünde kanuni düzenlemeler getireceğiz.

-Adli ve İdari Yargı Hâkimlik Savcılık sınavlarında siyasi etkileri önleyeceğiz. Mülakatların görüntü kayıtlarının alınmasını sağlayacak, objektif kriterlere göre adil bir sistem kuracağız.

AVUKATLIK MESLEĞİ VE BAROLAR

Hukuk devletinin en önemli koşulu bağımsız yargı, yargının olmazsa olmaz koşulu savunma ile birlikte anlam kazanmaktadır. Adaletli bir yargılamanın varlığı, hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının gereği olarak ancak avukatların yargılama sürecine etkin katılımı ile sağlanabilir. Bağımsız ve tarafsız yargının kurucu unsurlarından savunmayı temsil eden avukatlar, adaletin

yerini bulmasına katkı sağlayarak toplumsal barışın korunmasına ve devamına hizmet etmektedirler.

-Baroların siyasallaştırılması amacına hizmet eden “çoklu baro” ve delege sayılarına ilişkin düzenlemeleri tekrar ele alarak düzeltereğiz.

-Baroların bağımsızlığı ve etkinliği, baro yönetimlerinin baroların kuruluş amacına uygun faaliyet göstermeleri ile sağlanabilir. Avukatların Baro ve Barolar Birliği yönetimlerini her an denetleyebilme ve genel kurula davet edilebilme hakkının güçlendirilmesini sağlayacağız.

-Avukatın seçkinliği ve üstün nitelikler taşıması hem kamunun hem de yargının beklediği bir husustur. Sadece temel hukukî konularda eğitim almış olmak, bir mesleği yürütmek için yeterli değildir. Meslekî açıdan yetkinlik, stajyerlik gibi özel eğitimlerin yanı sıra mesleğe girişte seçme ya da elemeyi de içerir. Bu nedenle, mesleğe kabulün ön koşulu olarak avukatlık sınavını uygulanır hale getireceğiz.

-Adalet Bakanlığı tarafından avukatların yargılanmalarına ilişkin olarak verilen izinler çoğu zaman yeterli ve gerekli incelemeye tâbi tutulmaksızın çok hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Avukatların adil yargılanma hakkının zedelenmesini önleyecek şekilde düzenlemeler yapacağız.

-Kamu avukatlığı müessesesinin daha geniş bir yasal güvenceye kavuşmasını ve yetkilerinin genişletilmesini sağlayacağız.

-Zorunlu müdafilik sistemi, yurttaşların âdil yargılanmasının teminatıdır. Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) hizmeti veren avukatlar, avukatlık asgarî ücret tarifesinin altında bir ücretle görev yapmaya mecbur bırakılmaktadır. Bu durum, zorunlu müdafiliği bir angarya haline getirmektedir. Yurttaşların kaliteli ve etkili müdafi hizmetinden yararlanması ilkesi gereğince, CMK ücret tarifesini yürürlükten kaldırarak yerine avukatlık asgarî ücret tarifesinin uygulanması yönünde gerekli düzenlemeleri yapacağız.

HUKUK EĞİTİMİ

-Hukuk Fakülteleri'nin sayıları kontrolsüz biçimde artmıştır. Hukuk Fakültelerindeki eğitim kalitesinin artırılması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.

-Hukuk Fakültesi eğitimi devam ederken, öğrencilerin mahkemeler, savcılıklar, avukatlık büroları, tahkim merkezleri gibi yargılama faaliyetleri içerisinde yer alan birimlerde daha sık bulunmalarını sağlayarak meslek seçimi öncesi deneyim kazanmalarına fırsat tanıyacağız.

ARABULUCULUK VE UZLAŖTIRMA

-Arabuluculuk mesleğinin geliştirilmesi, uzman arabulucuların yetiştirilmesi, sistemin arabuluculuk ruhuna uygun işlemleri için gerekli düzenlemeleri yapacağız.

-İdarenin taraf olduğu arabuluculuk başvurularında; idareyi temsilen müzakerelere katılan komisyonlara kamu yararı gözetilerek tereddütsüz karar verebilme yolunu açacağız.

-Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarından uzlaşma sürecinde görev alan uzlaştırmacıların nitelik ve eğitimine önem vereceğiz. Uzlaştırm müzakereleri sırasında tarafların hak kaybına uğramasını önleyici düzenlemeler getireceğiz.

YARGIDA İŞLEYİŞ

Bağımsız, tarafsız ve etkili bir adalet mekanizması ile vatandaşın yargıya olan güvenini yeniden tesis edeceğiz.

-Yargı hizmetlerinde hesap verilebilirliği ve şeffaflığı en üst düzeyde sağlayacağız.

-Maddi açıdan erişilebilir hukukun sağlanabilmesi için yargı harcı ve peşin harç müesseselerini yeniden düzenleyerek, uygulamaya yönelik iyileştirmeler yapacağız. Adli Yardım Kurumu'nu, yurttaşın ulaşabileceği ve fayda sağlayan bir yapı haline getireceğiz.

-Gecikmeye neden olan unsurları tespit ederek, yargılama sürelerinin uygun ve öngörülebilir olması için düzenlemeler yapacağız.

-Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) ile Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemindeki (SEGBİS) mevcut aksaklıkları gidererek, yargıda dijital teknolojilerin etkin kullanımını sağlayacağız.

-Duruşma, ön inceleme ve tanık dinlenmesi gibi aşamaların özünden uzaklaşarak yargılama sürelerinin uzamasına yol açmaması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.

-Adil yargılanma hakkı ihlaline neden olan mevzuat ve uygulama temelli aksaklıkları ortadan kaldıracacağız.

-Çocuk istismarı, kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesine yönelik koruma tedbirlerini geliştireceğiz.

-Çocuk suçluların cezalarının, ıslah amacına uygun olarak, çocuk eğitim evlerinde infazı yönünde çalışmalar yapacağız.

-Cezaevlerinde eğitim hizmetlerini iyileştirecek, ıslaha yönelik etkili çalışmalar yürüteceğiz.

-Ceza İnfaz Kurumları'nın standartlarının sürekli denetimini sağlayacak, tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmetlerinden faydalanmaları sırasında yaşadıkları sorunları çözeceğiz.

-Yakalama ve gözaltı uygulamalarının ve üst beden aramalarının insan onurunu zedelemekten yerine getirilmesini sağlayacağız.

-Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda (HMK) düzenlenen hâkimin sulha teşvik zorunluluğunu işlevsel hale getirerek, sulha teşvikin etkin olmasını sağlayacağız.

-Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) nedeniyle yapılan yargılama sonucu, verilen beraat kararı kesinleştiği halde hakları iade edilmeyen yurttaşlarımızın yasal olarak haklarının iadesi ve zararlarının tazmini için gerekli çalışmaları yapacağız.

-CMK'da yer alan “koruma tedbirleri”nin uygulamadaamacını aştığı görülmektedir. Koruma tedbirlerinin kişi özgürlük ve güvenlik hakkını ihlalini engelleyici çalışmalar yapacağız.

-Türk Ceza Yargılaması Sistemi'nde etkinliği artıracak düzenlemeler yapacağız.

-Adliyeler adalet hizmetini sunmak amacıyla örgütlenmiş kamusal mekânlardır. Adalet hizmetinin, konumu bilinebilir, erişilebilir, güvenli ve işlevine uygun adliye binalarında yerine getirilmesini sağlayacağız.

Hâkimler, savcılar ve avukatların yanında kalem hizmetlerinde çalışan personel ile icra müdürlükleri yargılama sisteminin önemli unsurlarıdır. Adalet mekanizmasının düzenli ve kurallara uygun şekilde işlemesi için ilgili birimlerde görev yapan personelin yetkinliğinden emin olunmalıdır.

-Kalem Müdürü ve İcra Müdürlerinin hukuk fakültesi eğitimi almış ve yapılacak olan yeterlilik sınavında başarılı olan kişiler arasından seçilmesini sağlayacağız.

-Adalet meslek yüksekokullarının eğitim kalitesini artırıp, hukuk fakültelerine geçişleri düzenleyeceğiz.

-Müdürlük dışında kalan diğer kalem hizmetleri ile icra müdürlüğü personel kadrosunun yapılacak sınav ile adalet meslek lisesi ve adalet meslek yüksekokulu mezunları arasından alınmasını sağlayacağız.

-İlgili personelin mesleğe kabulünden sonra performanslarının düzenli denetimi için gerekli mekanizmaları oluşturacağız.

ADLİ KOLLUK

Kapsamlı ve işlevsel bir adli kolluk teşkilatının düzenlenmesi ihtiyacı, hukuk devleti ilkesinin doğurduğu sonuçtur.

Adli kolluğun idari olarak Adalet Bakanlığı'na, adli olarak da suçun işlendiği yargı alanındaki Cumhuriyet Savcılarına bağlı görev yapması gerekmektedir.

Adli kolluğun hukuka, insan haklarına ve ceza hukukunun temel ilkelerine hâkim, soruşturma ve kriminal inceleme teknikleri hakkında bilgi sahibi olan personel ile yürütülmesi önemlidir. Adli kollukta görevlendirilecek

yetkili personelin temel hukuk eğitimi alması süreç yönetiminde fayda sağlayacaktır. Adli Kolluğu İdari Kolluk etki ve yetkisinden çıkartacak, uzman kadrolaşma sağlayacağız.

EĞİTİM

“Eğitimidir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefalete terk eder.” Ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ifade ettiği gibi eğitim, toplumun var olma çabalarının en önemli araçlarından biridir. Çocuklarımızı yetiştirirken şu eğitim kazanımlarını hedefleyeceğiz:

- Ulusal ve evrensel değerleri önemseyen,
- Bilimin yol göstericiliğine inanan, analitik düşünme becerisine sahip,
- Yaratıcı, yenilikçi, sorgulayan, sorun çözen ve özgür karakterli,
- Milli kültürünü, dilini ve tarihini çok iyi bilen ve bunları özümsemiş,
- Her türlü ayrımcılığa karşı çıkan,
- Kültürel ve sanatsal gelişimi hedefleyen,
- Empati kurabilen, kendini başkalarına karşı sorumlu hisseden,
- Teknolojik yetkinlikleri edinmiş,
- Hayvanları, doğayı ve gezegeni koruma ve sürdürülebilir çevre bilincine sahip,
- Üretim odaklı ve aynı zamanda bilinçli bir tüketici haline gelmiş,
- Medya okuryazarlığı yapabilen,
- Sporun yaşamının bir parçası haline getirmiş,
- Kendi kendine yetebilen.

-Eğitim sistemini Atatürk ilkeleri ışığında yeniden yapılandıracağız.

-Eğitimde fırsat eşitliğini benimseyerek tüm çocuklarımızın parasız ve nitelikli eğitim almalarını sağlayacağız.

-Öğrenciyi yaşama ve çağın gereklerine hazırlayacak içeriklere ve kazanımlara odaklanacağız. Çağdaş, demokratik, laik, bilimsel, bireysel yeteneklerini ve ilgi alanlarını geliştirebilecekleri bir eğitim programı oluşturacağız.

-Zorunlu eğitimi iki yıl okul öncesi, sekiz yıl ilköğretim ve dört yıl ortaöğretim olmak üzere toplam on dört yıl olarak uygulayacağız.

-Her okulda bir öğün ücretsiz yemek vereceğiz.

-Taşınmalı eğitime son vereceğiz. “Her köye bir okul” temel hedefimiz olacaktır.

-Okullarımızı akademik, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif çekim merkezleri olarak düzenleyeceğiz.

-Resmi ve eğitim dilimiz Türkçe’dir. Milli ve evrensel kültürün en önemli aktarıcısı dildir. Bu nedenle ulusal dilimiz Türkçe’nin doğru bir biçimde öğretilmesini öncelikli olarak ele alacağız.

-Evlatlarımızın bilim ve küresel iletişim dili olarak kabul edilen en az bir yabancı dili iyi düzeyde konuşmalarını, anlamalarını, yazmalarını ve okumalarını sağlayacağız.

-Ülkemizde Türkçe dışında konuşulan, ulusal birliğimizin ve kültürel zenginliğimizin önemli parçaları olan diğer dillerin korunması, geliştirilmesi ve öğrenilmesi olanaklarını yaratacağız.

-Güzel sanatlar ve sporu, zorunlu eğitimini tamamlayan tüm yurttaşlarımızın yaşamlarının bir parçası haline getireceğiz. Tüm öğrencilerimizin en az bir müzik aleti çalabilmelerini, en az bir spor dalı ile uğraşmalarını eğitim sistemimizin önemli amaçlarından biri haline getireceğiz.

-Zorunlu eğitimini tamamlamış tüm gençlerimizi; ilk yardım, trafik bilgisi, küçük tamiratları yapabilme, bisiklete binebilme, yüzmeye, teknolojik aletleri kullanabilme gibi becerilere sahip olarak mezun edeceğiz.

-Eğitim sistemimizin tüm kademelerinde yazılım dilini, kodlamayı ve teknoloji kullanımını programın bir parçası haline getireceğiz. Teknoloji ile barışık, teknolojiyi kullanan ve onu geliştirme çabası içinde olan nesiller yetiştirmek için her türlü eğitsel düzenlemeyi hayata geçireceğiz.

-Üstün ve özel yetenekli çocukların geçerli ve güvenilir araçlarla erken yaşta tespit edilmesini kolaylaştıracacağız. Bu amaçla bütün okullar Yetenek Merkezleri gibi çalışacaktır. Bu öğrencilerin yetiştirilmelerine yönelik çağdaş eğitim modellerini hayata geçireceğiz.

-Özel gereksinimli öğrencileri bağımsız, kendine güvenen, üretken, okul ve toplumla bütünleşmiş bireyler olarak

yetiştireceğiz. Eğitim ortamlarını iyileştirecek ve geliştireceğiz. Kaynaştırma sınıflarına alınmalarının önündeki engelleri kaldıracaeğiz. Eğitimlerini, sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlayacak ve yürüteceğiz.

-Öğrencilerimizin doğa sevgisi ve ekolojik farkındalıklarını akademik programların yanında uygulamalı etkinliklerle artıracaeğiz. Her okulda bir fidanlık yeşerteceğiz.

-Okullarda kuracağımız atölyeler aracılığıyla öğrencilerimizin, günlük yaşam becerileri kazanmalarına olanak tanıyacak, bilinçli tüketim alışkanlığı edinmelerini ve üretim odaklı bilinçlenmelerini amaçlayacağız.

-Çağdaş eğitim modellerinin uygulandığı ölkelerdeki gibi başarı ölçümlerini sadece sınav tabanlı değil, aynı zamanda yeteneğe, yaratıcılığa, tasarıma, katılıma, takım çalışmasına, proje ve ödev sunumuna, kişisel gelişime, sosyal sorumluluk alanlarına, laboratuvar ve atölye çalışmalarına, bilgiyi uygulayabilme becerisine, veri analiz kabiliyetine ve proje bazlı bilgi üretimine dayalı olarak yapacağız.

-Öğrencilerimizi PISA ve benzeri uluslararası değerlendirme alanlarında en kısa sürede dünyada hak ettiği seviyeye ulaştıracaeğiz.

-Karma eğitim modelini ödünsüz bir biçimde uygulayacağız. Okullarda kız ve erkek öğrencilerin birlikte eğitim almalarını engelleyen tüm uygulamaları kaldıracaeğiz. Kız çocuklarının okullaşma oranını artıracaeğiz.

-Tarikatların eğitim üstünde etkili olmasını engelleyeceğiz. Eğitimde laiklik, bilimsellik, demokratiklik, ayrımcılığın reddi ilkelerini titizlikle uygulayacağız.

-Yoksul çocuk ve gençlerimizi, tarikat ve cemaat yurtlarına mahkûm etmeyecek, başta barınma olmak üzere tüm ihtiyaçlarını devlet tarafından karşılayacak ve yatılı bölge okullarını yaygınlaştıracğız.

-Teftiş sistemini yeniden yapılandırarak, objektif bir değerlendirme sistemi kuracağız.

-Gelişmiş ülkelerde bulunmayan ve ezberci eğitimin bir ürünü olan, bilimi, bilgiyi ve yeteneğı ölçemeyen ve sadece sıralama yapan merkezî ÖSYM toplu yerleştirme sistemini yeniden ele alacağız. Teknolojik imkânlardan en yüksek faydayı sağlayarak her aşamada sınav güvenliğini kuvvetlendireceğız.

-Bilgisayara ulaşamayan ve teknolojinin sunduğı bilgi edinme alanlarından yararlanamayan öğrenci bırakmayacağız.

-Öğrencilerin okul öncesinden itibaren bilişsel, duyuşsal, psikomotor, akademik ve sosyal alanlardaki gelişimlerinin dikkatle izlenmesini sağlayacağız. Söz konusu takip; hem ihtiyaç duydukları anda öğrencilere yardım edilebilmesini, hem de akademik, gelişimsel ve mesleki yönlendirme çalışmalarının daha sağlıklı yapılmasını mümkün kılacaktır.

-Öğrenci sayısına bakılmaksızın her okulda en az bir rehber öğretmen bulundurulmasını sağlayacağız.Böylece

çocuklarımızın psikolojik, pedagojik ve akademik gelişimlerini yakından takip edeceğiz.

-Okullarda sigara, alkol ve uyuşturucuya karşı en yüksek düzeyde güvenlik tedbirini alarak çocuklarımızı koruyacağız. Madde kullanımının zararları konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapacağız.

-Geniş katılımlı “Eğitim ve Yükseköğretim Şurası” toplayarak, tüm eğitim politikalarının en üst düzeyde bir toplumsal mutabakata dayanmasını sağlayacağız.

-KYK kredisinin geri ödemesinde faiz uygulamasını kaldıracğız. Borçları yeniden yapılandıracağız.

-Yetişkin nüfusun, başta kadınların okuma yazma ihtiyaçlarının karşılanması olmak üzere temel ve daha ileri eğitim olanaklarına erişimini sağlayacak politikalar geliştireceğız.

ÖĞRETMENLER

-Öğretmen yetiştirme modelini yasayla yeniden düzenleyeceğiz.

-Öğretmen yetiştirme programını, Öğretmen Liselerinden başlatıp Öğretmen Akademileriyle devam eden toplam on yıllık bir süreyi kapsayacak şekilde tekrar kuracağız. Böylece tüm öğretmenlerimizin bilgi, beceri ve donanımlarını arttırmak için yüksek lisans düzeyinde eğitime sahip olmalarını teşvik edeceğiz.

-Öğretmen adaylarının hem eğitimleri sırasında hem de öğretmen olduklarında belirli aralıklarla yurt içi ve yurt dışı eğitim uygulama program ve projelerine katılmalarını sağlayacağız. Bu projelerde kazandıkları bilgi ve becerileri öğrencilere, okula ve topluma aktarmalarını sağlayacak birimler oluşturacağız.

-Öğretmen Liseleri ve Öğretmen Akademilerinde okuyan öğretmen adayı öğrencilere, eğitimleri boyunca öğretmen maaşının belirli bir oranında burs vereceğiz.

-Öğretmenlerin meslek, özlük, sosyal haklar ve ilerleme sorunlarının çözümünde yıllardır sürüncemede kalan” Öğretmenlik Meslek Kanunu”nu çıkaracağız.

-Öğretmenlerin insanca bir yaşam sürmeleri için gerekli ekonomik şartları sağlayacak, 3600 ek göstergelerini vereceğiz.

-Tüm öğretmenleri kadroya alarak ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen ayırımına son verecek, istihdamda birlik sağlayacağız.

-Atanmayan öğretmen sorununu uygun planlama ile çözeceğiz.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Zorunlu eğitimin ilk aşaması okul öncesi eğitim olacaktır. Zorunlu eğitim kapsamında Türkçe ve yabancı dil bilgisi, müzik, drama, dans ve sanatsal yeterlilikler, teknoloji

kullanımı, doğa ve hayvan sevgisi gibi kazanımları Okul Öncesi Programının temel hedefleri haline getireceğiz.

Erken çocukluk eğitim merkezlerinin sayısını artıracamız. Uzman öğretmenlerin istihdamını sağlayacağız.

İLKÖĞRETİM

-Kesintisiz sekiz yıl olarak uygulanacak ilköğretime başlama yaşını 72 ay olacak şekilde düzenleyeceğiz.

-İlköğretimde önceliğimiz öğrencilerin bilişsel, duygusal, kişilik ve değer gelişimleri olacaktır. Ortaöğretim akademik programlarına hazırlık yanında sanat, spor, sosyal sorumluklar, ulusal ve evrensel kültür değerleri, teknolojiyi kullanma bilincine önem vereceğiz.

-İlkokulda, sınıf öğretmenlerinin yanında okuma uzmanı, dil terapisti, psikolog, rehber öğretmen gibi uzmanlar istihdam edilmesini sağlayacak ve öğrencilere sınav kaygısı yaşatmayacağız.

-Bilişsel ve algoritmik düşünme, kodlama derslerini birinci sınıftan itibaren başlatacağız.

-İlköğretili bitiren çocuklarımızı ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre yönlendirerek mutlu ve başarılı bir lise yaşamı kurmalarını sağlayacağız.

ORTAÖĞRETİM

-Mevcut liseleri, tüm gençlerimizin yeteneklerini en üst düzeyde geliştirebilecekleri, kendilerini yaşama hazırlayabilecekleri ve farklılaşan eğitim taleplerini karşılayabilecekleri eğitim kurumları olarak tekrar düzenleyeceğiz.

-Sadece üniversiteye girişi hedefleyen eğitim modelinden uzaklaşarak, yaşamlarının en verimli çağında çocuklarımızın ve gençlerimizin birden fazla yetenek kazanmalarını sağlayacağız.

-Bilim insanlarının, öğretmenlerin, sanatçıların, spor insanlarının ve üst düzey eğitim gerektiren meslek sahiplerinin eğitim alacakları, üniversitelerle ortak programlar yürütecek Bilim Sanat Spor (BİSAS) / Yetenek Liselerini kuracağız.

-“Nitelikli ara eleman” yetiştirmeyi ülkenin kalkınmasının ve bireysel gelişiminin temeli olarak gören bir anlayışla meslekî eğitimi dikkatle ele alacağız. Ortaöğretimde öğrenci sayısının en yoğun olacağı meslek okullarımızı, eleman yetiştirdikleri iş kollarına yakın bölgelerde açacak ve bu sektörlerle organik bir iş birliği içinde bulunmalarını sağlayacağız. Meslek Liselerinin mezun ettikleri öğrencilerine iş bulma sorumlulukları bulunacağından, bu okulları öğrenciler için cazibe merkezleri olarak tekrar biçimlendireceğiz.

-Özel eğitime ihtiyacı olan tüm dezavantajlı ve özel gereksinimli öğrencilerimizin nitelikli eğitim olanaklarına kavuşturulması amacıyla yeterli sayıda “Özel Gereksinimli

Öğrenci Lisesi” açacak, bununla birlikte her kademede kaynaştırma uygulamalarına önem vereceğiz.

-Lise eğitimi zorunlu eğitimin son aşamasıdır. Bu seviyeyi tamamlayan tüm gençlerimizi kültürel ve bilimsel bir anlayışa sahip, sanat ve sporla ilgilenen, en az bir yabancı dil bilen, günlük yaşam becerilerine sahip, teknolojiyi kullanabilen ve geliştirme isteğindeki yurttaşlar olarak mezun edeceğiz.

YÜKSEKÖĞRETİM

-Akademik özgürlüğün ve özerkliğin önündeki en büyük engel olan, bilimi siyasallaştıran ve sıradanlaştıran YÖK kanununu evrensel üniversite, akademik ve idari özerklik anlayışına göre tekrar düzenleyeceğiz.

-Bilimsel özerklik ve demokratik üniversite yönetimi anlayışıyla bilim insanlarının özgürce çalışmalarının koşullarını oluşturacağız.

-Üniversitelere, dijital dönüşümü ve Endüstri 5.0 altyapısını gerçekleştirmek üzere gerekli desteği vereceğiz.

-Üniversitelerimizin sahip olduğu bilimsel altyapının ilgili sektörlerle paylaşılmasını sağlayacağız. Böylece üniversitelerimizin üretime daha çok katkı vermesinin önündeki tüm engelleri kaldıracacağız.

-Her üniversitenin özgün uzmanlık alanlarına sahip olmalarının yolunu açacağız. Üniversiteleri, temel bilim

alanlarına göre yapılandıracağız. Sadece öğrenci sayısına odaklı olmaktan çıkaracağız.

-TÜBA ve TÜBİTAK üyeliklerini bilimsel ölçütlere bağlayacağız.

-Üniversitelerimizin dünyanın önde gelen üniversiteleriyle iş birliği yaparak öğrenci değişim programlarına ağırlık vermelerini sağlayacağız.

-Üniversitelerimizi “Sürekli Eğitim Merkezleri” ile halk eğitiminde daha etkin hale getirecek, yurttaşlarımızla buluşturacağız.

-Akademisyenlere ödenen performans ücretini kaldırarak sosyal ücret anlayışıyla maaşlarını iyileştireceğiz.

-Akademisyenlerin kadro sorunlarının çözümüne ilişkin politikalar geliştireceğiz. 50/d olarak bilinen madde ile istihdam edilen araştırma görevlilerini güvencesiz bırakmayacağız.

-Akademisyenlerin yurtdışına gidip kendilerini yetiştirmeleri için her türlü desteği sağlayacak, burs olanaklarını artıracacağız.

-Üniversitelere araştırma desteklerini artıracak, akademik kadronun bilimsel araştırma yapması önündeki tüm engelleri kaldıracacağız.

EKONOMİ VE KALKINMA

Türkiye ekonomisi, erozyona uğratılmış devlet kurumlarının, bu kurumlara olan sarsılmış güvenin ve zafiyete uğramış beşerî ve fiziki kamusal sermayenin yarattığı kırılgan bir yapı sergilemektedir. Küresel olgular ve beklentiler de bu kırılgan ekonomik yapının yarattığı refah ve gelecek kaygısını artırmaktadır. Pandeminin dünya ekonomilerine etkisi; dijital teknolojiler ve yapay zekâ alanındaki hızlı gelişmelerin iktisadi tercihleri, kurumları ve toplumsal değerleri köklü biçimde değiştirme potansiyeli; işgücünün katma değer payının giderek düşüyor ve refah farklılıklarının büyüyor oluşu; rekabet koşullarının zorlaşması ile jeopolitik dengelerde değişim sancıları söz konusudur.

Bu kapsamda Türkiye ekonomisinin mevcut politika tercihleri, siyasi ve kurumsal yapılar ile gelişmesi mümkün görünmemektedir. Büyüme hedefi, sürdürülebilir kalkınma için gerekli şarttır fakat yeterli değildir. Kalkınma için büyümenin yanı sıra etkin kurumsal değişim gerekir. Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesi için küresel ekonomik ve toplumsal gelişmeleri doğru okumak, krizleri zamanında öngörüp engellemek, liyakatli yönetim kadroları kurmak gereklidir.

Uygulayacağımız çözüm, kamu ve özel sektörün iktisadi aktivitede sürdürülebilir kalkınma vizyonu ile tamamlayıcı roller alması gerekliliğini ifade eden “Planlı Demokratik Ekonomi” modelidir. Bu model çerçevesinde kamunun rolü,

savunma, eğitim ve sağlık sektörlerini öncelikle, temel kamu mal ve hizmet üretiminin yanında özel sektörün gelişimi ve üretimde verimlilik artışı için yol açıcı, teşvik edici ve bağımsız denetim ve gözetim mekanizmalarıyla destekleyici olmaktadır.

Piyasa ekonomisi ve özel sektör girişimciliği kalkınma politikalarımızın asli unsurlarıdır. Özel sektörün küresel piyasalardaki rekabetçi pozisyonunu emeğin hakkını azaltarak değil, kalite, marka, katma değer üreterek gerçekleştirmesini sağlamak için teşvik edeceğiz. Bu amaçla, özel girişimcinin, teknoloji proje ve yatırımlarının ve özellikle KOBİ'lerin gelişimi için şeffaf ve kurallı devlet desteği mekanizmalarını geliştireceğiz. Üretimde yerli kaynakların öncelikli kullanımı ve gelişimine önem vereceğiz.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kalkınma vizyonumuz, tam bağımsızlık ilkesi ışığında, adil, demokratik, katılımcı, dengeli ve sürdürülebilir büyümedir. Sürdürülebilir kalkınmayı, gelecek nesillerin yaşam koşullarında sürekli iyileşme olanağını kısıtlamadan, vatandaşların fırsatlara eşit erişimini tesis ederek ve kaynakları adil bölüşerek büyüyen, mutlu bir toplum yaratmak olarak tanımlıyoruz.

Bu bağlamda, belirli bir sektörü veya toplumsal bir grubu değil, çiftçiyi, işçiyi, memuru, esnafı, girişimciyi, KOBİ'leri, öğrenciyi, engelliyi, emekliyi, kısacası toplumun bütünü ve doğayı hep birlikte göz önüne alacağız. Kısa ve orta vadeli politikalarımızı uzun vadeli planlarla uyumlu kılacak kurumsal

mekanizmaları geliştirecek, kapsayıcı ve döngüsel ekonomik politikalar uygulayacağız. Üretim ve istihdamı artırıp gelir ve servet dağılımını düzenleyerek milletimizi layık olduğu refah düzeyine çıkaracağız.

-Demokratik, laik cumhuriyetin anayasal kurumları, kuralları, süreçleri üçlüsüne dayalı, hukukun üstünlüğüyle desteklenen bir ekonomik sistem yaratacağız.

-TCMB, BDDK, TÜİK gibi makroekonomik kurumlar ile piyasa düzenleyen ve denetleyen tüm kurumları, sosyo-ekonomik dinamikleri ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerimizi gözeterek yeniden yapılandırarak, şeffaflık ve hesap verebilirlik özelliklerini geliştirerek güvenilirlik ve saygınlık kazandıracaağız.

-llebilir bir ekonomi için istatistiki veri toplama ve raporlama süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirliği artıracaağız. TÜİK'i "Büyük Veri Bilimi" erevesinde yeniden yapılandırarak, veri madenciliği ve veri analizini güçlü, bağımsız ve güvenilir bir yapıya tekrar kavuşturacağız.

-Sosyal sermayemizin büyümesini ve refahı artıracak yüksek katma değer üretme potansiyelimizi desteklemek üzere, ulusun her ferdinin nitelikli bilimsel eğitime eşit erişimini sağlayacağız.

-Fırsatlara eşit erişimin temel unsuru olan kamu eğitim ve sağlık harcamalarında niteliksel gelişime odaklanacağız. Bu harcamaların milli gelir içindeki paylarını artıracaağız.

-Avrupa Birliği ile olan tüm dış ticaret ilişkilerimizi uzun vadeli kalkınma planlarımız çerçevesinde incelemeye alıp, Avrupa Birliği'ne tam, eşit ve onurlu üyelik hedefini bu bağlamda değerlendireceğiz. Bölgesel iktisadi birliklerle ilişkilerimizin tam bağımsızlık ilkemizle uyumlu olarak, ulusal çıkarlarımız çerçevesinde gelişimine zen göstereceğiz.

-Uzun ve orta vadeli planlamayı yeniden hayata geçirecek ve yıllık hedef-gerçekleşme oranlarını açıklamaları ile birlikte raporlayacağız.

-İşsizliği ve enflasyonu azaltacak, büyümeyi sürdürülebilir olarak yılda yüzde 5'in üzerine çıkaracağız. Dünyanın en büyük 15 ekonomisinden biri ve kişi başi gelirden ilk 40 ülkeden biri olmayı hedefleyeceğiz.

-Türkiye'yi doğrudan yatırım çeken ülkeler kategorisine sokacak, yurt dışındaki vatandaşlarımız için doğrudan yatırım olanaklarını teşvik edeceğiz.

-Bölgesel gelir dengesizliklerini azaltarak sağlıksız kentleşme ve i g olgusunu engellemeye katkıda bulunacağız.

-Yüksek katma değerli üretimi artırmak için eğitimde, teknoloji yatırımlarında, kaynak dağıtımında ve fikri mülkiyet hakları alanlarında köklü reformlar gerçekleştireceğiz. Öğrenmenin, teknolojinin esas alındığı mesleki eğitimlere ve sektörel gelişime odaklanacağız.

-Özel sektör ve KOBİ gelişimi için adil rekabet koşulları sağlayacağız.

-Bilimsel üretim ve sanayi iş birliğini devlet politikaları yoluyla teşvik edeceğiz.

-İnşaat dışı sabit sermaye yatırımlarının GSMH'nın yüzde 35 ve üzerine çıkması için gerekli yapısal düzenlemeleri yapacak, adil rekabeti ve makroekonomik istikrarı sağlayacağız.

-Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımı artıracacağız.

-Ters beyin göçünü desteklemek için kalkınmada anahtar kamu kurumlarının uzman kadrolarını cazip hale getireceğiz.

-Makroekonomik istikrar ve güveni sağlayacak planlı politikalarla yatırımı, üretimi ve buna paralel olarak vergi gelirlerini artıracacağız.

-Kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına alacak denetim ve gözetim mekanizmalarını harekete geçireceğiz.

KAMU SEKTÖRÜ VE MALİYE

Sosyoekonomik istikrar ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerimizi gerçekleştirmenin temelinde, piyasaların etkin işlemlerini sağlayacak hukuki düzenlemeler ve uygulamaların yanında akılcı, adil ve öngörülebilir maliye politikaları ve bunların gerektirdiği kurumsal düzenlemeler bulunmaktadır. Kurallı maliye politikaları, savunma, eğitim, sağlık, gıda

güvenliği gibi temel kamu mal ve hizmet üretiminde etkinliğin yanı sıra vergi, teşvik ve transferler yoluyla adil kaynak dağılımı ve bölüşümü sağlamak açısından temel önemdedir.

Pandemi ve Endüstri 5.0 ile birlikte hızla değişen küresel üretim ilişkileri çerçevesinde, kamu sektörünün sosyal refahı sağlamadaki anahtar rolünü, merkezi ve yerel yönetimlerde mali şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini gözeterek etkinleştireceğiz.

HARCAMA POLİTİKALARI

-Merkezi hükümet ve yerel yönetim bütçe disiplini, liyakatli personel atamaları ve personel eğitimiyle; şeffaf, kurallı ve hesap verebilirlik ilkelerini gözeterek düzenlemelerle sağlayacağız.

-Merkezi hükümet ve yerel yönetimlerin bütçelerini, bağış hesaplarını ve “diğer” kalemlerini, Sayıştay denetiminden çıkarılan bağış ve transferleri şeffaflaştıracamız. Örtülü ödenek, ek bütçe ve borçlanma aşımını kurallara ve yaptırımlara tabi kılacağız.

-Toplanan kamusal fonların şeffaf ve amaçları doğrultusunda kullanımını sağlayacağız.

-Kanal İstanbul gibi kalkınmada net karşılığı bulunmayan ve çevreye zarar riski büyük olan projeleri gerçekleştirmeyeceğiz.

-Kamu-özel iş birliklerinin, kamu garantilerinin adil rekabet ortamında, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine uyumlu

olarak gerçekleşmesini sağlayacağız. Geçmişte kamu zararına gerçekleşen uygulamalarda çözüme gideceğiz.

-Ar-Ge faaliyetlerine yoğun teşvik sağlayacağız. Ar-Ge'nin GSMH içindeki payını yüzde 4-5 seviyesine çıkaracağız.

-Pandemi gibi krizler durumunda ticari faaliyeti etkilenmiş KOBİ'leri, esnafı, iftiyi, işini kaybetmiş kişileri destekleyeceğiz.

-Bölgesel Kalkınma Ajansları'nı ulusal fonlarla destekleyecek, ulusal kalkınma planları çerçevesinde, bölgesel dengesizlikleri kaldırma amacı ile uyumlu olarak etkinliklerini artıracaağız.

GELİR POLİTİKALARI

-Vergi kompozisyonunu dolaylı vergilerden dolaysız vergiler lehine döndürecek, gelir ve servette vergi adaletini sağlayacağız.

-Ücretin asgari kısmından vergi almayacağız.

-Vergi mükellefiyeti bilincini artıracaağız.

-Vergisini düzenli ödeyen mükelleflerin vergi affı yasaları karşısındaki mağduriyetlerini gidereceğiz.

-KOBİ, esnaf ve ifti üzerindeki vergi yükünü azaltacağız. Büyük şirketlerin Ar-Ge'ye, teknoloji gelişimine ve istihdama yaptıkları katkı oranında vergi indirimlerinden ya da muafiyetlerinden faydalanmalarını sağlayacağız.

-Kamuda önceki dönemlerde yapılmış israf alımların satışından elde edilecek geliri Kamu Eğitim Fonu'na aktaracak ve diğer tüm fonlar gibi şeffaflıkla yönetilmesini sağlayacağız.

KURUMSAL POLİTİKALAR

-Tüm düzenleyici ve denetleyici kurumların, siyasi baskı ve çıkar gruplarından bağımsız olmalarını sağlayacak hukuki düzenlemeler yapacağız.

-Bütçe disiplini ve kontrolü dışında oluşturulan, Türkiye Varlık Fonu gibi uygulamaları, kamu zararına yol açmaksızın kaldıracacağız.

-Sayıştay'ın denetimini etkinleştirecek, kamusal alandaki işlevini güçlendirecek, kapsam alanını daha da genişleteceğiz.

-Mevcut iktidarın yarattığı kamuda lüks ve israf ekonomisine son vereceğiz.

-Gıda, enerji, iletişim, savunma, ilaç, medikal teknolojiler, deniz kıyısı liman işletmeciliği, toplu taşıma, havacılık gibi stratejik sektörlerde kamu işletmeciliğini destekleyecek, kamu iktisadi teşebbüsleri kuracağız.

-Devletin ve milletin malı kamu işletmelerini, şeffaf olmayan, yasalara aykırı yöntemler ve vatandaşın çıkarlarını gözetmeden yapılan tüm özelleştirmeleri, düzenleyici ve denetleyici kurumlar eliyle incelemeye alacağız.

-İktisat politikalarına ilişkin merkezi önemdeki devlet kurumlarında ücret, atama ve terfi politikalarını yeniden ele alacak, liyakat sahibi bürokratların yetişmesi amacına uygun olarak düzenleyeceğiz.

-Kamu İhale Kanunu'nda değişiklik yaparak, adrese teslim ihale ve satın almaların önüne geçeceğiz. Tüm kamu kaynaklı ihalelerin Sayıştay raporlarını kamuya açık hale getireceğiz.

-Kamu ihalelerinde şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesi doğrultusunda vatandaşların izleyebileceği mekanizmalar tesis edeceğiz.

-Kamu hizmetinde tüm yurttaşlarımıza eşit davranılmasını, hak arama ve bilgi edinme haklarına saygı duyulmasını ve bu hizmetlere en hızlı ve kolay şekilde ulaşmalarını sağlayacağız.

-Bölgesel ve yerel kamu yatırımlarını veya büyük ölçekli tüm projeleri, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve yurttaşlarla doğrudan diyalog ve istişare ile hayata geçireceğiz.

-Haksız rekabete izin vermeyecek, adil bir piyasa ekonomisi tesis edeceğiz.

-İvedilikle deprem, işsizlik ve diğer sosyal yardım amaçlı fonların akıbetlerini araştırarak, bu fonların yönetimini şeffaf hale getireceğiz.

-KOBİ'lerin, esnafın, çiftçinin ve halkın karşı karşıya kaldığı sorunlu krediler ve borçlar karşısında varlıklarını ve

yaşamlarını devam ettirebilmeleri için başta icra-iflas kanunu olmak üzere tüm yasal düzenlemeleri gözden geçirecek, gerekli devlet desteğini sağlayacağız.

-Tarımı, gıda üretimini, kooperatifleşmeyi, tedarik-zincirlerinin gelişimini destekleyerek, kırsala dönüşü teşvik edeceğiz.

-İşçi sendikalarının, memur sendikalarının, meslek kuruluşlarının, işveren teşkilatlarının, sivil toplum örgütlerinin temsil edileceği “Ekonomik ve Sosyal Konsey” (ESK) aracılığıyla ekonomi politikalarında katılımcılık ve kapsayıcılık sağlayacağız.

-Her bölgenin üretim yapısına uygun ürünlerini, ulusal ve uluslararası pazara en düşük maliyet, kur ve fiyat istikrarı ile ulaştırarak ulusal ve uluslararası ticaretin önünü açmaya özen göstereceğiz.

-Yerel düzeyde kalkınma politikalarımızın katılımcılıkla belirlenmesini ESK’lar ile sağlayacağız.

-Korumacı sosyal politikaları, iş hukukunu, sosyal güvenlik hukukunu ve sosyal düzenlemeleri, işsizi, yoksulu, emekliyi, evsizi, kadını, engelliyi, kimsesizi ve diğer bütün sosyal dezavantajlı kesimleri koruyacak şekilde yeniden ele alacağız.

-Üretimin temel aracı işgücüdür. İşgücü kalitesini belirleyen eğitim sisteminin uğratılmış olduğu zafiyet nedeniyle verimlilik artışı ve katma değer üretiminde zorluklar

yaşanmaktadır. Bu nedenle bürokraside, kamu ve özel sektörde mesleki eğitim çalışmalarına hız vereceğiz.

İSRAF EKONOMİSİ

Kamuda israfın önlenmesi için, bürokrasinin ve istatistik mevzuatının liyakatli uzmanlar elinde, bilimsel temellerle yeniden yapılandırılması şarttır. Bu amaca yönelik olarak,

-Kamu mal ve hizmet üretimine ilişkin uzun dönemli kalkınma planlarının girdi-çıkıtı tablolarıyla tutarlı istatistikler eşliğinde sunulmasını ve yıllık bütçe, program, gerçekleştirme ve göstergelerin planla uyumunun, açıklamalarıyla birlikte halkın incelemesi için raporlanmasını sağlayacağız. Plan ve programlarda uyumsuzluğun siyasi maliyetini bürokratik yaptırımlar şeklinde şeffaf olarak tanımlayacağız.

-Kaynak dağılımında adalet için kamu ihale kanununu sadeleştirip düzenleyeceğiz. Sayıştay'ın yetki alanını genişletecek ve etkinleştireceğiz.

-Beyin göçünü engellemek için eğitimde fırsat eşitliğinden başlayarak işe alımlarda şeffaflık ve liyakate azami özen gösterecek, nitelikli işgücü ücretlerinde adaleti sağlayacağız.

-Atıl işgücünü azaltacağız; özellikle kadınların işgücüne katılımını artıracacağız.

-Kamuda saray ve lüks filoları satışa çıkaracak ve elde edilecek geliri reel sosyal ve eğitim fonlarına aktaracağız.

REEL SEKTÖR

Türkiye’de, diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, katma değerin en büyük kısmı hizmetler sektöründe yaratılmaktadır. Bu sektörün katma değerdeki payı son yirmi yıldır yüzde 60’larda seyretmektedir. Tarım sektöründe yaratılan katma değerin payı son yirmi yılda yaklaşık yarı yarıya düşerken, inşaatın payı ise iki katına çıkmıştır. İnşaat dışı sanayi üretiminin katma değerdeki payı ise son dönemde artışa geçse de 2000’ler öncesine ancak erişmiştir. Büyük ölçekli teknoloji yatırımları, rekabetçilikten uzaklaşan piyasa şartları ve eğitimde artan zafiyete paralel olarak potansiyel gelişimden çok geri bir noktada kalmıştır.

Ülkemizde üretim faaliyetleri krizlere dayanıksız ve istikrarsızdır. Bu nedenle süreklilik gösteren istihdam yaratılamamakta, işsizlik giderek artmakta, gelir dağılımı daha da bozulmaktadır. Bu durum, rekabetten uzak ve verimlilik dışı büyüyen inşaat sektörü başta olmak üzere reel sektör politikalarının yanlışlığını gözler önüne sermektedir.

İçinde bulunduğumuz teknoloji ve bilgi çağında tasarruf ve yatırımlar, öngörülebilir kazançların olduğu alanlara kolayca hareket etmektedir. Öngörülebilirlik için istikrar, bunun için ise güvenilir kurumlar, uzun vadeli sektörel planlar ve bunların kısa vadeli politikalarla uyumu sağlanmalıdır.

-Uzun vadeli planlarda gözetilecek temel kriterler; sanayi politikalarımız çerçevesinde yüksek teknolojili katma değeri yüksek üretim, yüksek maliyetli ithal girdi bağımlılığının

azaltılması, tarımda bağımsızlık ve dengeli sektörel büyüme olacaktır.

-Kişi başı gelir seviyesini makroekonomik dengeleri bozmadan ve adil bölüşerek on yılda iki katına çıkaracağız.

-Demografik yapıyı göz önüne alan, yüksek istihdamı ve özellikle gençlerin ve kadınların işgücü piyasalarına katılımını destekleyici, yetenek geliştirmeye dayalı nitelikli eğitim politikaları ve üretim teknolojileri ile planlanacak sürdürülebilir büyüme politikaları sayesinde, geniş işsizliği kalıcı olarak yüzde 10'un altına düşüreceğiz.

-Üretimde Endüstri 5.0, dijital teknoloji, yapay zekâ uygulamalarının ve otomasyonun istihdama etkisini, akıllı üretim ve teknoloji politikalarına yön verecek stratejik, uzun vadeli üretim ve nitelikli insan kaynağı planlamasıyla yöneteceğiz.

-Derin gelir eşitsizliğini ücret ve vergi politikalarıyla azaltacağız. En üst ve en alt yüzde 5'lik gelir grupları arasındaki farkı 20 kattan 10 katın altına indireceğiz.

-Temel gelir garantisi uygulaması ile istihdam dışındaki nüfusun sosyoekonomik dışlanma hissini engelleyeceğiz. Vatandaşlarımızı minimum yaşam standardına ulaştırarak temel tüketim mal ve hizmet piyasalarında da talebin istikrarını sağlayacağız. Bütçe maliyet ve toplumsal fayda dengesini de gözeterek tasarlayacağımız temel gelir garantisi

uygulamasının şeffaf olmasını ve siyasi rant gözetilmeden hayata geçirilmesini sağlayacağız.

-Yatırımların, sürdürülebilir istihdam yaratacak sektörlerde, uzun vadeli planlar çerçevesinde ve adil rekabet ortamında teşvik edilmesini sağlayacak, verimliliğin tesisi için ölçek ekonomilerini göz önüne alacağız.

-Yeni üretim ve lojistik üsleri, vadileri ve kentleri kuracağız.

-Üretim ve yatırım teşviklerinin ve yönlendirmelerinin basit bir dille anlatıldığı, kolay ulaşılabilir bölgesel iletişim ve koordinasyon merkezleri oluşturacağız.

-Dış ticaretin gelişimi için katma değer ve marka üretiminin yanı sıra ulaşım ve tedarik zincirlerinin gelişimine önem vereceğiz.

SANAYİ

-Katma değeri yüksek ürün üretimine odaklanması ve dünya çapındaki pazar payımızın artırılması için ürün temelinde planlama ve üretim teşviki sağlayacak, tüm sektörlerde bu politikayı uygulayacağız.

-Ülkemizin tüm ithalat malları envanteri üzerinden iç piyasada üretilebilmeleri imkânlarını değerlendirecek, üretimi en kolay üründen başlamak üzere yerli üretim seferberliği ve teşvik sistemini hayata geçireceğiz.

-İnşaat dışı sanayi sektöründe yaratılan katma değer payının yüzde 35'in üzerine çıkmasını ve istikrarını sağlayacağız.

-Enerji bağımlılığını azaltmak için güneş, jeotermal, rüzgâr ve su akıntısı yönünden çok zengin olan ülkemizde, yenilenebilir enerjiyi yerli üretimle gerçekleştirme potansiyelimizi artıracğız. Panel ve türbinlerin yüksek yerlilik oranında ülke içinde üretilmelerini sağlayacak, nano-teknoloji, elektronik donanım ve yazılım gibi ileri teknoloji sanayi sektörlerinin gelişimine öncelik vereceğiz.

-Kamu ve özel sektör ortaklığıyla stratejik sektörlerde büyük ölçekli firmaların kurulmasını ve dünya markalarının yaratılmasını destekleyeceğiz.

-Kamu sektörünün gıda, madencilik, enerji, sağlık, eğitim, iletişim, toplu taşıma, savunma, deniz kıyısı liman işletmeciliğı, havacılık gibi sektörlerde stratejik pozisyonunu koruyarak denetleyici ve düzenleyici rolünü geliştireceğiz.

-Markalaşma, her boyutta işletmenin ürünlerinde öncelikli hedefimiz olacak; ilgili eğitimleri, fuar ve yurtdışı şirketleşme desteklerini artıracğız. Stratejik sektörlerdeki ve marka yaratan firmaları teşvik edeceğiz.

-Küresel yüksek teknoloji firmaları ile ortaklıkları, satın alma dâhil iş birliğı için Ar-Ge ve laboratuvar yatırımları, alt yapı, kamu arazisi tahsisi, enerji, eko-sistem desteğı, vb. ile teşvik edeceğiz.

-Özelleştirme politikalarını, sürdürülebilir kalkınma ve uzun vadeli planlama çerçevesinde değerlendirerek uygulayacağız.

-Melek yatırımcı ağlarının kurulması, sosyal girişimciliğin ve yeni yaratıcı sektörlerin fonlanması ve gerekli finansal desteğin sağlanması yönünde düzenlemeler yapacağız.

-Devletin teşvik ve özendirme mekanizmaları ve melek yatırımcıların desteği ile üniversite-özel sektör iş birliklerini geliştireceğiz.

-Katma değeri yüksek teknoloji üretiminin artırılmasını, inovasyon ve girişimcilik tabanlı yeni iş alanlarının desteklenmesini, yeni şirketlerin kurulmasını, yeni fikir ve projelerin desteklenmesi için başta kamu bankaları olmak üzere bankacılık sisteminin girişim sermayesi alt yapısı oluşturmasını sağlayacağız.

-Savunma sanayinde üretim modellerinin çoğaltılarak, rekabetçi bir altyapının oluşturulması ve üretimlerin bilimsel çalışmalarla desteklenmesini sağlayacağız.

GİRİŞİMCİLİK

Kalite ve marka odaklı ürün ve hizmet üretimi için oluşturulacak altyapıyla hedeflediğimiz yurtdışı rekabet gücümüzdeki artışı, istihdam odaklı büyüme stratejimizle birlikte gerçekleştirmeyi sağlayacağız.

-Üniversite, Ar-Ge, özel sektör ve finansal piyasaları birbirine bağlayacak, gençlerimizin parlak fikirlerinin vücut bulması için gerekli ortamı yaratacağız.

-Fikri, sınai ve kamu malları da dâhil olmak üzere tüm mülkiyet haklarını koruyup geliştirecek, patent süreçlerini etkinleştireceğiz.

-Ülkemizin her bölgesinde bilişim vadilerinin, akıllı tasarım ofislerinin, iş birliği platformlarının ve akıllı inovasyon merkezlerinin açılmasını sağlayacağız.

-TÜBİTAK proje değerlendirmelerinde önceliğin bilimsel katkı ve ticari katma değer yaratma kriterlerine verilmesini sağlayacağız.

-Konularında uzman firmaların Yönetim ve Değerlendirme Kurulu'nu teşkil edeceği bir Kuluçka Merkezi kuracak, seçtikleri projelerin devlet finansmanıya desteklenmesini sağlayacağız.

-Şirket kurulum süreçlerini basitleştirecek ve kurulum işlemleri için azami süreyi 24 saat olarak belirleyeceğiz. Yabancı veya yurtdışında ikamet eden Türk girişimciler için şirket kurma, muhasebe, vergi, vb. işlemlerin blok-zincir gibi teknolojilerin yaygın kullanımı ile çevrimiçi yapılmasını sağlayacağız.

-Yüksek ve dijital teknoloji odaklı firmaların daha düşük piyasa değerlerinde de halka açılacakları ikincil bir borsa oluşturacağız. Böylece girişimcilerimizin sermayeye ulaşım yollarını da çeşitlendireceğiz.

-Özellikle yüksek ve dijital teknoloji odaklı girişimlerin sermayeye kolay ulaşabilmesi için risk sermayesi sektörünü canlandıracağız. ABD, Avrupa ve Uzakdoğu kaynaklı risk girişim fonlarını ülkemize davet edecek, ülkemizde yapacakları yatırımlar için vergi avantajları sağlayacağız.

TÜKETİCİ HAKLARI

-Ürünlerin kalite standartlarını artırmak amacıyla ürünün üretiminden tüketiciye ulaştığı ana kadarki her aşamasının denetimini artırıp bu süreci tüketici için şeffaf hale getireceğiz.

-Tüketicinin haklarını bilmesi ve koruması amacıyla tüketiciyi bilinçlendirmeye yönelik politikalar uygulayacağız.

-Üreticinin haklarını da koruyarak mevzuatımızı tüketici hakları ile ilgili uluslararası antlaşmalar ve sözleşmelere uygun hale getireceğiz.

-Tüketici haklarını korumak ve geliştirmek amacıyla ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte çalışacağız.

FİNANS SEKTÖRÜ

Devletin bu sektördeki rolünü, bağımsız denetim ve gözetim kurumlarının işleyişi önündeki engelleri kaldırmak ve bu kurumların idaresini kurum içinden liyakatli uzmanlara bırakmak olarak öngörüyoruz. Bu kapsamda para ve finans politikalarını fiyat ve finansal istikrarı hedefleyerek

tasarlayacağız. Ekonomi yönetimine güveni tesis ederek, sabit yatırım ve istihdam artışını teşvik edeceğiz.

-Bankacılık ve finans sektörünün piyasa koşullarına, düzenleme ve gözetim mekanizmalarına uygun ve verimlilik esaslarına göre faaliyetlerini yürütmesini sağlayacağız.

-Kamu bankalarını iktidarın siyasi baskı aracı olma ve rekabet düzenini bozma konumundan çıkartacağız.

-Büyüme oranlarının çok üzerinde kredi genişlemesinin krizlerin başlıca nedenleri arasında olduğu gerçeğinden hareketle, bağımsız BDDK ve TCMB yönetimleri ile ekonomi yönetiminin makro-ihtiyati hedefler bağlamında koordinasyonuna önem vereceğiz.

-Uzun vadedeki kalkınma vizyonu ile uyumlu reel sektör ve maliye politikalarıyla sağlayacağımız makroekonomik istikrar sayesinde dolarizasyonu önleyip, TL mevduat oranının artmasını ve mevduat vadelerinin uzamasını temin edeceğiz.

-Bankacılık sektöründe, bağımsız iç ve dış denetim ve gözetim mekanizmalarını tesis ederek geri dönmeyen krediler oranının düşürülmesini sağlayacağız.

-Merkez Bankası bağımsızlığının hukuksal altyapısını, atama ve işten el çekirme süreçlerini, başkan ve yardımcılarının liyakat esasları ve görev sürelerini, siyasi iktidar ve çıkar grupları etkisinden bağımsız kılmak üzere yeniden düzenleyeceğiz.

-Enflasyon hedeflemesi politikalarının başarısını, kamu maliyesinin şeffaflığı ve hesap verebilirliği ile destekleyeceğiz. Etkin bir beklenti yönetimi ile enflasyonu tedricen ve istikrarlı şekilde yüzde 5'in altına düşüreceğiz.

-Dünyada yaygınlaşan dijital para teknolojisi uygulamalarını yakından takip edecek, ticari ilişkilerimizde ulusal çıkarlarımızla örtüşecek uygulamalar doğrultusunda teknolojik yatırımları geliştireceğiz.

-İstanbul'u "finans merkezi" yapma projesi kapsamında TCMB'nı İstanbul'a taşımanın kamuya yararı yoktur. Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'dır. Devletin asli bir organı olan TCMB'nın Ankara'da kalmasını sağlayacağız.

Kamu bankalarının kuruluş amaçlarıyla azami uyumunu sağlayacağız. Ziraat Bankası'nın tarımı, Halk Bankası'nın da esnaf ve sanatkârı öncelikle desteklemesini sağlayacağız. Bu amaçla,

-Kamu bankalarını öncelikle Varlık Fonu bünyesinden ve özelleştirme kapsamından çıkaracağız.

-Bireysel, ticari/kurumsal bankacılık da yapmakta olan kamu bankalarının bu özellikleri de yitirilmeden, asli fonksiyonlarına odaklanmaları için yapı ve yönetimlerini yeniden düzenleyeceğiz.

-TCMB ve SPK gibi piyasa düzenleyici kurumların karar alma mekanizmalarını, finansal istikrarı önceleyecek şekilde güçlendireceğiz.

-SPK ve IMKB nezdinde işlem gören unsurların genişletilmesini sağlayacak, enerji satış/alış kontratlarından forward işlemlerine kadar türev piyasasının işlem zeminini artıracak, şirketlerin halka açılmasını teşvik edeceğiz.

-Banka Denetim ve Gözetim Kurumu'nun siyasi iktidar ve çıkar grupları etkisinden bağımsız statüsünü gözeterek, makro-ihtiyati politikalar çerçevesinde işlerliğini sağlayacağız.

-Banka kredilerinin sınıflandırılması, sermaye yeterlilik rasyosu gibi ölçümlerde uluslararası standartlara uyuma önem vereceğiz.

TİCARET

-Covid-19 pandemisi nedeniyle dünya genelinde talep daralması gerçekleşmiştir. Krizin etkilerini hafifletecek şekilde ihracat miktar, oran artışını hedefleyen, ithalatta ise azalmayı öngören kademeli ulusal dış ticaret stratejisi oluşturacağız. Öncelikli hedefimiz, küresel piyasalarda emeğin hakkını ve katma değerini artırmak; kalite, marka üreterek, uluslararası alanda rekabet gücümüzü üst seviyelere çıkarmaktır.

-Planlı demokratik ekonomiyi ve hukukun üstünlüğünü tesis ederek, küresel çapta güven kazanacak ve Türkiye'yi yeniden yatırım yapılabilir ülkeler kategorisine sokacağız.

-Döviz kazandırıcı her türlü ekonomik faaliyeti ve dış ticareti şeffaf olarak teşvik edecek ve destekleyecek mekanizmalar kuracağız.

-Ticarete konu olan mal ve hizmetlerdeki ithal girdi payını düşürerek cari açığın kapanmasına katkı koyacağız.

-Uzun vadeli kalkınma vizyonumuzla uyumlu olacak şekilde, yakın bölge komşularımızı önceleyen serbest ticaret anlaşmaları yapacağız.

-Sergi, tanıtım günleri, panayırılar ve fuarların ülke genelinde planlı bir şekilde yapılmasına, bu özel günlerin yurt dışında da tanıtılmasına destek olacağız.

-Ülkemizde yüksek rezervi bulunan tüm jeolojik, tarımsal ve endüstriyel hammaddelerin geliştirilmesini ve mahsulün

entegre tesislerde yarı işlenmiş/işlenmiş ürün olarak değerli ihrac kalemi haline getirilmesini sağlayacağız. Böylece bunları katma değeri yüksek ürünler olarak ekonomimize kazandırıp dünya pazarına sunacağız.

-Ödemeler dengesindeki açığı ihracat ile kapatacağız. Öncelikli olarak kaynak altyapımızın güçlü olduğu gıda ve tarım ürünleri ihracatında navlun desteği sağlayacağız.

-Üreticimizin ve ihracatçımızın veri biliminden daha fazla yararlanması, veri analizi yapılmış ve doğrulanmış bilgiye hızla ulaşması için dış ticaret ile ilgili tüm kurumları tek bir dijital ağ altında toplayacağız.

-Limanlara 200 km ve daha fazla uzaklıkta olan üretici firmalara iç navlun desteği sağlayacağız.

-Uzak ülke navlun desteği uygulamasına, katma değerinin düşük ya da yüksek olmasına bakmaksızın, tüm ürünler için yeniden başlayacağız.

-İhraç kalemi olan tarım ürünlerinde markalaşma yönünde teşvik paketleri ve pazarlama destek programları uygulayacağız. “CE” marka işaretini yaygınlaştıracğız.

-Akdeniz Bölgesinde yetiştirilmeye başlanan yüksek katma değerli tropik meyvelerin yakın destinasyonlara ihracatına yönelik özel yatırım ve ihracat teşvik planları hazırlayacağız.

-Özellikle teknoloji, yazılım, bilişim ürünlerinin ihracat teşviklerini artırıp, çeşitlendireceğız. Bu sektörlerde ülkemizi hizmet ihracatçı konumuna yükselteceğız.

-Genel bir dış ticaret ve gümrük rejimi uygulamak yerine özellikle ülkemize sınır devletlerin ihtiyaçlarını, ekonomik, finansal, kültürel ve sosyal yapılarını analiz ederek dış ticaret ve gümrük rejimlerine tabii “Özel İşlevsel Sınır Ticaret Bölgeleri” oluşturacağız.

-İç gümrük uygulaması yerine kapasitesi artırılmış sınır gümrüklerini aktif hale getireceğiz. Sınır kapılarında güçlü, kapsamlı, tüm işlemlerin tek kalemde bitirileceği ve bürokrasinin en aza indirgendiği uygulamaya geçeceğiz.

-Vergi yükümlülüğünü düzenli olarak yerine getiren, ihracat miktarı artışı sağlayan ve katma değerli ürün üreten ihracatçılarımıza özel teşvik modelleri geliştireceğiz.

-Enerjiden sonra ülkemizin en yüksek ithalat kalemi olan Bitkisel Yağ ve Türevleri başlığında, bu ürünlerin planlamasını yapacak, özel sektörün sözleşmeli üretim olanağı ile üretim oranını artıracak, bu alanda ithalatımızı azaltacağız.

-Mavivatan doktrini doğrultusunda kuracağımız “Denizcilik Bakanlığı”nda, ihracatçılarımızın sorunlarının çözümüne katkı sunmak için “Deniz Ticareti Strateji ve Planlama Daire Başkanlığı” oluşturacağız. Su ürünleri üretim ve ihracatına yönelik yatırım ve teşvikleri artıracacağız.

-Kritik ve önemli ihracat destinasyonlarında, ihracatı kolaylaştırmaya yönelik bir vizyon oluşturacağız. Ani ve büyük oranlı navlun artışlarına karşı ihracatçımızı koruyacağız.

-Ülkemizin zayıf kaldığı konteynır taşımacılığında, “Milli Konteynır Taşımacılığı” şirketini kamu kurumları ve özel sektör

iş birliğı ile oluşturup, ihracatçımızın navlun maliyeti başlığında rekabet gücünü artıracğıız.

-Merkez Bankasının, Exim Bank'a ayırdığı kaynağı büyük oranda artıracğıız. Lisanslı Depolardaki ürünlerin bankalarda teminat olarak gösterilmesinin yasal zeminini güçlendirerek, ihraç ürünün üretimine aktarılan hammaddelere de Exim Bank'ın kredi vermesini sağlayacağız. Ayrıca bu kredileri Kredi Garanti Fonu aracılığıyla teminatlandırarak, kredi bürokrasisinde ihracatçılarımıza kolaylık sağlayacağız.

-İhracatın katma değerine ve ürün miktarına dayalı bir izleme sistemi oluşturarak ihracat artışının bilimsel takibini gerçekleştireceğıız.

-Mikro ihracatçılar için bölgesel bazda kargo toplama merkezleri kuracak; bölgesel havacılığa destek verilmesi ve demiryollarının yük taşıma kapasitesinin artırılması ile teslimat sürelerinin minimum sürede gerçekleşmesini sağlayacağız.

-Makro-ihtiyati politikalarla yaratacağıımız güven ortamında, orta vadede cezbedeceğimiz yabancı sabit sermaye yatırımlarının uzun vadeli sürdürülebilir kalkınma planlarımızla uyumlu olmasına özen göstereceğıız.

-Ülkemizin teknoloji ihraç eden, yazılım konusunda söz sahibi olan bir konuma gelebilmesi için finansman sağlayacak, tasarım ve Ar-Ge alanlarında gerekli teşvik ve yatırımları yapacağız.

-Özellikle Akdeniz'deki limanlarımız, tarım ticaretinde borsa gibi merkez olabilecek potansiyeldedir. Uygun denetleme ve tarafsız kalite belgelendirme sistemleriyle, ülkemizi dünyanın tarım ticaret merkezlerinden birisi haline getireceğiz.

-Dış Ticarete ara eleman ihtiyacının karşılanması için “Dış Ticaret Meslek Liseleri” kurulmasını sağlayacağız.

-İncir, fındık, kayısı, üzüm gibi uluslararası düzeyde ana üreticisi olduğumuz ürünlerin bölgesel borsalarını kurup, üreticimizin dünya çapında fiyat belirleyicisi olmasını sağlayacağız.

-Yurtdışı Ticaret Müşavirliklerimizde, özel sektör ile iş birliği halinde pazarlama stratejisi geliştirmek üzere, ortak organizasyon yapılarının sayısını artıracacağız.

-Yeni bir ihraç kalemi olan, dünyada ikinci sırada olduğumuz dizi ve yapım ihracatında, yapılara Türk Ürünü yerleştirme teşviklerini Kültür Bakanlığı ile ortaklaşa gerçekleştireceğiz.

-Gelirini yurtdışında kazanan vatandaşlarımızın, ilgili ülke kanunlarına göre vergilendirilmiş olan gelirlerini ek bir vergilendirmeye tabi olmadan Türkiye'ye getirebilmelerini sağlayacağız. Bu kaynakların ülkemizde kalıcı olması ve yatırıma yönelmesi için gerekli teşvikleri temin edeceğiz.

-Yurtdışında yaşamakta olan, bilişim ve yazılım sektörlerinde başarılı olmuş girişimci vatandaşlarımıza, firmalarının ikinci şubelerini ülkemizde açmaları için gerekli teşvikleri vereceğiz. Vatandaşımız olmayan girişimciler tarafından kurulmuş

şirketlerin de bölgesel yönetim merkezlerini ölkemize çekeceğiz.

-Dijital oyun sektöründe Türkiye'yi dünyanın ilk üç ihracatçısı arasına sokacağız.

KOBİLER

KOBİ'ler, ekonomik açıdan serbest rekabete dayalı piyasa ekonomisinin ve sosyal bakımdan da toplumsal istikrarın temel unsuru haline gelmiştir. Bu çerçevede;

-Ölkemizin yedi ayrı bölgesinde, politika oluşturma ve uygulama çalışmalarına katılan kamu kuruluşları, bilim kurumları, KOSGEB, Sanayi-Ticaret Odaları, Üniversiteler ve Bankaların temsilcilerinin katılımı ile oluşacak, bağımsız görev yapacak "Proje Değerlendirme Kurulları (PDK)" kuracak ve KOBİ'lerin üretimlerini artırmak için hedef sonuç odaklı çalışacağız.

-KOBİ'lere özgü programların ve projelerin PDK tarafından değerlendirilmesini sağlayacağız.

-Sektör düzeyinde oluşturacağımız komisyonlar vasıtasıyla, KOBİ'lerin üretim ve döviz girdisini artırıcı Ar-Ge projelerine hızlı, adil, bilimsel ve ekonomik destekler sağlayacağız.

-Endüstri 5.0'ın yarattığı bütün fırsatları değerlendirerek, KOBİ'ler aracılığı ile ölkemizi teknolojik gelişim üssüne dönüştüreceğiz.

-KOBİ'lere bakış açımız, Kalkınma Planına bakış açımız ile paralel olacaktır. Üretenin ödüllendirildiği sistemi, KOBİ'lerimiz ile beraber yaratacağız.

-KOBİ'lerin sanayi ve üniversiteler ile iş birliğini güçlendireceğiz.

-KOBİ'lerin üretim ve yönetim süreçlerinin iyileştirilmesini sağlayacak, modern teknolojiyi kullanmaları için teknoloji ve dijitalleşme başta olmak üzere ilgili tüm alanlarda danışmanlık ve eğitim olanakları sağlayacağız.

-KOBİ'lerin sermayeye erişimde karşılaştıkları zorluk ve maliyeti hafifletmek; büyük işletmelerin yanında adil rekabet çerçevesinde işgücü ve istihdam kapasitelerini geliştirmek amacıyla, devlet desteği vereceğiz. Kredi Garanti Fonu uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaşmasını sağlayacağız.

-KOBİ'lere ve sosyal işletmelere, ödedikleri vergi ve sigorta primi tutarında faizsiz işletme kredisi vereceğiz.

-KOBİ'lerin vergi ve devletten tüm alacaklarının, alacağın tahakkukunun sağlandığı takvim ayı içerisinde iade edilmesini sağlayacağız.

-Benzer iş kollarında çalışan KOBİ'lerin ürettikleri malları daha etkin ve verimli bir şekilde ihraç edebilmeleri için sektörel dış ticaret şirketlerini destekleyeceğiz.

-KOBİ'lerin finansmanında girişim sermayesi, kitle fonlaması ve etki yatırımcılığı gibi imkânların kullanımını artıracacağız.

-Fon yöneticileri ile KOBİ'leri bir araya getirerek, projesi, büyüme potansiyeli olan, rekabetçi, dış ticaret açığına olumlu katkı sağlayan KOBİ'lere yönelik yatırımların yapılmasını ve gerekli desteklerin verilmesini sağlayacağız.

-KOBİ'lerin pazara erişimini sağlamak için teknoloji transferine kolaylıklar getirecek, haksız rekabeti önleyeceğiz.

-KOBİ'lerin daha büyük ölçekli işletmelerle tedarik zinciri oluşturmalarını kolaylaştıracak, iç ve dış pazarlara ulaşmalarına ve ölçek büyütmelerine destek vereceğiz.

-Her sektörde yetişmiş eleman ihtiyacının karşılanması amacıyla, tüm KOBİ'ler için "ihtiyaç" ve "mevcut iş gücü" envanter çalışması yapacağız. İş niteliklerine göre üniversite, meslek yüksekokulu, meslek liseleri ile çıraklık eğitim müfredatlarını KOBİ'lerin ihtiyaçlarına ve dünyanın gelişen şartlarına göre güncelleyecek ve iş gücünü daima hazır ve ihtiyaca yanıt verebilecek şekilde düzenleyeceğiz.

-Kriz dönemlerinde KOBİ'lerin olası kayıplarına destek olmak üzere şeffaf ve denetimli bir fon oluşturacağız.

ESNAF VE SANATKÂRLAR

-Kalkınma planlarımızda, esnaf ve sanatkârların hizmet, yan sanayi ve sanayi sektörlerinde istikrar ve üretim unsuru olduğunu vurgulayacağız.

-Esnaf ve sanatkârların iş kollarını ve faaliyet alanlarını yeniden düzenleyeceğiz.

-Esnaf ve sanatkârlara devlet desteğiyle ucuz tesis ve işletme kredisi imkânları sunacağız.

-Eğitim sistemimizde meslek okullarında kalfalık ve çıraklık sistemini etkin hale getirerek Esnaf ve Sanatkâr işletmelerine eğitimli, meslek okulundan mezun istihdam sağlayacağız.

-Esnaf ve Sanatkârımıza, modern teknolojiyi kullanmaları için teknoloji ve dijitalleşme başta olmak üzere ilgili tüm alanlarda danışmanlık ve eğitim olanakları sağlayacağız.

-Esnaf ve Sanatkârımıza teknik ve mali danışmanlıklar vererek KOBİ olmaları yönünde destekler sağlayacağız. Yine aynı yöntemle Esnaf ve Sanatkârların meslek örgütlenmesindeki tüm sorunlarını gidereceğiz.

-Esnaf ve Sanatkârımızın sermayeye erişimde karşılaştıkları zorluk ve maliyeti hafifleteceğiz. Büyük işletmelerin yanında adil rekabet çerçevesinde işgücü ve istihdam kapasitelerini geliştirmek amacıyla, devlet desteği vereceğiz. Kredi Garanti Fonu uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaşmasını sağlayacağız.

-Esnaf ve Sanatkâr işletmelerinin sağlanacak sigorta prim veya vergi destekleriyle istihdam yaratmalarını sağlayacağız. Esnaflara dair sosyal güvenlik sisteminde düzenlemeler yapacağız.

-İstihdam yaratan esnaf ve sanatkârlarımıza teşvikler getireceğiz. Bütçemizde oluşturacağımız fon ve yatırımlar ile Esnaf ve Sanatkârlarımızı destekleyeceğiz.

-Seyyar esnafların örgütlenme ve temsil edilme haklarına, sosyal güvencelerine, eğitim ve iş koşullarına, pandemi veya afetlerde alacakları mali desteklere dair düzenlemeler yapacağız.

-Esnaf ve Sanatkârların haksız rekabetten etkilenmemeleri için destek politikaları oluşturacak, kültürel ve sosyal çalışmalar yapacağız. Esnaf ve Sanatkârimızı AVM'ler ve büyük işletmeler karşısında koruyacağız.

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

-Neredeyse sıfıra yaklaşmış olan Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) yeniden ülkemize yönelmesi için gerekli teşvik ve hibeleri vereceğiz.

-OSB'lerde veya başka bölgelerde yabancı yatırımcıların kuracağı yeni sanayi tesisleri için ara malı satın alımında gümrük vergisini dört sene boyunca sıfırlayacağız. Ancak yabancı yatırımcılara bu süre içerisinde ara malı üretimini de Türkiye'de gerçekleştirmelerini şart koşacağız. Bu şartı sağlayamayanlardan geçmişe ait ödememiş oldukları vergileri tahsil edecek, bu şekilde haksız rekabetin önüne geçeceğiz.

-Gümrük vergisi ve kota sorunları nedeniyle Avrupa Birliği ülkelerine ihracatı sınırlı olan ülkelerin yurtdışı üretim tesisi yatırımlarının önemli bölümünü Türkiye'ye çekmek için tüm imkânları seferber edeceğiz.

-Yabancı yatırımcıları Kanal İstanbul gibi rant projelerine değil, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizi ve Gümrük Birliği Anlaşması'nı da kullanarak sanayi tesisleri yatırımlarına yönlendireceğiz.

Böylece vatandaşlarımıza hem bu tesislerin ve sanayi bölgelerinin inşasında, hem de sonrasında üretim safhalarında ek istihdam yaratmış olacağız.

-Doğrudan Yabancı Yatırımları yeniden tanımlayacağız. Yabancılar tarafından mülk edinme amaçlı Türkiye'ye sokulan kaynakları DYY hesabından çıkaracak, bu şekilde performans değerlendirmesini daha doğru şekilde yapacağız.

TARIM VE ORMANCILIK

TARIM

Türk Tarımı, yanlış politikalar neticesinde yüksek maliyetle üretim yapmaya çalışan, dünya piyasalarında rekabet edemeyen bir konuma getirilmiştir. Aynı zamanda tarımsal verimliliği, üretici geliri ve kendine yeterliliği düşük, dışa bağımlılığı yüksek, istikrarsız, plansız, kayıtsız ve potansiyel zenginliklerden faydalanamayan, bunu üretime, zenginliğe dönüştüremeyen bir durumdadır.

Tarımı destekleyecek politikalarımız, artan nüfusun beslenme ihtiyacının karşılanmasını; üretimde riskin azaltılmasını, gıda güvenliğinin sağlanmasını; toprak ve su varlığının geleceği gözetken biçimde akılcı kullanımını; tarımda çalışanlara yeterli ve düzenli gelir ve refah temin edilerek kırsal kesimin kalkındırılmasını; dış ticaretin geliştirilmesini ve kendine yeterlilik oranının yükseltilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda tarım politikalarımız sadece sürdürülebilir üretimi ve ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda sosyal, kültürel, örgütsel boyutları da kapsamaktadır.

-İzleyeceğimiz politikalarla toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini esas alan, ileri teknoloji, bilgi ve veriye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, arz talep dengesinde planlı üretim yapan, uluslararası rekabet gücünü artırmış, doğal kaynakları (toprak, su havzaları, su kaynakları) sürdürülebilir bir şekilde kullanan tarım sektörünü oluşturacağız.

-Bugünkü koşullarda devletin neredeyse hiçbir tarım ürününde piyasa yapıcı özelliğı kalmamıştır. Devleti, tarımsal üretimde planlayıcı, piyasayı kontrol edici ve düzenleyici, üretici ve tüketiciyi koruyan konuma getireceğız.

-Ürünün çiftçinin elinde ve tarlada kalmaması, zaman, emek, sermaye ve bilgi kaynaklarının heba olmaması için tarımda devletçi, kamucu ve toplumcu politikalar uygulayacak, planlı tarımsal üretime geçeceğız.

-Arz açığı olan stratejik önemdeki ürünlerde, bitkisel ve hayvansal üretimde uzun vadeli arz talep dengesi ile havzadaki su rejimi ve ihraç potansiyelini de göz önünde bulundurarak planlama yapacağız.

-Tarım Kanununun 21. Maddesi'nde açıkça yer alan "GSYH'nın en az %1'i çiftçiye destek olarak verilir." taahhüdünü yerine getireceğız. Yıllardır üreticiye zamanında verilmeyen destek bütçesini tam olarak ve planlama aşamasında çiftçiye kullandıracğız.

-Mevcut durumda son derece karmaşık ve verimlilikten uzak hale gelen destekleme sistemini, üretim ve verimliliğı esas alarak yeniden yapılandırarak; basit, açık, anlaşılır ve şeffaf bir hale getireceğız.

-Tarımsal üretici desteklerini, çiftçinin girdi maliyetlerine göre ekimden önce açıklayacak, destek tutarlarını en az enflasyon oranı kadar artıracğız. Eğer önceden açıklanan fiyatın ve ürün maliyetinin altında bir değeri oluşursa, aradaki farkı çiftçiye

ödeyeceğiz. Bitkisel üretimde kullanılan gübre, mazot, tohumluk gibi girdi desteklerini Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilere; imkânlar dâhilinde nakdi destek şeklinde değil, aynı olarak vereceğiz.

-Tarımsal üretimde kullanılan tohum, gübre ve tarım ilacı gibi girdilerin vergilerini düşürerek, maliyetleri aşağıya çekeceğiz.

-Gübre kullanımını “Gübre Takip Sistemi”yle izleyeceğiz.

-Tarımsal üretimde kullanılan mazotta Özel Tüketim Vergisini kaldıracağız. Çiftçilerin kullandığı enerji bedellerinin aylık değil, mahsulden mahsule yılda iki defa fatura edilerek ödenmesini sağlayacak, tarımsal su ve tarımsal elektrik kullanımındaki tüm vergileri sadeleştireceğiz. Elektrikte çiftçi üzerinde büyük yük oluşturan, ek vergi, fon, belediye katkı oranları ve TRT payını almayacağız.

-Biyoyakıtları ÖTV ve KDV’den muaf tutacak, tarımsal üretimde güneş enerjisi, biyogaz gibi yenilenebilir enerjinin kullanımını teşvik edecek, biyogaz tesislerinin kurulması ve işletilmesinde yatırım desteği sağlayacağız.

-Üretici örgütlenmesi, insanımızın refahı ve yaşam kalitesini yükseltme (kırsalda eğitim, sağlık, teknoloji, gençliğe yatırım, vb.) gibi sosyal hayata yönelik destekler vereceğiz. Bitkisel üretim ve hayvancılığa üretim destekleri yanında, üretici çiftçi çocuklarının eğitim-öğretimini de destekleyeceğiz. Tarımsal işgücünü sigortalayacak, kırsaldakilere erişilebilir, nitelikli sağlık hizmeti yatırımlarına öncelik vereceğiz.

-Dijital teknolojilerden yararlanarak; çiftçi, toprak kullanımı, iklim, sulama, ürün deseni, zirai üretim profili gibi alanlarda tam tarım sayımı yaparak, “Türkiye Çiftçi ve Tarım Envanteri”ni oluşturacağız.

-Yerli tohumculuk sektörünün kalkındırılması için Ar-Ge çalışmalarının ön planda olduğu çalışma ve projelere destekler vereceğiz. Yerel tohumlarımızı geliştirecek ve biyoçeşitliliği koruyacak gen bankaları, laboratuvarlar ve üretim istasyonları kuracağız.

-Topraklarımızdaki verim düşüklüğüne yol açan organik madde eksikliği için “Organik Madde Seferberliği” projeleri geliştirilmesine destek vereceğiz.

-Stratejik öneme sahip, Buğday, Arpa, Mısır, Çeltik, Ayçiçeği, Soya, Pamuk, Kolza, Aspir ve yemeklik tane baklagiller gibi ürünlerde, nadas ve yeni sulamaya açılacak ekilmeyen alanlarda, üretim planlamaları yaparak ekilmelerini sağlayacak ve teşvikler vereceğiz. Bu amaçla münavebe yani dönüşümlü ekim nöbeti uygulamasını zorunlu hale getirip takip edeceğiz.

-Hem üretici hem de tüketiciyi koruyacak şekilde “sözleşmeli bitkisel ve hayvansal üretim modelleri”ni destekleyecek ve yaygınlaştıracacağız.

-Tarımsal ürünlerde fiyat spekülasyonlarının önüne geçmek ve tarım ürünlerini depolarda izlemek amacıyla Lisanslı Depoculuğu teşvik edeceğiz. Tahıl dışındaki ürün gruplarında

da lisanslı modern depo sayısını ve kapasitelerini artırarak yaygınlaştıracak, bunun için kira desteği sağlayacağız.

-Tarıma girdi sağlayan Zirai Donatım Kurumu, çiftçinin tarlasına yol, su ve elektrik götüren Köy Hizmetleri gibi tarımsal kuruluşlarımızın ve KİT'lerin özelleştirilmesine veya lağvedilmesine izin vermeyip, amaç doğrultusunda tekrar ayağa kaldıracğıız.

-Piyasayı üretici lehine düzenleyen özerk bir yapıya kavuşturarak, Fiskobirlik'i dünyanın en büyük fındık ihracatçısı ve çikolata üretiminde dünya markası haline getireceğıiz.

-Şeker fabrikalarını özelleştirme kapsamından çıkaracağız. Pancar Üretici Kooperatiflerini fabrikalara ortak ve yönetime dâhil edecek, şeker pancarı üretimini artıracğıız. Gıda fazlası şekeri, akaryakıtla harmanlayıp biyoetanole dönüştürerek, enerji ithalatını azaltacağız.

-Nişasta bazlı şeker (NBŞ) üretimini sınırlandıracak, yerli pancar şekerini destekleyeceğiz. NBŞ kaçakçılığını ağır şekilde cezalandıracğıız.

-Tütün üreticilerini kooperatif çatısı altında örgütleyecek, bugün tütün ithal eden Türkiye'yi yeniden tütün ihraç eder hale getireceğıiz.

-Çay üretimi ve üreticilerinin sorunlarını çay mevzuatını düzenleyerek çözeceğıiz.

-Zeytinliklerimizin imara açılmasına veya yabancılara kiralanmasına engel olacak, ata mirasımız sayıp, koruyacağız. Üretim, işleme, paketlenme ve pazarlama aşamalarındaki alt yapı sorunlarını giderecek ve dünya pazarlarında rekabet gücü yüksek ulusal markalarımızın oluşmasını sağlayacağız.

-GDO'suz Türk Pamuğu ve tekstilinin tanınmasını sağlayacağız. Pamuk üretimi yapılan tarım bölgelerimizde, su ihtiyacını da dikkate alarak, üretimin yeniden canlandırılması için projeler geliştirecek, pamuk, lif veya iplik ithalatı yerine, yerli üretime dayalı olarak tekstil sanayimizin gelişmesini sağlayacağız.

-Pamuk destekleme primini, üretim maliyeti ile dünya fiyatlarını dikkate alarak güncelleyeceğiz.

-Ayçiçeği, mısır ve soya başta olmak üzere, yağlı tohumlu bitkilerin üretimine yönelik orta ve uzun vadeli politikalarla üreticiyi destekleyecek, ithalat bağımlılığını sona erdireceğiz.

-Tarımsal üretimdeki “kadını, kadın üreticiyi, kadın girişimcileri ve gençleri destekleme” politikaları geliştireceğiz. Tarımda istihdam edilen genç nüfusu sosyal güvenlik sistemine dâhil edecek, sigortasız tarım işçisi bırakmayacağız.

-Kırsalda gençleri tarım işletmeciliğine ve veterinerlik mesleğine yönlendirmek amacıyla sermaye desteği verecek ve uygun maliyetli kredilerden yararlandıracağız.

-Veteriner hekimlerin; eğitimlerinde, çalışma koşullarında, özlük haklarında gerekli iyileştirmeleri yapacağız.

-Kırsal kalkınmanın ve gıda güvenliğinin teminatı olan “Küçük Aile Çiftçiliği”ni sosyal politikalarla destekleyecek, buralarda “Tarıma Dayalı Sanayi ve Organize Tarım Bölgeleri”ni geliştireceğiz.

-İş garantili olarak “Tarım Meslek Okulları”nın yeniden açılmasını sağlayacağız. Tarımla ilgili bölümlerden mezun olan gençlerimizi kırsalda üretim yapmaları koşuluyla, hazine arazisi kiralama, ilk girişim sermayesi ve düşük faizli kredi gibi teşvikler başta olmak üzere, muhtelif desteklerden öncelikli olarak faydalandıracağız. Böylelikle giderek yaşanan kırsal ve tarım nüfusumuzu gençleştireceğiz.

-Tarımsal Üretim Kooperatiflerinin, üretimin yapıldığı yerde (ilçede) kurulmasını; üretim, paketlenme, piyasaya sunum ve hatta ihracat aşamalarının kooperatifler eliyle yapılmasını sağlayacağız.

-Mevsimlik veya göçebe tarım ve hayvancılık işçilerinin konaklama ve sağlık başta olmak üzere, yaşam standartlarının iyileştirilmesine ve çocuklarının eğitim ihtiyacının karşılanmasına yönelik yerel ve kamu yönetimi ile koordineli programlar yapacağız.

-Büyük kentlerin beslenmesine yönelik olarak, kent çeperlerinde küçük aile işletmelerini destekleyecek ve komşu illerden gelen tarım ürünlerinin taşıma maliyetlerini düşürmek, nakliye sürecindeki kayıpları önlemek maksadıyla soğuk zincir altyapısı geliştireceğiz.

-Kırsaldaki üretim ve yaşam biçimlerini, tabiat ve kültür varlıklarını korumak için, geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretli ürünler, bağcılık, arıcılık, balıkçılık gibi geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimleri kapsamlı olarak destekleyeceğiz.

-Tarım arazisi vasfı taşıyan vatan toprağı ranta kurban edilemez! Tarım topraklarının ve meraların amaç dışı kullanılmasına asla izin vermeyeceğiz.

-Tarım işletmelerinin küçük ve arazilerin çok parçalı olması, modern yetiştirme tekniğı uygulamalarını engellediğı gibi, verimliliğı de azaltmaktadır. Sorunun çözümü için arazi toplulaştırmasına hız verecek, tarım arazilerinin parçalanarak ölçeklerinin küçölmesini, miras ve satış yolu ile bölünmesini önleyecek, mirasçılara arazi edinmek için finansal destek sağlayacağız.

-İvedilikle “Su Kanunu” çıkaracak, su tasarrufu sağlayan, yağmurlama, damla sulama, vb. sistemlerin ve Endüstri 5.0’a uygun sulama otomasyon sistemlerinin hızla yaygınlaşması için çiftçiye uzun vadeli hibe desteğı vereceğiz.

-Sulanabilir alanların genişletilmesine yönelik yatırımları artıracğız. Yapımı devam eden baraj ve sulama kanalları, GAP, KOP gibi proje kapsamındaki altyapı yatırımlarını hızla tamamlayacağız. Sulama kanallarını kapalı hale getirerek, buharlaşma ile olan su kaybını önleyeceğiz.

-Coğrafi işaretli ürünlerin gelişimi için en az %5 ilave destek verecek, bu ürünlerin uluslararası fuarlara katılımını teşvik edeceğiz.

-İyi tarım ve organik tarımı destekleyeceğiz. Organik yaş meyve ve sebze üretimi yanında kurutulmuş, derin dondurulmuş, meyve suyu, konserve ve benzeri işlenmiş ürünlere de dış pazara yönelik verilecek desteği artıracaktır.

-Yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bitkilerin ve onlardan elde edilen ürünlerin (bitkisel yağlar gibi), üretimden pazarlamaya ve markalaşmaya kadar olan faaliyetlerini destekleyeceğiz.

-Gıda güvenliği açısından, tarım ürünlerini tarladan sofraya gelene kadar her aşamada en etkili bir şekilde izleyecek ve denetleyeceğiz.

-Kara, hava ve denizyoluyla yapılacak tarım ürünleri ihracatında, birim başına kargo taşıma ücretlerinde indirim veya taşıma ücretlerinin belirli bir miktarının kamu tarafından desteklenmesini sağlayacağız.

-Üreticilerin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizlerini silecek ve ana borçlarını yapılandıracaktır.

-Verimi doğrudan etkileyen doğa olaylarından etkilenen Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kayıtlı tüm çiftçileri, TARSİM'in tarım sigortasından yararlandıracağız.

-Büyük kentlere yakın termal sıcak su kaynağı olan bölgelerde modern seraların kurulması, mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketlenme ve depolanması için yatırım ve işletme finansman desteğini sağlayacağız.

-Tarımda yapay zekâ uygulamalarına ait teknolojik gelişmelere yer verecek, genç çiftçileri özendirmek için dijital teknolojileri kullanan “Hassas-Akıllı Tarım Sistemi”ne gereken öncelik ve desteği vereceğiz.

-“İklim Değişikliği ve Kuraklık Eylem Planı”nı vakit kaybetmeden uygulamaya koyacağız. Başta kuraklığa dayanıklı tohum geliştirilmesi olmak üzere bu alandaki yenilikçi araştırmaları destekleyeceğiz.

-Mevcut Biyogüvenlik Yasası ve Kurulu’nu çağın gerekleri, bilim ve teknolojideki gelişmeler ve ülke menfaatleri doğrultusunda yeniden düzenleyeceğiz.

-Tarım ve tarıma dayalı sanayide, başta jeotermal, güneş, rüzgâr ve dalga enerji kaynakları olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını ve yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.

-Büyükşehir Belediyeleri ve İmar Yasası ile hayvancılık yapmak zorlaşmıştır. Köyler “Mahalle” ya da başvuru ve kabule bağlı olarak “Kırsal Mahalle” statüsüne dönüştürülmüş, meralar üzerindeki baskılar artmıştır. Tarımsal yapıların inşasındaki ruhsat prosedürü ve maliyetler artmıştır. Kanun değişikliği ile bu olumsuzlukları düzelteceğiz.

-Bizim için “Et, süt meselesinin çözümü, ot meselesinin çözümüyle mümkün olacaktır!” Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tescil işlemlerini hızlandıracakız. Böylelikle meraların ıslahı ve rehabilitasyonunu sağlayacakız.

-Yem bitkileri ekim alanlarının artırılmasını teşvik edip, üretimi destekleyecekız. Meraların amaç dışı kullanımına izin vermeyecekız. Meraların köyün ortak malı olarak kalmasını sağlayacakız.

-Tarımsal retimde değerlendirilmeyen boş arazilerin bir kısmını yapay mera olarak tesis edip, hayvancılıkta kullanılmasını sağlayacakız.

-Türkiye’de kırmızı et üretiminin yüzde %90’ı sığırdan, kalan %10’u küçükbaş hayvanlardan sağlanmaktadır. Sığıra olan tüketim alışkanlığını planlı bir şekilde azaltacak, küçükbaş etin üretim payının yüzde %20-25’lere çıkarılmasını sağlayacakız. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin geliştirilmesine özel bir önem ve destek verecekız.

-Özellikle koyun yetiştiriciliği, hem Türkiye’nin coğrafi yapısı ve tarım kültürü, hem de meradaki kaba yem kaynaklarını değerlendirme bakımından büyükbaş hayvanlara göre çok daha uygun, daha kısa sürede, daha üretken ve daha düşük maliyetle yapılabilir. Küçükbaş hayvancılığa ilişkin planlama yapacak ve envanter oluşturacakız.

-Çobanlık mesleğini özendirecek, çobanları sosyal güvenceye kavuşturup, emekli olmalarını teşvik edecekız.

-Kırmızı et ithalatı yapmayacağız. Buraya ayrılacak kaynakları, destekleme ödemesi şeklinde kendi üreticilerimize vereceğiz.

-Kırmızı ette sorun yaşanmaması ve ithalata gereksinim duyulmaması için öncelikli olarak süt hayvancılığında sorunları çözeceğiz. Çiğ sütün değerinden satılmasını ve süt üretim maliyetlerinin düşürülmesini sağlayacağız.

-Buzağı, kuzu ve oğlak ölümlerinin önüne geçeceğiz. Anne ve yavru bakım-beslemesi ve hastalıklardan korunması konusunda yetiştirici eğitimi verecek; eğitime katılanlara sertifika, hibe ve destek programları sağlayacağız.

-Dışa bağımlılığı tamamen ortadan kaldırmak için yerli aşı, ilaç ve biyolojik ürün üreticilerine teşvik vereceğiz.

-Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri'ni yaygınlaştırıp geliştireceğiz.

-Et ve Süt Kurumu (ESK), Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ve Yem Sanayi gibi kurumların yeniden piyasada varlığını hissettirecek ve piyasayı düzenleyici olmalarını sağlayacağız.

-Hayvancılık kredilerinde hayvan materyalinin ipotek olarak kabul edilmesini sağlayacağız.

-Ankara Keçisi yetiştiriciliği ve kaliteli Tiftik üretimini destekleyeceğiz. Tiftiğin işlenerek ürünlere dönüştürülmesi ve marka ürünler oluşturulması yönünde desteklemeler yapacağız.

-Kanatlı hayvan ürünleri ihracatında ürün ve pazar çeşitliliğini artıracaktır.

-Arıcılıkta damızlık ihtiyacını karşılayacak, sorunların çözümünü sağlayacak, ürün çeşitliliğini artıracaktır.

-İpek sanayinde kaliteli ve yüksek verimli materyal temin edecek, ipekböceği yetiştiriciliğinde, gelenekseli hafızada koruyarak, modern üretime geçilmesini sağlayacaktır.

-Su ürünleri yetiştiriciliğinde üretim ve ihracatın artırılmasını sağlayacaktır. Açık deniz balıkçılığını ve dondurulmuş ürünleri teşvik edeceğiz. Su ürünleri sektöründe sürdürülebilir avcılığı sağlayan, tatlı su balıkçılığını destekleyen tedbirler alacağız.

TARLADAN SOFRAYA GIDA KAYIP VE İSRAFINI ÖNLEME

Türkiye’de gıda arz zinciri bir bütün olarak ele alındığında, en yüksek kayıp oranı, zincirin ilk halkası olan tarımsal üretimde görülmektedir. Bunu önlemek için aşağıdaki yöntemleri kullanacağız.

-Soğuk Zincir Yönetimi ve Yatırımları: Dayanıksız tarım ürünü ve gıdalarda, ilçe bazlı kooperatifler aracılığı ile ön talep ve kesintisiz soğuk zincir nakliye sistemi ile ürünü bozulmadan tüketiciye buluşturup, kayıp ve israfı önleyeceğiz.

-Depolama: Uygun depolama tesislerinin alt yapısının oluşturulması için gereken desteği vereceğiz.

-Gıda İşlemesinin Geliştirilmesi: Tarıma Dayalı Sanayinin gelişmediği bölgelerde gıda işlemeyi sağlayacak alt yapı yatırımlarını önceleyeceğiz.

-Uygun Kapasite Geliřtirme, Eđitim ve Yayım Hizmetlerinin Sağlanması: Gıda zincirinde kapasite geliştirme, değer katma, paketleme, risk analizi ve kritik kontrol noktası (HACCP) sistemleri, kalite, gůvenlik, iyi uygulamalar, tasnif ve derecelendirme, ulaştırma, takip etme ve depolama programları tasarlayıp uygulanmasını sağlayacağız.

-Ulaşım ve Lojistik: Ulaşım, lojistik konularında alt yapının geliştirilmesi ve hızlı taşıma filoları için devlet desteği sağlayacağız.

-Gıda Kayıp ve İsrafı (GKi) Azaltmada Kadın Rolůnůn Anlařılması ve Desteklenmesi: Kırsalda kalkınma için kadın ۆreticilerin sigorta gůvencesine kavuřmasını sađlayacađız.

-Hane halkının kendi gıda israfını azaltması: İhtiyaçtan daha fazla gıda alınmaması, hemen kullanılmayacak gıdaların toplu ve aşırı alınmaması, yenmeyen gıdanın azaltılması veya gıdada kalite kaybına yol açacak işlemlerden kaçınılması için Kamu Spotu ۆzerinden daha fazla farkındalık çalışmaları yapacağız.

-Gıda bankacılığı, bağışlanan veya ۆretim fazlası gıda maddelerini ihtiyaı olanlara ulaştırır. Sۆz konusu gıda bankasına Tůrkiye’de gıda dağıtımı ve ۆretiminde ۆnde gelen firmalar kurumsal sorumluluk kapsamında destek vermekte ve vergi avantajından faydalanmaktadırlar. Kazan-kazan ilkesi çerçevesinde gerçekleşen bu somut oluşumun yaygınlaşması hususunda teşvikler vereceğiz. AB’de olduğu gibi, hayır için bağışlanan gıdadan KDV’yi muaf tutacağız.

-Lisanslı Depoculuk sayesinde, hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin veya fırsatçılar eliyle fiyat yükselmesinin önlenmesini, piyasanın dengelenmesi için tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınmasını sağlayacağız. Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerine, lisanslı depolara verdikleri ürün karşılığında aldıkları “ürün senetleri” aracılığıyla, bankalardan kredi ve finansman sağlayacağız.

-Tarım ürünlerinde üreticilere kolay pazarlama ve iyi koruma sağlayan, nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistem kuracağız. Üreticinin istikrarlı ve daha iyi bir gelir elde etmesi için, lisanslı depoların kapasitelerini artıracak, ürün yelpazesinin çeşitlendirilmesi için gereken alt yapı desteğini sağlayacağız.

-Atık ürünler ve kullanılmayan gıdaların değerlendirilmesini (atıkların ekonomiye geri kazandırılması) hedefleyeceğiz. Fabrikaya giren hammaddenin bazı kısımları gıda işleme sonrası yan ürün olarak açığa çıkmakta, tekrar satılmaktadır. Bunların gıda sektöründe kullanılması için fabrika içinde başka yatırımların yapılması gerekmektedir. Hayvancılık sektöründe, yeme-içme hizmetlerinde ve endüstride, geri dönen, ancak insan tüketimi veya gıda bankaları için uygun olmayan gıdalardan bazıları, hayvan beslenmesinde risk oluşturmadığı sürece yem olarak, bazıları da ayrıştırılıp gübre halinde kullanılabilir. Yanlış, hasarlı paketlenmiş veya büyük organizasyonlardan arta kalan gıdaların hayvan yemi ve gübre olarak tarımda ve diğer alanlarda kullanımını sağlayacağız.

ORMANCILIK

-Küresel iklim değışikliğı nedeniyle beliren kuraklık tehdidine karşı yeşil alanları korumak ve genişletmek, ekolojik sistemleri bozacak uygulamalardan kaçınmak mavi-yeşil politikalarımızın gerekleri arasındadır. Orman sahalarının daralmasına izin vermeyeceğiz.

-Sürdürülebilir orman yönetimiyle ormanların ekonomiye katkısını artırıp, “Ulusal Orman Envanteri” çalışması yapacağız. Yangın ve erozyon açısından risk durumunu belirleyecek, buna göre öncelikli bölgelerde erozyon ve yangını önlemek için rehabilitasyon programı geliştireceğiz.

-Ormanlar ve ekosistem üzerindeki her türlü faaliyete yönelik izinlerin, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek odalarının da yer alacağı bağımsız üstün kamu yararı tespit komisyonları tarafından karara bağlanmasını sağlayacağız.

-Orman yangınlarıyla mücadelede önleyici tedbirlere, erken uyarı sistemleri ve müdahale kapasitesinin güçlendirilmesine, toprak muhafaza amaçlı ağaçlandırma yapılmasına öncelik vereceğiz.

-Yangınla havadan mücadelede gerekli olan hava araçları konusunu kalıcı çözüme kavuşturacağız.

-Ormanların korunması, sınır ve mülkiyet durumundaki belirsizliklerin giderilmesi amacıyla, halen kadastro yapılmamış ormanların kadastro işlemlerini kısa sürede tamamlayacağız.

-Orman Genel Müdürlüğü'nün döner sermaye faaliyetleri sonucu elde edilen kârını, öncelikle yeni ağaçlandırma faaliyetlerinde kullanıracaktır.

-Ormanlardan elde edilen odun dışı ürünlerin yararlanma hakkını, ağaçların bakımlarını yapmaları kaydıyla ilgili orman köylülerine vereceğiz.

-Orman köyünde ikamet eden çiftçilerin yararlanabileceği ORKÖY kredilerinin daha fazla üreticiye ulaşmasını sağlayıp, hibe oranını artıracak ve kredi ödeme koşullarını iyileştireceğiz. Orman köylüsüne ve kooperatiflerine ormancılık faaliyetlerinde öncelik vereceğiz.

-Orman fidanlıklarının üretim kapasitesini artıracaktır. Gerek kamu gerekse özel arazilerde, özellikle kâğıt üretiminde kullanmak ve kâğıt ithalatımızı azaltmak üzere geniş çaplı endüstriyel ağaçlandırma çalışmaları yapacağız.

-Orman-köy ilişkilerinin geliştirilmesi ve orman köylülerinin kalkındırılması amacıyla, orman vasfını yitirdiği gerekçesiyle orman sınırları dışına çıkarılan sahaların (2-B sahaları), özendirmeyen düzenlemelerle kıymetlendirilmesini sağlayacağız.

-Milli Parklar gibi özel koruma kapsamındaki ormanlarda, hak ve menfaat kaybı olan köylülerin, Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Bütçesinden yapılacak ödemelerle mağduriyetlerini gidereceğiz.

-Ağaç, orman, doğa sevgisini, okul öncesi eğitiminden itibaren vereceğiz. Milli Eğitim müfredatında, uygulamalı olmak şartıyla, etkili değişiklikler yapacak, toplumun bu konudaki bilinç düzeyini artırmak için görsel, yazılı medya ile sosyal medyayı etkin biçimde kullanacağız.

ÇEVRE VE KENTLEŞME

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Tüm ülkeler, iklim değişikliği ve bununla birlikte gelişen küresel ısınma tehdidine çözüm üretme çabasındadır. Türkiye’de ise hızlı ve dengesiz nüfus artışı, göç hareketleri, plansız sanayileşme, plansız kentleşme, doğal kaynaklarımız ve çevreye ilişkin yanlış ve rant amaçlı uygulamalar, çevreyi, ekolojik dengeyi tehdit eder noktaya gelmiştir. Bu çerçevede yanlış uygulamalara bir an önce dur denilmesi, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin yol açtığı sorunlara hazırlıklı olunması, çevre politikalarımızın merkezinde yer almaktadır.

-Çevrenin sürdürülebilirliği ilkesini ekonomik kalkınma politikalarının merkezine yerleştirecek, yanlış uygulamaları sona erdirecek ve küresel çevre sorunları olarak ele alınan “iklim değişikliği”, “küresel ısınma” ve “ozon tabakasında tahribat” kategorilerinde çözüm önerileri geliştireceğiz.

-İklimle ilgili politikalar ile stratejilerin tasarlanmasını ve uygulanmasını yakından takip edeceğiz.

-Uluslararası iklim müzakerelerinde ülkemizin de önemli roller üstlenmesini sağlayacağız.

-Uluslararası çevre programları ve iklim değişikliği çerçeve sözleşmelerine uyumlu politikalar geliştirecek ve uygulayacağız.

-Doğayı ve doğal kaynaklarımızı öncelikli koruyacağız.

-Topraklarımızın çölleşmesine, yanlış gübre ithalatı-gübreleme politikaları yüzünden tarım soykırımı yapılmasına izin vermeyeceğiz.

-Verimli topraklarımızın yanlış imar izinleri ve imar uygulamaları ile yok edilmesine son vereceğiz.

-Doğaya yapılan bilinçsiz müdahale ile artan sel ve taşkın zararlarına karşı önlem alacağız.

-Zengin bitki örtüsünün ve endemik bitkilerin tahribatına izin vermeyeceğiz.

-Bütüncül planlama anlayışından uzak mevzi yoğun yapılaşma kararlarına karşı caydırıcı önlemler alacağız.

-Mera, tarım ve orman alanlarını rant ve haksız zenginleşme aracı olmaktan çıkaracağız.

-Mavi Yeşil-Temiz ekonomi ve çevre dostu teknoloji üretimine geçişi destekleyeceğiz.

-Yenilenebilir enerji kaynaklarına yoğunlaşacak, yatırımlarını önceleyeceğiz.

-Sanayi tesislerinde hava ve atık kirliliğini önleyici her türlü önlemi alacağız.

Geri dönüşüm, tekrar kullanım ve enerjiye dönüştürerek ekonomik değer oluşturma, sorumlu çevre politikamızın bir gereğidir.

-Evsel ve sanayi atık suyunun yüksek teknoloji arıtma tesisleri vasıtasıyla yeniden kullanımı için kamu yatırımı ve finansmanı sağlayacağız.

-Toplu taşımada elektrikli araçları tercih edeceğiz.

-Çevreyi ve ekolojik yaşam dengesini korumaya yönelik bilinç kazandırıcı eğitimleri, milli eğitim politikamızın bir parçası kılacağız.

SU POLİTİKALARI

-Su kaynaklarımızın, nehirlerimizin ve denizlerimizin kirlenmemesi için her türlü önlemi alacağız.

-Deniz taşımacılığının neden olduğu petrol kirliliğiyle ve düzensiz balıkçılıkla mücadele ederek, deniz suyumuzu ve içindeki canlıları koruma altına alacağız.

-Çevre politikalarımızda AB'nin temel ilkeleri olan, "Kirleten öder", "Bütünleyicilik", "Yüksek seviyede koruma", "Kaynakta önleme", "Önleyicilik" ve "İhtiyat"ı benimseyeceğiz.

Suyun korunması, savunulması, doğru kullanılması, herkesin temiz ve sağlıklı suya ulaşım hakkı olduğu uluslararası sözleşmelerde de belirtilmiştir. Yeterli miktarda ve iyi kalitede suyun varlığı, tatlı su ekosistemlerinin olduğu kadar, gıda

güvencesinin ve sürdürülebilir kalkınmanın, dolayısıyla insanlığın geleceğinin de temel koşuludur. Su güvenliğimiz, su kıtlığı ve artık su fakiri ülkeler arasında bulunduğumuz gerçeği, çok önemli bir ekonomik ve sosyal sorun olarak gündemimize kaydedilmiştir.

-Artık bir güvenlik sorunu olan su konusunda devletçi ve milli su politikamızı oluşturacak, yasalarla güvence altına alacağız.

-Mevcut kanun ve yönetmelikler, su varlıklarının korunması için yeterli değildir. Tek bir yasa altında ve katılımcı bir yaklaşımla yönetilecek “Su Kanunu” hazırlayacağız. Bu kanun, su kaynakları yönetimini günümüz gerçeklerine göre değerlendirecek ve idari ve hukuki anlamdaki dağınıklığı ortadan kaldıracak, su yönetimine daha etkin ve sürdürülebilir bir anlayış getirecek, ayrıca AB mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılmasını sağlayacaktır.

-Su yönetimindeki çok başlılığa son verecek, dağınık halde bulunan kurumları su havzalarında teşkilatları da olan bir Genel Müdürlük veya Ajans yapılanmasında toplayacağız. Politika geliştirme, su izinleri, izleme, tarife belirleme, suyun tahsisi ve havza bazındaki planlamaları bu kurumlarda toplayacak, su yatırımlarını ve bu yapılarının işletilmesini, havza yönetim planlarına uygun olarak DSI, İlbank ve Belediyelere devredeceğiz.

-Su havzalarında, Nehir Havza Yönetim Planları, Taşkın Yönetim Planları, Kuraklık ve Sektörel Tahsis Planlarını

ivedilikle bitireceğiz. Kurumların su ile ilgili yapacakları bütün çalışmalarda bu planlara uymalarını sağlayacağız.

-Sektörel Su Tahsis Planlarında su havzalarında bütün kuraklık şartlarında (normal, hafif, orta, şiddetli ve çok şiddetli) su miktarlarına göre, içme suyu çevresel ihtiyaç, tarım, hayvancılık vd.'ne su tahsisi yapılmaktadır. Bu planlarda kuraklık şartlarına göre ürün deseni belirlenmesi ve tarımsal desteklerin Sektörel Tahsis Planlarında belirlenen ürün desenine göre yapılmasını sağlayacağız.

-Su verimliliğini artırmak amacıyla, sulamada ve içme ve kullanma suyu şebekelerinde kayıp kaçığın önlenmesi için havza bazında eylem planları hazırlayacağız. Bu planların uygulanmasını denetleyeceğiz. Yağmur suyu hasadı yapılması ve yeraltı su kaynaklarının yapay olarak beslenmesi için gerekli çalışmaları destekleyeceğiz.

-Sulama kooperatiflerini sulama birlikleri altında birleştireceğiz.

-Su ve toprak varlıkları üzerindeki geri döndürülemez etkisi nedeniyle enerji ve maden projelerini yakından takip edeceğiz. Ekosistem üzerinde olumsuz etki yaratacak projelere izin vermeyeceğiz.

-Su havzalarını koruma altına alacak ve imara yasaklayacağız.

-İvedilikle yeni yerel su kaynaklarını araştıracağız.

-Yağmur sularından etkili bir şekilde faydalanılabilmesi için toprağın ve yeraltı su kaynaklarının beslenmesinde önem arz eden yeşil alanları artıracamız.

-Akıllı su teknolojilerinden faydalanacak, kullanılan suyu yeniden kazanacak, deniz suyundan tuz arındırma işlemi ile yararlanacağız.

-Evsel atık sular ve sulamadan dönen kullanılmış suların, başta sulama olmak üzere yeraltı suyu, sulak alan, vb. beslemelerde tekrar kullanılması için çalışmalar başlatacağız.

-Sosyal adaletin sağlanması için su kullanım miktarına göre fiyatlandırma uygulayacağız.

-Su hizmetlerinden kazanılan paranın su hizmetlerine harcanması için “tam maliyet esaslı tarife” belirleyecek, su tarifelerini düzenleyen bir kurul veya kurum oluşturacağız.

-Su tasarrufu sağlamak amaçlı sorumlu tüketime geçeceğiz.

-Çevreci-akıllı, tasarruflu dijital su sayaçlarının kullanımını yaygınlaştıracamız.

ATIK POLİTİKALARI

-Tüm dünyanın ortak sorunu haline gelen plastik kirliliğı ile mücadeleyi taviz vermeden sürdüreceğız.

-Yeni bir “Küresel Plastik Sözleşmesi” oluşumunu ve atıkları kaynağında ayırma projelerini destekleyeceğiz.

-Plastik poşet ve şişe gibi doğada çözölemeyen maddelerin kullanımı ile ilgili gerekli tedbirleri alacağız.

-Geri kazanılabilir atıklar konusunda sivil toplum örgütleri ve kentliler ile ortak çalışmalar yapacağız.

-Sahil ve denizlerdeki atıkları toplama amacıyla “Sıfır Atık Mavi Deniz Projesi” başlatacağız.

-Katı atıklardan ve çöpten yenilenebilir enerji sağlamak için gerekli depolama, bertaraf ve üretim tesisleri kuracağız.

HAYVAN HAKLARI

Çağdaş ekoloji felsefesinde her canlının yaşam hakkı vardır. Sürdürülebilir bir ekosistem ve yaşamın homeostatik dengesinin korunmasında hayvanların sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürmesi önem arz etmektedir.

-Hayvanların yaşam haklarını Anayasal güvence altına alacağız. “Duygulu varlıklar” olarak yasada tanımlayacak, hayvanlara yönelik işlenen fiillerin cezalandırılmasında “sahipli-sahipsiz hayvan” ayrımını kaldıracağız.

-Çalışmalarımızı başta UNESCO tarafından yayınlanan “Hayvan Hakları Bildirgesi” olmak üzere ilgili uluslararası bildirgeler ve sözleşmeleri göz önünde tutarak ilgili sivil toplum örgütleri ile birlikte yürüteceğız.

-Hayvanlara yönelik gerekleŖen öldürme, zalimce davranıŖ, iŖkence, cinsel Ŗiddet, hayvan dövüŖtürme, bir hayvan neslini yok etme fiillerine yönelik cezai yaptırımlar düzenleyeceğiz.

-Hayvanlara yönelik hak ihlallerinin soruŖturulması konusunda Cumhuriyet Savcılarını resen yetkili kılacağız.

-Belirli nüfusun üzerindeki belediyelere geçici bakımevi açma zorunluluğu getireceğiz.

-Belediyelere hayvanların korunması için bütçe ayırma zorunluluğu getireceğiz.

-Sorumluluğunu aldığı hayvanı terk eden kiŖiye idari para cezası uygulayacağız.

-Mevcut hayvanat bahçelerini “yaban hayat merkezleri”ne dönüŖtürecek, yeni hayvan alımının önüne geçeceğiz.

-Hayvanlı sirk açılmasına izin vermeyeceğiz.

-Kürk iftlikleri kurmayı, ticaretini yapmayı yasaklayacağız.

-Deniz memelileri gösteri ve terapi merkezlerini (yunus parkları vb.) kapatacağız.

-Sokak hayvanlarının yakalanması, aŖılanması ve plansız üremelerini durdurmak amacıyla kısırlaŖtırılmaları iŖlemlerinde hayvanların fiziksel ve ruhsal acı hissetmemeleri için gerekli koŖulları oluŖturacaėız. Mobil kısırlaŖtırmaya müsaade etmeyeceğiz.

-Sürdürülebilir kalkınma tedbirleri çerçevesinde, çevreye olumsuz etkileri ortadan kaldırmak ve hayvan hastalıklarından kaynaklanan riskleri bertaraf etmek amacıyla tarım, ulaştırma, araştırma, iç pazar ve deney veya diğer bilimsel amaçlarla kullanılan hayvanların korunması ile ilgili projeler geliştireceğiz.

-Nesli tükenmekte olan hayvanların korunması amacıyla başta izinsiz avlanma olmak üzere yaşam haklarını kısıtlayan eylem ve işlemleri engelleyeceğiz.

PLANLI KENTLEŞME

-Planlı kentleşme, kentli hakkı, kentlerimizde sosyal adalet prensipleri ve yönetimde eşitlikçilik ilkesi kentleşme politikamızın genel yaklaşımını ifade etmektedir. Sağlıklı, güvenli, afete dirençli, enerji verimli akıllı kentler yaratmanın temellerini atacağız.

-Kentlerimizi; yaşam kalitesi ve altyapı standartları yüksek, temiz, yeşil, güvenli, tarihi, kültürel, sosyal ve sanatsal dokusu ile huzur içinde yaşanabilir kılacağız.

-Kentlerimizi, çevreci, ekolojik yaklaşımları benimseyen yerel yönetimler ve akıllı belediyecilik uygulamaları ile donatılmış teknolojik ve çağdaş kentler haline getireceğiz.

-Kentlerimizin ekonomik ve sosyal gelişimini sağlayacak, kalkınmadan ve refahtan eşit pay almasının önünü açacağız.

-Kentlerin her ölçekte planlarını, bölgesel kalkınma stratejileri çerçevesinde sürdürülebilirlik ve yaşanabilirlik ilkeleri temelinde yapacağız.

-Nüfusun ölke coğrafyasına daha homojen şekilde yayılacağı bir kentleşme, sanayileşme ve teşvik politikası izleyeceğiz. Mevcut durumda aşırı nüfus yoğunluğuyla boğuşan kentlerimizde, özellikle işsiz kitlelerin kurulacak yeni sanayi ve üretim merkezlerine yönlendirilmesini sağlayacağız.

-Kentlerimizi, bölge düzeyinden parsel düzeyine kadar stratejik hedefler ve halk katılımı ile planlı gelişimle şekillendireceğiz.

-İmar planlarında, sosyal adalet ve kamu yararı ilkelerini benimseyeceğiz. İmar planlarına uygun olmayan yapılaşmaya ve kentsel gelişime izin vermeyeceğiz.

-Kent planlamada aracımız, kimilerine rant sağlarken diğerlerinin haklarını gasp eden mevzi planlar ve plan değişiklikleri değil, her kente özel gelişim stratejileri ve bu stratejileri mekâna taşıyacak yapısal planlar olacaktır.

-Kentlerimizin kimliğini, sosyal, kültürel, mekânsal tarihi ve çevresel değerlerini zedeleyen, rant amacı güden her türlü imar planı değişikliği ve emsal artışı uygulamasına son vereceğiz.

-Konut piyasasında en yüksek düzeyde yararlanma ortamlarının yaratılmasını değil, kamu yararının en üst düzeye çıkarılmasını hedefleyeceğiz.

-Merkezi ve yerel yönetimler arasındaki imar planı yapma konusundaki yetki ve sorumluluk alanı karışıklığını kaldıracğıız. Bu konuyu, yerel yönetimlerin imar planı yapma, merkezi otoritenin ise denetim yetkisine sahip olması ve koordinasyon içinde çalışmaları şeklinde düzenleyeceğiz.

-Sivil toplum örgütleri ve halk katılımını destekleyecek, kent konseylerinin etkinliğini artırıp, halkın dili haline getireceğıız.

-Kentsel gelişimde, sosyal donatı alanlarını minimuma indiren, ticaret, turizm, konut, vb. rant getirici alanları hedefleyen uygulamalardan uzak duracak, kentli için yeterli sosyal donatı alanı yaratacağıız.

-Kentte ulaşım sorunlarının çözümünü “Ulaşım Master Planı” ile sağlayacak, kesintisiz (farklı ulaşım kanalları arası etkin entegrasyon ile) toplu taşımayı destekleyeceğiz.

-Kaliteli, sağlıklı ve güvenli kent yaşamı için vazgeçilmez olan yürüyüş ve koşu parkuru, şehir içi güvenli bisiklet yolları, engelsiz cadde kaldırımları ve geçitler, vb. ile kentlerimizi yaşanılabilir kılacağız.

-Kentlerin yere özel değerlerini ön plana çıkaracak, tanınmışlık ve güvenilirlik koşullarını yaratarak markalaşmayı destekleyeceğiz.

-Kentlerimizi, aidiyet duygusunu pekiştiren tarihi, kültürel ve doğal değerleri koruma kullanma dengesi içerisinde geliştirerek, gelecek nesillere aktaracağız.

-Ülkemizin zengin değerlerinin dünyaca tanınması ve ülke ekonomisine katkısının en üst düzeye çıkarılması için gerekli temel ilkeleri miras yönetimi temelinde belirleyeceğiz.

-Kentlerin tarihi mirasına, her kentin kendine ait gelenek, örf, adet, yemek kültürüne, geleneksel zanaat ve el sanatlarına, müzik kültürüne, kültür ve inanç varlıklarına, arkeolojisine, hafızasına, mimari dokusuna, tarihi ev/konaklarına ve yöreye özgü doğal güzelliklerine ve ekolojik değerlerine sahip çıkacağız.

-Arkeolojik ve doğal değere sahip alanların sürdürülebilirliğinin sağlanması hedefiyle sit politikalarını ve mevzuatı yeniden düzenleyeceğiz.

-Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarının yetki alanından çıkarılarak bir komisyon olarak tanımlanması, pek çok doğal sit alanının yapılaşmaya açılmasına neden olmuştur. Bu uygulamaya son verecek ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarının işleyişini yeniden düzenleyeceğiz.

-Kullanılanın korunabilir olması ve kullanımdan gelen ekonomik değerin kalkınmaya aktarılması prensibini benimseyeceğiz.

-Kıyı Kanununa aykırı yapılaşmaya kesinlikle izin vermeyeceğiz. Kıyılarımızın kamuya ait olduğunu tekrar hatırlatacağız.

Kentlerimizde konuta erişebilirlik, kullanılabilirlik sorgulanmayacaktır. Barınma ve bu anlamda konut bir haktır. Hedefimiz daha fazla konut değil, ödenebilir, alt ve orta gelir grubunun edinebileceği, yaşam biçimine uygun konuttur.

-Bireysel çıkarı değil sosyal adaleti destekleyeceğiz. Alt gelir grubu için toplu konut üretimini bu ilke ile yeniden şekillendireceğiz.

Kendi kendine yetebilen, besleyebilen kentlerin temelini atacağız. Bu kentler, özellikle afet ve pandemi gibi zor zamanlarda kendilerini beslerken, ülke ekonomisinde de dışa bağımlılığı azaltacaktır.

-Günümüzde önce afetler ve sonrasında pandemi ile tartışılmaya başlayan kentlerin ve kentlinin savunmasızlığı, çabuk iyileşebilirliği, esnekliği gibi sorunları irdeleyeceğiz.

-Olası afet ve pandemi hassasiyet endeksleri oluşturacağız. Bu endekslerde afet ve pandemi gerçeklerini ayrı ayrı ele alacak, hassasiyeti sadece fiziksel boyutta değil, ekonomik ve sosyal boyutları ile de irdeleyeceğiz.

-Afet ve pandemi başlıklı, kentsel alanlarda fiziksel, ekonomik ve sosyal riskleri tanımlayan haritalama ve analizler sonrası,

yere özel politikalar ve kent düzeyinde eylem planları geliştireceğiz.

-Akıllı Kent projeleri ile “Kaliteli Yaşam ve Duyarlı Kentlere” geçişi, sürdürülebilir kentler ve topluluklar politikalarında öne çıkaracağız.

-“Ulusal Akıllı Kentler Programı” kapsamında, Akıllı Aydınlatma, Akıllı Trafik Lambaları, Akıllı Çöp Konteynerleri, Akıllı Bina Otomasyon Sistemleri, Akıllı Park Yeri, Akıllı Kamu Emniyeti ve Güvenlik Çözümleri, vb. akıllı kent uygulamalarına yönelik hizmet çeşitliliğinin artırılmasını sağlayacağız.

-Yapay zekâ ile ölçülebilir, denetlenebilir ve çözüm üretilebilir kentler için içerik, özellik ve standartları belirlenmiş çağdaş “Kent Bilgi Sistemi” projelerini hayata geçireceğiz.

-Bütünsel ve ölçeklenebilir akıllı kent ajandaları geliştireceğiz.

AFET (DEPREM, SEL, TAŞKIN) DİRENÇLİ KENTLER

Ülkemizde doğal afetlerin (deprem, sel, taşkın, vb.) nerelerde olacağı, şiddetleri ile birlikte tahmin edilmekte ve izlenmektedir. Ancak devlet kurumları hiçbir önlem almamakta, afet sonrası kurtarma çalışmaları ötesine geçilememektedir. Afetlerin zararlarını azaltmada, afet sonrası yara sarma politikalarının ötesine geçecek, önceden alınacak önlemlerin büyük öneme sahip olduğu bilinciyle yola çıkacağız.

-Sistemli risk azaltma programı geliştirilmesi ve eyleme geçilmesinin, tüm ülke genelinde önemli bir zorunluluk olduğu bilinciyle hareket edeceğiz.

-Acil durum planlaması ile kişi ve malları doğal ve insan kaynaklı felaketlerin risklerinden korumak ve bunlarla baş edebilmek için bir afet yönetimi politikası ve programı geliştirerek, uygulanma sürecini tanımlayacağız.

-Bağımsız bir “Deprem Kurulu” oluşturacağız. İstanbul’un depreme hazırlanması konusunu öncelikli olarak ele alacağız.

-“Fay Kanunu” teklifini kanunlaştıracacağız.

-Afet öncesi tehlikelerin tespiti ve risklerin azaltılması için yapılacak yatırımlarda, daha rasyonel kaynak kullanımını sağlayacağız.

-İstanbul, ülkenin ekonomisinin merkezi konumuyla neredeyse tüm sanayi, finans ve diğer iş aktivitelerinin toplandığı kent olmakla ciddi ekonomik riskler taşımaktadır. Ayrıca afetlerin çoğunlukla alt-gelir grubunun konut alanlarını etkilediği bilinmektedir. Bu nedenle kent ortamında çok yönlü riskleri, kentin fiziki, ekonomik ve sosyal özelliklerinin birlikteliği ve karşılıklı etkileşimleri ile ‘yer’e özel’ değerlendireceğiz.

-Afet politikamız, can ve mal varlığının kaybedilmesi olasılığını, afet öncesinde çok yönlü önlemlerle hafifletme çabaları ile bir özel planlama kapsam ve yöntemi içeren sakinim planlaması

prensibine dayanmaktadır. Öncelikle mevzuatımızı bu yönde geliştirecek ve bir doğal afet yasası ile tanımlayacağız. Bu yasanın uygulama esaslarını sakınım planlaması yönetmeliği ile belirleyeceğiz.

-Tüm ülke ölçeğinde ve kent bütünü düzeyinde risklerin sınıflamasını yapacak, mikro bölgeleme haritalarıyla sismik risk/tehlike bölgelerini belirleyeceğiz.

-Mevcut afet verilerini (kentlerin sismik kadastro) merkezi bir kuruluştaki saklayacağız.

-Özellikle yüksek risk gösteren yerleşmelerde tehlikelere ilişkin yeni nesil kentsel veri tabanı geliştireceğiz.

-Yerel ortamda bu bilgiyi herkesin erişimine açık tutacak, imar planlarını bu verilere göre gözden geçireceğiz.

-Sismik risk/tehlike bölgeleri üzerinde birbirine bağlı tehlike ve risk etkenlerini içeren ve yere özel farklılıklar gösteren etmenleri yani risk sektörlerini tanımlayacağız.

-Risk sektörleri her kent için planlama koşulları altında fiziksel ve teknik sorunları tanımlayacaktır. Kent bütününde risk sektörlerinin belirlenmesi, doğrudan uygulamalara geçebilmek ve toplumun elden geldiğince yaygın kesimlerinin katılımcı roller edinmesi açısından yapılan bir ayrımdır. Toplumun risk temelli bir iş bölümü ve yapılanmaya yöneltilmesi, gelecekte daha bilinçli ve dirençli bir yaşam

biçimi ve kültürün benimsenmesi demektir. Yer'e özel risk sektörleri altında risk kategorilerini tanımlayacağız.

-Zemin koşullarının ötesine geçerek, açık alan yetersizlik riskleri, yapı stoku ve altyapı kaybı riskleri, yönetsel yetersizlikler, vb. risk sektörleri altında; noktasal büyük ölçekli yatırım kararları, yapı ve nüfus yoğunlukları, üretim faaliyetlerinde kullanılan tehlikeli ve zararlı maddeler işleyen sanayi birimleri, vb. risk kategorilerini tanımlayacağız.

-Yoksulluk, hızlı nüfus artışı, riskli bölgelerde hızlı-denetimsiz sanayileşme/yerleşme/yapılaşma, ormanların ve çevrenin tahribi/yanlış kullanımı, bilgisizlik, eğitim eksikliği, toplumun koruyucu/önleyici önlemler düzeyi, vb. risk sektör ve kategorilerine önem vereceğiz.

-Risk azaltma eylem planları oluşturacak, afete hazırlıklı bir toplum için sürdürülebilir ve nitelikli kentsel yaşam alanları kuracağız.

-Hastane, okul ve diğer kamu binalarımızı dayanıklı hale getireceğiz.

-Yerel yönetimlerle iş birliği halinde tüm yapıları gözden geçirip doğal afet açısından en riskli yerlerden başlayarak kentsel dönüşüm programlarını ivedi başlatacağız.

-Yapı ölçeğinde riskler için yapı güçlendirme yönetmeliği hazırlayacak, konutlara güçlendirme kredileri sağlayacağız.

-Temel ihtiyaç malzemelerinin olduğu, kolay erişilen toplanma alan sayısını artıracadıız.

-Okul döneminden başlamak üzere afete hazırlık ve korunma, sigortalı olma konularında bilinçlendirme çalışmaları yapacadıız.

-Risk yönetimini planlayacak ve çalışmaları ortak bir platformda, Afet Bakanlığı altında toplayacak, afetler politikamızı bir “Ulusal Platform” çerçevesinde geliştireceğiz.

-Afetler politikasının ulusal savunma gibi bir özellik taşıdığını gözeterek, Ulusal Platformu, yalnız yönetim birimleri ile değil, ilgili STK temsilcileri ve üniversite ve araştırma kuruluşlarının temsilcileriyle oluşturup, bu kuruluşa siyaset üstü bir çalışma yeteneği kazandıracadıız.

-Bu çerçevede yapı denetimi ve deprem sigortası işleyişlerinin de etkili birer risk azaltma mekanizması kimliği ve işleyiş etkinliği kazanmalarını sağlayacadıız.

-Yerel yönetimlerin, afetler konusunda bir toplumsal katılım ortamının yaratılmasında rol almalarını sağlayacadıız.

-Afet erken uyarı sistemi oluşturacak, böylelikle insanların eylem planları ile belirtilen risksiz alanlarda toplanmasına ivedilik kazandıracadıız.

-Acil müdahale bilgi sistemi oluşturacadıız. Yoğun yerleşim alanlarında konuşlandırılmış kuvvetli yer hareketi kayıtcılarından oluşan bir şebeke kullanarak, yıkıcı bir deprem

sırasında ve sonrasında gerekli bilgilerin hızlı bir şekilde toplanması ve analizini sağlayacağız.

-Erken uyarı sinyalinin otomatik olarak ilgili kurumlara iletilmesiyle yüksek gerilim hatlarındaki akımın kesilmesi, fabrika, nükleer santral ve rafinerilerin faaliyetlerinin durdurulması, metro, tramvay ve tren gibi toplu taşıma araçlarının durdurulması gibi birçok önemli tedbirin alınmasını mümkün kılacağız.

-AFAD saha çalışanlarını ve akredite edilmiş gönüllü arama kurtarma ekip sayısını artıracamız. Acil Yardım/Durum ve Afet Yönetimi Lisans/Önlisans mezunlarının istihdamını önceleyeceğiz.

KENTSEL DÖNÜŞÜM

Günümüz kentsel dönüşüm uygulamaları getirdiğı sadece fiziksel ve tek tip çözümler ile bu alanlara dair sorunları derinleştirmekte ve farklı alanlara yaymaktadır. Bu noktada gecekondulu/çöküntü alanlarının yaşanabilir ve çağdaş yaşam alanlarına dönüşümü kısır bir döngüye sıkışıp kalmıştır.

-Kentsel dönüşüm mevzuatını gözden geçirecek, kentsel gelişme planları ve planlama mevzuatına uyma zorunluluğunu kaldıran ve haksız kazanç sağlamaya odaklı yasal düzenlemelere son vereceğiz.

-Sorun alanlarında kentsel yenileme genel yaklaşımını benimseyecek, alanların özelliklerine göre dönüşüm,

sağlıklaştırma, yeniden geliştirme, vb. farklı uygulamalar gerçekleştireceğiz. Bu farklı uygulamaları birer eylem planı olarak üst ölçekli yapısal planlarda belirteceğiz.

-Eylem planları ile müdahale edilmesi gerekli sorunlu alanları, kamu yararı çerçevesinde, sürdürülebilirlik ve yaşanabilirlik kriterleri ve katılım ortaklıkları ile değerlendirecek, çözüm önerileri sunacağız.

-Kentsel dönüşüm tek bir reçete değildir. Kentsel sorunlar konumuna ve nüfusuna göre farklı özellikler içerir. Eylem planlarında her alan için yere özel müdahale biçimlerini yerleşik nüfusun katılımı ile oluşturacağız.

-Eylem planlarında birinci öncelik afet riskli alanlardır. Kentsel dönüşüm projelerini, deprem, sel ve diğer afetlere karşı kentin hazırlıklı ve dayanıklı olmasını hedefleyecek şekilde hazırlayacağız.

-Riskli bölgelerde yaşadıkları tespit edilmiş olan vatandaşlarımız için acil çözümler geliştireceğiz.

-Mevcut mülklerinin bulunduğu bölgede kentsel dönüşüm çalışmaları uygulanana kadar rezerv barınma bölgeleri inşa edecek, vatandaşlarımıza bedelsiz barınma hakkı tanıyacağız.

-Söz konusu alanları daha ileride geniş çaplı dönüşüm projesi başladığında geçici barınma alanları olarak kullanacağız.

-Kentsel dönüşümü bugün uygulandığı biçimiyle sadece fiziksel dönüşüm olmaktan çıkaracak, halkın sosyal, kültürel ve

ekonomik sorunlarının da irdelendiği bütünsel, sürdürülebilir çözümlere gideceğiz.

-Dönüşümle beraber ekonomik aktivitelerin varlığı ve çeşitliliğini gözeterek, yeni iş imkânlarının yaratılmasını en önemli önceliklerden biri yapacağız. Bu yöntemle yerleşik nüfusun konut ihtiyacına yönelik kaynak aktarımı da yaratacağız.

-Projeler, sadece konut üretimi ile sınırlı bir bakış açısına sahip olmayacaktır. Teknik altyapı ve sosyal donatı alanlarını öncelikle kuracağız.

-Kentsel dönüşümde temel aracımız, kimilerine rant sağlarken diğerlerinin haklarını gasp eden parçacı mevzi planlar ve plan değışiklikleri değil, yapısal planlar ile tanımlanan müdahale biçimleri olacaktır. Projeleri yüksek standartlarda yaşanabilir, halkın sağlıklı ve güven içinde yaşadığı ve aidiyet duygusuyla bağlandığı kentsel alanlar oluşturmak amacıyla gerçekleştireceğız.

-Dönüşümde, yerinde konut edindirme esastır. Halkı, aidiyet duygularının geliştiğı, yardımlaşma, dayanışma gibi sosyal birliktelik duygularına dayanan mahalle olgusundan ve mevcut iş yerlerinden uzaklaştırmayacağız.

-Kentsel dönüşüm ve imar uygulamalarında mahalle kimliğini, hafızasını, tarihsel mirasını, dokusunu ve kültürünü korumayı esas kılacağız.

-Ülke çapındaki büyük bir dönüşümü, esas itibariyle kâr amacı güden özel sektör kuruluşları eliyle gerçekleştirmek kaçınılmaz olarak rantın haksız paylaşımı ortamlarını yaratmaktadır. Bu projeyi devlet eliyle gerçekleştireceğiz.

-TOKİ'yi asli görevi olan dar gelirliye konut üretme alanına geri çekeceğiz.

-Kentlerde yaşayanların dayanışma hakkını, nesiller arası bu hakkın devamı, kamu güvenliği ve kamu yararını göz önünde tutarak, gerektiğinde devletin kuracağı kamu kentsel dönüşüm işletmelerini bu sürece dâhil edeceğiz.

-Katılımı, planlamanın her aşamasında birlikte düşünme ve karar verme mekanizmaları ile gerçekleştireceğiz. Sivil toplum kesimlerini, yerel inisiyatifleri ve meslek odalarını baştan yasa yapım sürecinde dışlayan düzenlemeleri kabul etmeyeceğiz.

-Dönüşüme uğrayan bölgelerin sakinlerinin mülkiyet haklarının kesintiye uğramaması esastır. Ek imar hakkı gerekmeyeceğinden ve herhangi bir bölgede konut sayısında artış olmayacağından, vatandaşların arsa paylarının dönüşümden asgari ölçüde etkilenmesine olanak vereceğiz.

-Dönüşüme uğraması gereken ve halihazırda yedi (7) milyon olarak belirlenen konutun dönüşümünü on beş (15) sene içerisinde tamamlayacağız. 1-5 yıl arasındaki ilk beş (5) senelik dönemde 1,8 milyon bağımsız bölüm, 5-10 yıl arasında 2,6 milyon bağımsız bölüm, 10-15 yıl arasında 2,6 milyon bağımsız bölüm yenileyeceğiz.

-Kentsel dönüşüm uygulamalarının, ilgili yerleşkenin veya kentlerin nüfus yoğunluğunu artırmamasına dikkat edeceğiz.

-Minimum nakit durumuna 5. yıl sonunda ulaşılacağından, 5 yıl geri ödemesiz bir finansman modeli geliştireceğiz. Bu finansmanın bir bölümünü Avrupa Kalkınma ve Gelişme Bankası (EBRD), vb. kuruluşlardan alacağız. Geri kalanı için devlet garantili tahvil ihraç edeceğiz.

Devlet, projeden önemli miktarda gelir elde edecek ve projenin toplamda oluşturduğu kâr, ihtiyaç duyulan diğer alanlara aktarılabilir. En olası makro ekonomik senaryoda bu devasa projeyi gerçekleştirmek için Türkiye'nin ilk 5 sene içerisinde kırk iki (42) milyar dolar finansmana ihtiyacı vardır. Proje 30. senesinde seksen iki (82) milyar dolar kar ettirmiş olacaktır.

-Proje esnasında konutları ya da işyerleri dönüşüme uğrayan vatandaşlardan hiçbir ücret talep etmeyeceğiz.

-Dönüşüm projesi esnasında inşaat ve ilgili tüm sektörlerde büyük bir işgücü istihdam edeceğiz.

-Proje esnasında yerli üretim malların kullanılması zorunlu hale getirilecek, AR-GE çalışmaları sonucu ortaya çıkacak mal ve hizmetleri dünyaya ihraç edeceğiz.

-İnşaat ve mimari özelliklerin kaliteli olabilmesi için farklı finans mekanizmalarını oluşturacağız.

SAĞLIK

Yaş, cinsiyet, etnik kimlik, din, ideoloji ve sosyo-ekonomik güç ayrıcalığı olmaksızın herkesin mümkün olan en yüksek düzeyde sağlık hizmetine kavuşması doğal hakkıdır. Bu nedenle sağlık hizmetlerinin sağlanması devletin sorumluluğu altında olmalıdır. Bu amaçla devlete bağlı hastanelerde ve sağlık merkezlerinde, sağlık hizmetlerinin dış sağlığı hizmetleri dâhil kaliteli ve ücretsiz olmasını sağlayacağız.

1.BASAMAK: Çağımızda hastalık yerine hastalanmadan önce “sağlıklı olma” ya da “sağlıklı yaşama” felsefesi ağırlık kazanmaktadır. İnsanlarımızı hastalık ve kazalardan korumak, tedavi edilmeleri kadar önemli ve gereklidir.

Birincil koruma, çevremizde sağlığımızı olumsuz olarak etkileyen biyolojik, fiziki ve sosyal etkenleri kaldırma, aşılama, dengeli beslenme, kadınlarda istenmeyen gebeliği önleme ve kişilere sağlıklarını nasıl koruyacaklarını öğretmektir.

-Obezite önemli bir halk sağlığı sorunudur. Obezite sorunu için, mobil sağlık teknolojisi ile aile bazlı, önleyici ve tedavi edici bilişsel davranış tedavisi planlayacağız.

-Çevreye yönelik birincil koruma hizmeti olarak, sağlık kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ile birlikte yeterince temiz içme suyu sağlanması, atık kontrolü, besin ve barınak hijyeni, hava kirliliği, gürültü, vektör kontrolü

ve hayvanlardan bulaşan hastalıklar (zoonoz) açısından da sağlık hizmeti vereceğiz.

İkincil koruma, erken tanı ve tedavi, hastalık belirtileri ortaya çıkmadan veya önemsemeyecek kadar hafif iken, laboratuvar ve röntgen muayeneleriyle hastalığa tanı koymak demektir. Bu konu, işçi, çocuk, gebe kadınlar gibi sağlığı sürekli tehlike altında olanlar için önem arz etmektedir. Hastalığın erken tanı ve tedavisi, kişilere yararlı olmasının yanında tedavi maliyetini azalttığı için kaynakların etkili kullanımı açısından da önemlidir. Bu amaçla;

-Aile Sağlık Merkezlerini, “Memleket Sağlığı Merkez”lerine dönüştürerek, hizmet verilen kişi sayısını nitelikli muayene amaçlı azaltacağız. Bireylere, yaş, cinsiyet, ailesel hastalıklar, mesleki riskler ve alışkanlıklara göre, yakalanabilecekleri hastalıklar açısından, erken tanı için tarama ve risk durumuna göre, sıklığı bütçeye göre belirlenerek, randevulu, ücretsiz check-up hizmeti vereceğiz.

-Memleket Sağlığı Merkezi’nde Aile Hekimi, Aile Planlaması Doktoru, Aşılama Birimi, Gebe Takibi Birimi, Diş Sağlığı Birimi (Diş çekimi, dolgu, tetkik ve tedavi ile sınırlı), Yeterli sayıda Hekim, Hemşire, Sağlık çalışanı ve Çevre Sağlığı Teknisyeni istihdam edeceğiz.

-Ülkemizde en çok görülen diğer hastalıklar olan koroner kalp hastalıkları, felç, kanser, osteoporoz, trafik, iş ve ev kazaları için korunma, erken tanı ve tedavi yöntemleri konusunda, evde, Memleket Sağlığı Merkezlerinde veya ikinci basamak

sağlık kuruluşlarında ve işyerlerinde eğitim amaçlı görüşmelerin yapılmasını, yazılı veya görsel doküman temin edilmesini sağlayacağız.

2.BASAMAK: Devlet Hastaneleri ile Ağız ve Diş Sağlığı Hastaneleri’nden oluşacaktır.

3.BASAMAK: Tıp Fakülteleri ve Şehir Hastaneleri’nden oluşacaktır.

4.BASAMAK: Huzurevi-Hasta ve Yaşlı Bakım Evi-Rehabilitasyon Merkezi’nden oluşacaktır.

-Hastalık, yaşlılık ve sakatlık nedeni ile bakıma muhtaç vatandaşlarımıza her ilde tam donanımlı, en az bir veya ihtiyaca göre daha fazla Huzurevi, Hasta ve Yaşlı Bakım Evi ve Rehabilitasyon Merkezi’nden oluşan tesisler açacağız.

-Bu merkezler için gerekli doktor, hemşire ve yardımcı sağlık hizmeti ve destek personelini, kadrolu personel olarak istihdam edeceğiz. Böylelikle üniversitelerimizin “Evde Hasta Bakımı” bölümünden mezun olan gençlerimizin iş hayatına atılmalarının da önünü açacağız.

ÖZEL HASTANE SİSTEMİ

-Branş Hastaneleri açacağız. Kalp Damar Cerrahisi, Göz Hastalıkları, Kadın Doğum, vb. alanlarda özel hastanelerin hizmet vermesini sağlayacağız.

ACİL TIP MERKEZLERİ (112 Acil İstasyonları ile koordineli)

-Her ilde nüfus yoğunluğuna göre, en az bir (1) veya ihtiyaç oranında artırıp azaltılabilecek şekilde Acil Tıp Merkezleri açacağız.

-Bu merkezlerde Acil Poliklinikler, Acil Servis hizmetleri verecek, Acil Tıp Uzmanı, yeterli sayıda sertifikalı Acil Hekimi ve Anestezi Uzmanı, her branşta yeterli sayıda Uzman Doktor ve Hemşire istihdamı sağlayacak, bu personelin periyodik hizmet içi eğitimler almasını önemseyeceğiz.

-Bu merkezlerde sağlık personeli ve hasta güvenliğini sağlamak için, emniyet güçlerimizden görevlendirilmiş personel birimi oluşturacağız.

KURUMSAL DÜZENLEMELER

-Eczaneler tarafından tahsil edilen veya emekli maaşından kesilen “Muayene Ücreti”ni kaldıracağız.

-Hastaların, ilaç ve tıbbi malzeme ihtiyaçlarının tamamının devlet tarafından karşılanmasını sağlayacak, “Katılım Payı” alınmasına son vereceğiz.

-Kamu tarafından hastanelere ve eczanelere ödenecek olan muayene, tetkik, ameliyat ve ilaç gibi her türlü hizmet bedellerinin, hastalardan hastane veya eczanelerde ek ücret olarak alınmasına son vereceğiz.

-Özel muayenehaneleri talep etmeleri halinde, Sağlık Bakanlığı ile anlaşmalı kurumlar haline dönüştüreceğiz.

-Sağlık hizmetlerinde taşeron sistemini kaldırıp, çalışanların tamamını o hastanelerin kadrolu personeli yapacağız.

-Tıp, Eczacılık ve Diş Hekimliği Fakültelerinin sadece Devlet Üniversitelerinde eğitim vermelerini sağlayacağız. Ancak; Vakıf Üniversiteleri ve Özel Üniversitelerin de ilgili fakültelerini liyakate uygun olarak, sisteme entegre hale getirip, eğitimde devamlılıklarını sağlayacağız.

-Yönetici pozisyonundaki kişilerin, objektif kriterlerle, sınava ve liyakate göre belirlenmiş uygun adaylar arasından personelin yapacağı seçimle atanmasını sağlayacağız.

-“Dr. Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü”nü yeterli sayıda şubesiyle tekrar açacağız. Yerli aşı ve ilaç üretimi için gerekli Ar-Ge Projelerini ve bu alanda yapılacak bilimsel çalışmaları destekleyeceğiz. Bu sayede giderlerin azaltılmasını sağlayacağız. Salgın ve pandemi koşullarında ilçe, il veya ülke çapında oluşturulacak “Hıfzısıhha Kurulu” veya Bilimsel Kurulların alacağı kararların tam ve eksiksiz uygulanmasını sağlayacağız.

-Sağlık Kuruluşlarına gelemeyecek kadar yaşlı, engelli ve sağlık problemi olan hastalara, sağlık hizmetlerini evde ücretsiz vereceğiz.

-Koruyucu sağlık hizmetlerini glendirerek, topluma belirli aralıklarla dzenlenecek seminerler ile “Bilinçli Sağlık Eğitimleri” vereceğiz. Bu seminerler sayesinde hastalıkların oluşması ve yayılmasını engelleyerek, iş gc kaybının önüne geçilmesini, sağlık kuruluşlarındaki yoğunluğun azalmasını ve tedavi edici sağlık hizmetleri maliyetlerinin düşmesini sağlayacağız.

-Atama bekleyen sağlık personelini göreve başlatacağız.

-Sağlıkta eğitimin kalitesini artırmak için, hemşirelik eğitimi sonrasında uzmanlaşmanın yolunu açacağız. Böylelikle sürekli rotasyonun önüne geçerek, alanında uzman hemşireler sayesinde bilinçli, doğru ve hızlı tedavi süreci sağlayacağız.

-Sağlık alışanlarının özlük haklarını yeniden düzenleyerek, uluslararası standartlara uygun hale getireceğiz. cret düzeylerini tüm sağlık çalışanlarını mutlu edecek şekilde yükselteceğiz.

-Memleket Sağlığı Merkezleri ve Acil Tıp Merkezleri oluşturulmasıyla hastaların büyük çoğunluğunun ayakta tanı ve tedavisinin yapılması ile hastanelerimizin amacına uygun ve yalnızca yatış gerektiren hastalarımız için hizmet vermesini sağlayacak, dolayısıyla maliyeti azaltacağız.

-İnşa edilen şehir Hastaneleri, yeni sorunlar ve büyük maliyetler getirmiştir. Bu hastanelerin sağlık sistemine entegrasyonunu doğru bir şekilde sağlayıp, yeni bir şehir

hastanesi yatırımına girmeyeceğiz. Mevcutta bulunan hastanelerimizi yenileyip, iyileştireceğiz.

-Uluslararası kabul görmüş olan hasta haklarını, sağlık personelinin de haklarını koruyarak her hastaya eşit olarak sağlayacağız.

-Eczacılık hizmetlerinde “Bütünleştirici Eczacılık” politikası izleyeceğiz.

-İş yeri hekimlerini, iş yerinde olası kazaların önlenmesi, bulaşıcı hastalıkların engellenmesi, çalışanların genel sağlık kontrollerinin yapılması, işverenlere rehberlik sunulması konularında iş sağlığı güvenlik uzmanları ile koordineli çalışıp çözüm odaklı olmaları için etkili konumlara getireceğiz.

-Sağlık çalışanlarına karşı şiddet uygulayanların en ağır şekilde cezalandırılması için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.

-Doktorların sadece mesleklerine odaklanması için hastane içinde sevk ve idareden kaynaklanan yüklerini, yardımcı destek elamanları ile azaltacağız.

-Asistanların özlük hakları ve eğitimini geliştiren önlemler alacağız.

-Kamucu ve toplumcu sağlık politikamız kapsamında tedavide kullanılan tıbbi cihazların ücretsiz verilmesini sağlayacağız.

-Hemşirelere 3600 ek gösterge vereceğiz.

-Döner sermaye ödemelerini genel bütçeye bağlayıp, bütün personele doğrudan ve adil bir biçimde ödeyeceğiz. Ele geçen gelirlerin tamamını emeklilik haklarına (ikramiye, maaş, vb.) yansıtacağız.

-Asker hastanelerini günün şartlarına göre en ileri teknoloji ve nitelikli personelle donatarak yeniden açacağız. Bu hastanelerde görev yapacak olan askeri hekimleri ihtiyaç oranında yetiştireceğiz.

-Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Tıbbi İlaç ve Cihaz Kurumu’nu özertleştiriceğiz. Ülkenin ihtiyacı oranında yerli ilaç ve cihaz üretimini teşvik edeceğiz. Kurumun ithal ilaçlar ve cihazlar konusunda özgür karar verebilmesini sağlayacağız.

-Çalışma ortamındaki sağlık sakıncaları belirlenmiş etmenlerin çalışanlarla teması sonucu ortaya çıkan her hastalık ya da sağlık sorunu meslekle/işle ilgili hastalıklar olarak değerlendirilmektedir. Sağlık çalışanları bulaşıcı hastalıklar, radyasyon gibi mesleki risklerle karşı karşıyadır. Bu riskleri “Meslek Hastalığı” olarak değerlendirecek, çalışanların özlük haklarını bu doğrultuda düzenleyeceğiz.

-Adli Tıp Kurumu’nun özerk, bilimsel, teknolojik gelişmelerle uyumlu çalışmasını sağlayacağız.

GÜVENLİK

MİLLÎ SAVUNMA

Bulunduğumuz coğrafyadaki çok yönlü risk ve tehdit ortamında öne çıkan savunma ve güvenlik önceliklerini dikkate alarak, ülkemizin sınır ve enerji güvenliğinin tesisi, terörizmle mücadelede başarısı için Türk Silahlı Kuvvetleri'nin barış döneminden itibaren, dosta güven düşmana korku salan, hukuka bağlı, demokratik denetime tabi, modern, itibarlı, aynı anda çok cepheli bir muharebeye hazır, etkin bir askeri güç olmasını sağlayacak kuvvet yapısını tesis edeceğiz.

-Kuvvetler ve Genelkurmayın ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığı'na bağlanmasıyla ordumuzun birlik bütünlüğü bozulmuş, sıkı emir komuta bağı parçalanmış, Genelkurmay Başkanı'nın yetkileri budanmıştır. Genelkurmay Başkanlığı'nı Millî Savunma Bakanlığı'na, Kuvvet Komutanlıklarını da Genelkurmay Başkanlığı'na bağlayacağız.

-Bozulan askeri yargı sistemini düzenlemek için askeri mahkemeleri tekrar kuracağız. Askeri konularla ilgili davalarda üst karar merci olarak Askeri Yargıtay'ı Yargıtay'ın, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ni Danıştay'ın içinde birer daireye dönüştüreceğiz.

-Askeri eğitim sistemini kuvvetlendirmek için Harp Okullarını kuvvetlere bağlayacak, askeri liseleri tekrar açacağız.

-Askeri hastanelerin Sağlık Bakanlığı'na devri yanlıştır. Kritik önemdekileri tekrar açıp Millî Savunma Bakanlığı'na devredeceğiz.

-Ordu atama sistemi bozulmuş, Yüksek Askerî Şûra (YAŞ) ilgili ilgisiz sivillerle doldurulmuştur. Siyasi müdahaleye açık YAŞ yapısını değiştireceğiz.

-Mevcut sistemde Milli Güvenlik Kurulu'nda Cumhurbaşkanı dışında seçilmiş üye bulunmamaktadır. Meclis'in de temsil edildiği, ülkenin güvenlik ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulduğu bir MGK tasarlayacağız.

-Ordu liyakat sistemi bozulmuş, atama, terfi sistemi tümüyle yeniden düzenlenmiş, rütbelerde bekleme, emeklilik süreleri değiştirilmiştir. Öğrenci, muvazzaf alımlarında komisyonlarda usulsüzlükler, yandaş kayırmacılığı yapılmaktadır. Liyakat merkezli bir yapı kuracağız.

-Uçak alımında maliyeti uygun, harekât ihtiyaçlarımızı karşılayan, ortak üretim şansı olan, harekât görevlerinin/personel bilgilerinin başka yabancı şirket/ülke tarafından izlenemediği, milli gizliliğin her aşamada sağlanacağı, milli lojistik sistemini devre dışı bırakmayan tercih üzerinde duracağız.

-Hava Savunma Sistemi tercihini milli güvenlik ve ülkemizin egemenlik haklarının kullanımı bağlamında değerlendireceğiz.

-Türk Silahlı Kuvvetleri'nin afetlerde daha etkin görev almasını sağlayacağız. Bedelli askerliğe başvuranların bir (1) aylık eğitimini bulundukları illerde AFAD eğitimi alacak şekilde düzenleyeceğiz.

SAVUNMA SANAYİ

-Savunma sanayimizi, Endüstri 5.0'ı temel alarak, öncelikle ülkemizin dışa bağımlılığının çok fazla olduğu teknoloji yoğun ve yüksek katma değer içeren alanlarındaki ihtiyaçları milli imkânlarla karşılayacak ve uluslararası rekabet ortamında varlığını sürdürebilecek şekilde yapılandıracağız.

-Büyük tedarik projelerini, somut güvenlik ortam ve ihtiyacına uygun olarak yöneteceğiz.

-Askeri fabrikalar gibi stratejik tesislerin özelleştirilmesine müsaade etmeyeceğiz.

-Savunma sanayinde kamu-üniversite-özel sektör-vakıf şirketleri iş birliği ve eşgüdümünü tesis edecek mekanizmalar oluşturacağız, Ar-Ge ve yenilikçiliği teşvik edeceğiz.

ÖZLÜK HAKLARI

-Üst subay olan binbaşılarımızın makam-görev tazminatı sorununu çözeceğiz.

-On (10) senesini dolduran sözleşmeli subay ve astsubaylarımızı belirli şartlar dâhilinde sınavsız kadroya geçireceğiz. Hizmet süreleri oranında tazminat alabilmelerini sağlayacağız.

-Meslek Yüksek Okulu mezunu astsubaylarımızın göreve 9. derecenin 2.kademesinden, lisans mezunlarının ise 8. derecenin 1.kademesinden başlamalarını sağlayacağız. Astsubaylarımızın makam-görev tazminatı sorununu çözeceğiz. Astsubaylarımıza lisans düzeyinde eğitim vereceğiz.

-Uzman çavuşlarımızın kadro isteklerini yerine getireceğiz. 3600 ek gösterge vereceğiz. Astlık-üstlük münasebetlerini düzenleyeceğiz. Kadro görevleri dışında iş yaptırılmasını engelleyeceğiz.

-Sözleşmeli erbaş ve erlerimizin mesai sonrası evlerine gidememe sorununu çözeceğiz. Yedi (7) yıl görev süresi sonunda memurluk haklarını vereceğiz.

-Sivil memurlarımıza “Milli Savunma ve Güvenlik Kurum Tazminatı” vereceğiz.

-Sivil tabiplerin statü, maaş, sosyal imkânlarla ilişkin sorunlarını çözeceğiz.

-Kumpas davalarda yaşanan tahribat, 15 Temmuz FETÖ darbesiyle üst seviyeye çıkmıştır. Kumpaslarda yargılananlara iade-i itibar, davalar esnasında hayatlarını kaybedenlere şehitlik statüsü vereceğiz.

-FETÖ işkenceleriyle/sahte sağlık raporlarıyla Harp Okullarından ve Askeri Liselerden atılan 3 bine yakın askeri öğrenciye ödedikleri tazminatı iade edecek, kamu görevlerine yerleştirilmelerinde öncelik tanıyacağız.

-15 Temmuz davalarında FETÖ üyesi olmadığı, hiçbir eyleme karışmadığı sabit askeri öğrenci, uzman erbaş, astsubay ve subayların emir veren fetöcülerle aynı şekilde müebbet ceza almaları yanlıştır. Mağduriyetleri giderecek yasal düzenlemeler yapacak, FETÖ'nün bu durumu istismar etmesine müsaade etmeyeceğiz.

İÇ GÜVENLİK

Uluslararası güç savaşları, komşularımızda süregelen istikrarsızlıklar, otorite boşlukları, etkin bir dış politika yürütülememesi, ülkemizi çok yönlü güvenlik risklerine muhatap kılmaktadır.

İç güvenlik politikamızın temel amacı; özgürlük ve güvenlik dengesinin birlikteliğini ve hassasiyetini gözeterek, hukuk devleti ilkelerinden taviz vermeden, ülkemizin bölünmez bütünlüğünü, ulusumuzun birliğini, Cumhuriyetimizin temel niteliklerini, hür demokratik düzeni, insan hak ve hürriyetlerini tesis etmek, toplumda güven, barış ve huzur ortamını sağlamaktır.

Her türlü suç tehdidini daha suç işlenmeden önce, suçu ve suçluluğu yaratan nedenlere odaklanarak ortadan kaldırmak temel hedefimizdir.

-PKK, FETÖ, DAESH başta olmak üzere tüm terör örgütleriyle askeri, siyasi, ekonomik, sosyal ve psikolojik tüm araçları kullanarak, hukuk içerisinde, teröristlerle mücadelenin yanı sıra terörün kaynaklarını kurutmayı da esas alan bir anlayışla, kararlı şekilde mücadele edeceğiz.

-İç, dış, teknik, savunma, askeri, emniyet, deniz istihbarat fonksiyonlarımızı, istihbarata karşı koyma ve yurt dışı istihbarat kapasitemizi geliştireceğiz. Alınacak istihbarî ve önleyici tedbirlerle her türlü terörist faaliyetin daha eyleme dönüşmeden etkisiz hale getirilmesini sağlayacağız.

-Güvenlik konusunda dışa bağımlılığın asgariye indirilmesi için ulusal savunma sanayiinin geliştirilmesine öncelik vereceğiz.

-Bireysel silahlanmayı kısıtlayacağız ve denetimi artıracacağız. Silaha erişimi zorlaştıracacağız.

-Önleyici ve caydırıcı kolluk hizmetlerini güçlendireceğiz.

-Aile içi şiddet, kadın cinayetleri, cinsel istismar, cinsiyet ayrımcılığı, çocuk istismarı gibi suçlara karşı önleyici tedbirler alacak, ıslah edici yasal düzenlemeler yapacağız.

-Ulusal siber güvenlik altyapımızın güçlenmesini sağlayacağız.

-Güvenlik bürokrasisi temsilcilerinin ve ilgili tüm tarafların katılacağı kapsamlı Güvenlik Şûraları'nı düzenli olarak toplayıp proaktif tedbirler alacağız.

-Ülkemizdeki yabancı sığınmacıların suça karışmalarını ve toplum güvenliğini tehdit etmelerini engelleyecek tedbirleri alacağız.

-Çete, mafya ve organize suç örgütleriyle yurt içinde ve sınırları aşan faaliyetlerinde uluslararası iş birliğiyle kararlılıkla mücadele edeceğiz.

-Özel hayatın gizliliğini ihlal edenleri cezalandıran bir anlayışı hâkim kılacağız.

UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE

-Yurttaşlarımızı bağımlılık yapıcı madde kullanmaya iten faktörleri güçlü sosyal devlet yaklaşımıyla aşacağız.

-Uyuşturucunun yasa dışı üretimi, ticareti ve kullanımıyla kararlılıkla mücadele edeceğiz.

-Uyuşturucu madde bağımlılığına karşı okullardan başlamak üzere toplumsal farkındalık ve bilinçlendirme faaliyetleri yapacağız.

-Madde bağımlılığı tedavi merkezlerini yalnızca tıbbi merkezler olarak değil, aynı zamanda psikososyal rehabilitasyon merkezleri olarak örgütleyeceğiz. Bu merkezlere erişimi hızlı ve etkin hale getireceğiz.

-Çocuk suçluluğunda ceza ve cezaevi yerine ıslah ve rehabilitasyon yaklaşımını benimseyeceğiz.

-Yasadışı uyuşturucu ticareti terörün en başta gelen finansman kaynaklarından biridir. Bu finansmanın önüne geçmek için kolluk, adli yargılama ve ilgili diğer birimlerle etkin ve dinamik bir iş birliği mekanizması kuracağız.

TRAFİK

-Trafik kazalarını önlemek için eğitimle bilinçlendirme, fiziksel alt yapının geliştirilmesi, bireysel ve kurumsal hatalara yönelik tedbirler alacağız.

-Trafik kazaları analizleri ile kaza nedenlerini tespit ederek acil önlemler alacağız.

-Karayollarında kritik bölgelerde yeterli sayıda ilk yardım istasyonları kuracağız.

GÖÇ VE MÜLTECİLER

-Göç ile mücadelede uluslararası sözleşme ve yükümlülükler çerçevesinde hakkaniyetli sorumluluk paylaşımıyla hareket edeceğiz.

-Mültecilerin kaynak ülkelerinde güvenli alanların oluşumunu sağlayacak, kaynak ülke yönetimleriyle diyalog ve iş birliğini sürdüreceğiz.

-Sınır güvenliğini artırıp, uygun geri gönderme politikalarını aktif uygulayacağız.

-Avrupa Birliği'nin ve BM gibi uluslararası örgütlerin göçmenler konusunda sergilediği çifte standardı uluslararası kamuoyunun gündemine taşıyacağız. Dünyayı ortak sorumluluk almaya çağırarak, müzakere platformları oluşturacağız.

-Ülkelerine dönmek isteyenler için güvenli ve gönüllü dönüş koşullarını oluşturacağız. Dönmesi mümkün olmayanlar için sosyal uyum politikaları uygulayacağız.

-Sığınmacı ve göçmenlerin ülkemizde misafir oldukları süre boyunca can ve mal güvenliği, sağlık ve eğitim gibi temel

insani ihtiyaçlarını karşılayacağız. Kamu harcamaları ve yardımlarını şeffaf biçimde kamuoyuna açıklayacağız.

-Göçmenlere ayrılan kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi için göçmen kayıt sistemi kurarak ölkemizdeki göç hareketlerini ve göçmen gruplarını sisteme dâhil edeceğız.

SİVİL TOPLUM KURULUşLARI

Sivil Toplum Kuruluşları (STK) siyasal yaşamın vazgeçilmez unsurlarıdır. Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımının, adil dağıtımın, şeffaf ve hesap verebilir yönetim anlayışının hâkim olabilmesi için Sivil Toplum Kuruluşlarının güçlendirilerek yaygınlaştırılması son derece önemlidir.

-Sivil Toplum Kuruluşlarının yurttaşların hedeflenen sürdürülebilir yaşam olanaklarına kavuşturulmasında, sosyal dayanışmanın yaşatılmasında, birbirini koruma ve gözetme hususlarında örgütlenme kabiliyetlerini artıracaağız.

-Sivil toplumun yasama faaliyetlerindeki rolünü güçlendireceğız.

-Kamu kurum ve kuruluşları ile STK’lar arasında sürekli bir diyalog ortamı yaratacağız. Program ve projelerini, talep ve önerilerini yakından izleyerek “birlikte çözüm” yaklaşımını hayata geçireceğız.

-STK’ların yasal denetim kriterlerinin net bir biçimde tarifini yapacağız.

-STK'ların kendi iç işleyişlerini demokratik açıdan kuvvetlendirecek mevzuat düzenlemeleri yapacağız.

-Sivil aktivizm ve örgütlü sivil toplumda gençlerin ön plana çıkacağı yeni bir siyasi ve toplumsal evren oluşturacağız. Gençlerimizin aktif yurttaşlık vurgusuyla toplumdaki etkinliklerini genişletmelerini sağlayacak, “genç bakışı” siyasi mekanizmanın içine yerleştireceğiz.

ÖZLÜK HAKLARI

-Polislerimize 3600 ek gösterge vereceğiz, çalışma saatlerini ve fazla mesai ücretlerini düzenleyeceğiz.

-Bekçilerimize yıpranma payının verilmesini sağlayacağız.

-Özel güvenlik çalışanlarımıza yıpranma payının verilmesini sağlayacağız. Sendikalarda örgütlenmelerini teşvik edeceğiz. Görev tanımlarının dışında çalıştırılmalarını engelleyeceğiz.

-Muvazzaf statüde çalışan uzman jandarmalarımızın 3600 ek göstergesini vereceğiz. Yardımcı astsubay olarak görevlerine devam etmelerini sağlayacak, okulda geçen sürelerini fiili hizmetten sayacağız.

-Güvenlik Korucularımızın bekçilik benzeri bir statüye kavuşmalarını ve emekli olduklarında tazminat almalarını sağlayacağız. Gönüllü Güvenlik Korucularımızı da maaş ve sosyal haklara kavuşturacağız.

-AFAD çalışanlarına yıpranma tazminatı ve 3600 ek gösterge vereceğiz. Gk altında kalındığında şehitlik, gazilik haklarından faydalanmalarını sağlayacağız. Tazminatlarını adilane biçimde düzenleyeceğiz.

SOSYAL POLİTİKALAR

Partimizin sosyal politikaları, sosyal yurttaşlık kavramı etrafında geliştirilen, eğitimi, sağlığı, barınmayı, asgari geçimi, doğal çevreyi anayasal hak olarak gören bir anlayışa dayanmaktadır.

İster özel sektör ister kamu sektörü ya da sosyal (üçüncü) sektör tarafından sağlansın, bu hizmetlerin devletin sorumluluğu altında olduğunun; karşılanmaması durumunda toplumsal barışı ve siyasal istikrarı bozucu bir etki yaratacağının bilincindeyiz. Bu amaçla ekonomik ve toplumsal risklere karşı yurttaşlarımızı koruyacak sosyal politikalar geliştireceğiz.

-Sosyal hizmetler alanında faaliyet gösteren resmî kurumlarımızın kapasitesini ve denetimini artıracğız.

-Bakanlık bünyesinde yer alan yetiştirme yurtları, kreş ve gündüz bakımevleri, huzurevleri, bakım ve rehabilitasyon merkezlerini çağın gereklerine göre düzenleyeceğiz.

-Özel sektöre ait ya da hayır amaçlı faaliyet gösteren sosyal hizmet kuruluşlarını denetleyeceğiz. Çocuk, hasta, yaşlı ve engelli bakımı gibi sosyal hizmet alanlarında Avrupa Birliğı çerçevesinde yapılan düzenlemelere uyum sağlayacak ve standartları yükselteceğiz.

-Yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum iş birliğiyle sosyal politikalar alanındaki faaliyetleri sürdürülebilir şekilde teşvik edeceğiz.

-Dezavantajlı grupların üretime ve sosyal yaşama katılmalarını sağlayacak eğitimler ve sosyal projeleri amacına uygun olmak kaydıyla destekleyecek, özel yetenek merkezleri kuracağız.

-Korumacı sosyal politikaları; iş hukuku, sosyal güvenlik hukuku ve sosyal regülasyonları, işsizi, yoksulu, emekliyi, evsizi, kadını, engelliyi, kimsesizi ve diğer bütün sosyal dezavantajlı kesimleri koruma altına alacak şekilde yeniden ele alacağız.

-Barınma sorununu da geçim gelinine sahip olmak, ücretsiz eğitim ve ücretsiz sağlığa ulaşım gibi temel insan hakkı kapsamında değerlendirilmesi gereken bir sosyal sorun olarak görüyoruz. Faizcilere ve bankaların acımasız kredilendirme sistemine mahkûm edilmeden doğrudan devletin organizasyonunda, yerel yönetimlerin kontrolünde, rant amacı gütmeyen ihtiyaç sahiplerine yönelik “Sosyal Konut” projelerini hayata geçireceğiz. Hiç geliri olmayan ya da sadece geçim ücreti ile geçinenlere yönelik, uzun süreli düşük kira bedeli ile oturabilecekleri, kısa orta ve uzun vadeli kira gibi ödenen geri ödeme planları ile mülkiyeti kişilere ya da aileye geçen evler projelendireceğiz.

-Binlerce yıllık köklü bir kültüre sahip Roman vatandaşlarımızı dışlanmaya, yoksulluğa, evsizliğe, eğitimsizliğe ve sağlıksız yaşam koşullarına terk etmeyeceğiz.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Temelinde iktidar ilişkileri olan ve kaynağını binlerce yıllık ataerkil anlayıştan alan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı her koşulda mücadele edeceğiz.

-Başta Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ve Kadına Yönelik Şiddet ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) olmak üzere kadınların haklarını korumaya yönelik mevzuata saygı göstereceğiz.

-Kadına yönelik fiziksel ve psikolojik şiddetin önlenmesi, ekonomik tehditlere karşı kadının korunması amacıyla mevzuatımızı İstanbul Sözleşmesi'ne uygun hale getireceğiz.

-Kadınların akademi, bürokrasi, siyaset, iş dünyası olmak üzere her alanda “cam tavan sendromu” yaşamalarını ortadan kaldıracak düzenlemeler yapacağız. Kamusal ve toplumsal alanda aktif ve eşit bireyler olarak yer almalarını sağlayacağız.

-Kadınların istihdam oranlarını artıracacağız. Ekonomik bağımsızlıklarını sağlayacak, “güvenli kadın güvenli toplum” anlayışını benimseyeceğiz.

-Kadınların siyasal yaşama katılımını artıracak, temsilde cinsiyet ayrımcılığını engelleyeceğiz.

-Kadınların bireysel tercihlerine, yaşam tarzlarına müdahale eden, küçük yaştaki kız çocuklarını evlenmeye zorlayan eylem ve davranışlara caydırıcı cezai yaptırımlar uygulayacağız.

-Eğitimde fırsat eşitliği ilkemiz doğrultusunda ailelere ilgili konularda eğitim verecek, kız çocuklarının eğitim hakkını engelleyen her türlü tutumun karşısında duracağız.

-Eğitim müfredatını düzenleyecek; her çocuk ve bireyi, toplum ve ev içindeki rollerinde cinsiyetinin getirdiği negatif bir ayrımcılığın olmadığını bilincinde yetiştireceğiz.

-Medyada kadına yönelik küçültücü ifadeler içeren kullanımları önleyeceğiz.

-Bireylerin istihdam edilmelerinde ya da çalışma hayatlarında cinsiyeti sebebiyle uğradıkları ayrımcılığa izin vermeyecek, bu tür ayrımcılıkları mevzuatımızda ayrı bir alanda düzenleyerek gerekli önlemleri alacağız.

-Kadınların sosyal yaşama ve sivil toplum kuruluşlarına katılımlarını artırmak için projeler geliştireceğiz.

ÇOCUK HAKLARI

Toplumumuzun en savunmasız bireyleri olan çocukları korumak, sadece ailelerinin değil tüm vatandaşlarımızın ve devletin başlıca görevlerindendir.

-Çocukların, ailelerinin ekonomik durumuna bağlı kalmaksızın sağlıklı bir ortamda doğmaları, sağlıklı beslenmeleri, hastalıklara karşı korunmaları ve tedavileri için çocuk destek paketleri hazırlayacağız.

-Çocukların eğitim haklarını kullanmalarını engelleyen her türlü eylem ve işlemlerle mücadele edeceğiz. Eşit koşullarda ve

yüksek standartlarda eğitim almalarını sağlayacak düzenlemeler getireceğiz. Ailelerin bütçelerine göre “Eğitim Destek Paketi” oluşturacağız.

-Sokak çocuğu tanımlamasını ortadan kaldıracğız. Çocuklarımızı evsiz, korunmasız, yersiz-yurtsuz bırakmayacak politikalar geliştireceğiz.

-Aile, sivil toplum, yerel yönetimler ve özel sektör iş birliğiyle dezavantajlı çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanmasını güvence altına alacak politikalar geliştireceğiz. Koruyucu aile uygulamasını teşvik edeceğiz.

-Suça sürüklenen çocukların cezalandırılmasını değil topluma yeniden kazandırılmasını önceleyeceğiz. Suça sürüklenen çocuklar için toplumdan ve sosyal yaşamdan kopmalarına yol açan cezaları uygulamak yerine gelişimlerini daha sağlıklı tamamlamalarını sağlayacak rehabilitasyon merkezleri kuracağız.

-Şu anda alfa kuşağı olarak tanımlanan çocuklarımızın ve bundan sonra doğacak olan yeni kuşak çocukların farklı bir dünya düzenine doğduklarını kabul edecek, çocuklar ile ilgili politikalarımızı onların ruhen, bedenlen ve zihnen gelişmeleri ve korunmaları için farklı ihtiyaçları bulunduğunun bilincinde olarak oluşturacağız.

-Çocuk işçiliğıyle mücadele edeceğiz. Çocuğa şiddet ve çocuk istismarını engellemek amacıyla mevzuatımızı yeniden

düzenleyecek, bu eylem ve davranışları gerçekleştirenlere caydırıcı cezai yaptırımlar uygulayacağız.

-Başta Birleşmiş Milletler'in Çocuk Hakları Beyannamesi olmak üzere bu konudaki tüm uluslararası sözleşmeleri ve beyannameleri göz önünde tutacağız. Çocuk haklarını korumak ve geliştirmek amacıyla ilgili sivil toplum örgütleriyle iş birliği içinde çalışacağız.

ENGELLİ BİREYLER

-Mevzuatı, toplumumuzdaki engelli bireylerin tedavi ve bakım gereksinimlerinin sosyal devlet anlayışı doğrultusunda karşılanmasını kolaylaştıracak şekilde düzenleyeceğiz.

-Eğitim alanında fırsat eşitliğini sağlayarak engelli bireylerin eğitim haklarını kullanabilmelerine olanak veren ve istihdam edilmelerini kolaylaştıran düzenlemeler getireceğiz.

-Engelli bireylerin gündelik hayat ve sosyal yaşantılarında zorluklarla karşılaşmalarını sadece kendi eğitimleriyle değil aynı zamanda engelli olmayan bireylerin eğitimiyle de önleyeceğiz. Başta engelli bireylerin aileleri olmak üzere tüm vatandaşlarımızı engelli bireylerin yaşamları ve hakları konusunda bilinçlendirecek politikalar uygulayacağız.

-Engelli bireylerin istihdam oranını artırmak amacıyla hem kamu hem de özel sektördeki engelli kotasını artıracacağız. Aynı zamanda tüm iş yerlerinin engelli çalışanlarına iş hayatında kolaylık sağlaması amacıyla erişilebilirlik kriterleri getireceğiz.

-Sosyal ve kültürel gereksinimlerinin karşılanmasını kolaylaştırmak amacıyla başta ulaşım olanakları olmak üzere engelli bireylere pozitif ayrımcılık sağlayacak düzenlemeler getireceğiz. Bu düzenlemelerin bilinmesi ve uygulanması hususunda gerekli hassasiyeti göstereceğiz. Kentlerimizde, kaldırımları, toplu taşıma araçlarını, üst geçitleri, trafiği, kamu binalarını engelsiz hale getireceğiz.

-Üniversitelerimizi ve diğer eğitim kurumlarımızı fiziksel, zihinsel ve toplumsal engellerin ortadan kaldırıldığı engelsiz okullara dönüştüreceğiz. Bütün hizmetleri herkes için erişilebilir kılacağız.

-Engelli bireylerin haklarına ilişkin yasal düzenlemeleri sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yapacağız.

ŞEHİT AİLELERİ VE GAZİLER

-Vatan için can veren şehitlerimizin yakınlarına ve gazilerimize hak ettikleri değeri verecek, haklarını koruyup geliştireceğiz.

-Şehit ailelerine TOKİ'den hibe ev vereceğiz.

-Şehit aileleri ve gazilere verilen maaşlardaki farklılıkları ortadan kaldıracacağız.

-Terör gazilerimizin ellerinden alınan erken emeklilik haklarını iade edeceğiz.

-Şehit yakını ve gazilerimizin sağlık kurumlarından hiçbir katkı payı alınmadan, hiçbir sınırlama olmadan yararlanmalarını sağlayacağız.

-Muharip gazilerimizin şeref aylıklarının istisnasız herkese tam yatmasını sağlayacağız.

-Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi/malul sayılmayan, “Malul Sayılmayan Gaziler” olarak bilinen 20 bine yakın vatandaşımızın sorunlarını hakkaniyetli biçimde çözeceğiz.

-ÖTV’siz araç alabilme, faizsiz konut kredisi kullanma, sosyal tesisleri kullanma konularında şehit aileleri ve gazilerimiz lehine düzenlemeler yapacağız.

SENDİKAL HAKLAR VE ÇALIŞMA HAYATI

SENDİKAL HAKLAR

-Sendikal hak ve özgürlüklerin en üst düzeyde geliştirilmesi, tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkının eksiksiz tanınması, çalışan kesime yönelik tüm baskıların ve sınırlamaların kaldırılması için gerekli düzenlemeleri yapacağız.

-Sendikaya üyelik, toplu sözleşme ve grev haklarını bir bütün olarak ele alıp, bunların kullanılmasını Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerine ve Avrupa Birliği (AB) standartlarına uygun hale getireceğiz.

-Sendikal alanı siyasal iktidarların müdahalelerinden arındıracağız. Bu kapsamda, tüm çalışanların dilediği sendikaya üye olma ve iş yerlerinde sendikal faaliyet yürütme haklarını destekleyecek, çalışma dünyasının emekten yana bir yaklaşımla düzenlenmesini sağlayacağız.

-İşçilerin sendikalarda örgütlenmesinin ve hak arama yollarının önünü açacağız. İş yeri sendika temsilcileri ve yöneticilerinin çalışma hakları ve koşullarını güvence altına alacağız.

-Sendikalı işyerlerinin rekabet gücünü korumak amacıyla destek modelleri geliştireceğiz.

-AB ve ILO normlarını dikkate alan, çalışan herkesi kapsayan yerinde, ucuz, kaliteli ve herkes tarafından ulaşılabilir iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulmasını sağlayacağız.

-Sendikalı işçi çalıştıran işverenlerini mali yönden teşvik ederek, sendikalaşma oranlarını yükselteceğiz.

-Çok düzeyli pazarlık sistemlerinin oluşmasının önünü açacak hem iş yeri hem de iş kolu düzeyinde toplu iş sözleşmelerini mümkün kılacağız.

-Toplu sözleşme hakkının tüm işçileri kapsamasını sağlayacak ve toplu pazarlık süreçlerine dâhil olmalarının önündeki engelleri kaldıracacağız.

-Toplu iş sözleşmesi yapma yetkisinin tespitini bağımsız bir organa bırakacak, bu konuda çabuk ve etkin işleyen bir yargı denetimi getireceğiz.

ÇALIŞMA HAYATI

-Sosyal ücret, liyakat, güvenceli istihdam prensiplerine göre hareket edeceğiz.

-Asgari ücreti geçim standartlarına göre düzenleyecek, vergiden muaf tutacağız.

-Çalışan ve emekli maaşlarının yoksulluk sınırının altına düşmemesini hedefleyeceğiz.

-Emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetlerini adilane biçimde çözeceğiz.

-Geçici ve sözleşmeli istihdamı kısıtlayacağız. Temel olarak kadrolu istihdamı benimseyeceğiz.

-Çalışanların mesai ve yıllık izin sürelerini mevcut durumu iyileştirecek şekilde yeniden düzenleyeceğiz.

-Kadınların iş gücüne katılımını engelleyen koşulları ortadan kaldıracacağız.

-Çalışma koşullarını, işçi sağlığı ve güvenliğini uluslararası standartlara uyumlu hale getireceğiz.

-Çalışma hayatında engellilerin ihtiyaçlarına öncelik vererek, engelli istihdamını artıracacağız.

-Çalışanların, sermayenin, meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ekonomi yönetimine katılımını sağlayacağız.

-Çalışma hayatında eşitliği sağlayacak; ırk, cinsiyet, inanç, din, mezhep, dil ve düşünce ayrımı yapmaksızın her türlü ayrımcılıkla mücadele edeceğiz.

-Kamuda ve özel sektörde mevzuat boşluklarını gidererek mobbinge mücadele edeceğiz.

-ILO sözleşme ve ilkeleri çerçevesinde hükümet, işçi ve işverenler arasındaki uzlaşmanın ve endüstriyel ortamdaki ilişkilerin her açıdan güçlendirilmesi için çalışmalar yapacağız.

-Kayıt dışı çalışmayla mücadele edeceğiz. Kayıt dışı işçi çalıştırmaya yol açan mevcut sosyal sigorta prim oranlarını makul bir seviyeye çekeceğiz.

-İş güvencesini, işçi ve işverenleri mağdur etmeyecek şekilde uygulayacağız.

-Vergi adaletsizliklerini ortadan kaldıracacağız.

-İşsizlik Sigortası Fonunu sadece amacı doğrultusunda kullanacağız.

-Mesleki eğitimde olan stajyer ve çırakların özlük haklarındaki mağduriyetleri gidereceğiz.

-Kamuda taşeron işçiliğine, alt işveren ve rödovans uygulamasına son vereceğiz.

-Çalışanların sosyal haklarının güvence altına alınması için “Kıdem Tazminatı”nı koruyacağız.

-Tehlikeli iş kollarını yeniden sınıflandıracğız.

-Mesleki ve meslek içi eğitim programlarını geliştirerek vasıflı iş gücü yaratacağız. Meslek içi eğitimi, başta tehlikeli iş kollarında çalışanlar olmak üzere bütün çalışanlar için zorunlu hale getireceğız.

-Meslek hastalıklarının tanısı, tedavisi ve önlenmesi için düzenlemeler yapacağız.

TOPLUMSAL BARIŞ

Farklı çevrelerce Doğu-Güneydoğu Sorunu, Terör Sorunu ya da Kürt Sorunu olarak adlandırılan meseleyi ortak kültür ve tarihimiz, birliğimiz, esenliğimiz, ulusal bütünlüğümüz kapsamında barışçıl yöntemlerle çözeceğiz.

-Silah kullanma yetkisi devlete aittir. Terörün her türlüyle amansız mücadele edeceğiz.

İşsizlik, yoksulluk, sahipsizlik, ayrımcılık, dışlanma ve ötekileştirmenin terörü besleyen kaynaklar olduğunun farkındayız. Bu nedenle;

-Hiç kimsenin etnik, mezhepsel, dinsel kimliğinden ötürü kendisini dışlanmış hissetmediği bir siyasal sistem inşa edeceğiz.

-Toplumsal huzursuzluk kaynağı olan kutuplaştırma, ötekileştirme ve gerilim politikalarını reddedecek, herkesi ilgilendiren sorunların çözümüne odaklanacağız.

-Toplumsal uzlaşmaya önem vereceğiz. Sivil toplumun ve kamuoyunun görüşlerine değer vereceğiz.

-Ekonomiyi demokratikleştirecek, bölgeler ve kentler arası gelir seviyeleri ile istihdam imkânları arasındaki uçurumu kamu eliyle mavi-yeşil yatırımlar yaparak kapatacağız.

-Her yurttaşımızın anayasal haklarını güvence altına alacağız. Gözaltı, sorgulama, yargılama, tutukluluk süreçlerinin insan haklarına ve onuruna uygun işlemlerini sağlayıp yargıya, hukuka, devlete güveni yeniden tesis edeceğiz.

-İşkence, kötü muamele, ayrımcılık ve nefret suçlarına sıfır tolerans ile yaklaşacağız.

DİN HİZMETLERİ

-Toplumun ihtiyaç duyduğu din eğitiminin devlet kontrolü altında ve laiklik ilkesine uygun bir şekilde verilmesini sağlayacağız.

-Devlete paralel hiçbir yapılanmaya müsaade etmeyeceğiz.

-Diyanet İşleri Başkanlığı'nı her türlü siyasi ve ideolojik akımlardan arındıracağız.

-Cemevleri Alevi inancının ibadet mekânlarıdır, inançsal statüsünü tanıyacağız.

-Bütün inanç kesimlerine eşit davranacağız. İbadethanelerle ilgili konulara eşitlik ilkesi çerçevesinde yaklaşacağız.

-Madımak'ı utanç müzesi yapacağız.

DIŞ POLİTİKA, ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Dış siyasetin işlevi, sanılanın aksine devletlerin ve ülkelerin yurt dışı ilişkilerini yönlendirip yürütmekten ibaret değildir. Dış siyaset, yönü ve uygulamaları itibarıyla devletlerin güvenliğini, ulusal savunmasını, ekonomisini, sosyal yapısını, kısacası bekasını doğrudan etkileyen kapsayıcı bir siyaset disiplini ve bilim alanıdır.

-Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduğu 1923 yılından bu yana anlaşmazlıkların diyalog yoluyla çözömlenmesine öncelik veren barışçıl bir dış politika izlemiştir. Bunu yaparken, bölge ülkeleriyle ikili ve çok taraflı iş birlikleri geliştirmek için çaba sarf etmiş, muhataplarına karşı din ve mezhep ayrımı gütmeyen laik bir yaklaşım benimsemiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu gerçekçi dış politikasını yeniden uygulayacak, dış politikada milli çıkarları temsil eden yetkin bir akıl siyasetini hâkim kılacağız. Önceliğimiz toprak bütönlüğümüz, ulusal egemenliğimiz, ulusal güvenliğimiz ve uluslararası çıkarlarımızın hiçbir taviz verilmeden tam bağımsızlık ilkesi çerçevesinde korunmasıdır.

-Uluslararası sözleşmelere ve evrensel prensiplere saygılı bir dış politika izleyeceğiz. Türkiye'nin ikili ilişkilerini ilkeler, karşılıklı dengeler, karşılıklı çıkarlar ve yapıcı iletişim üzerine kuracak, bozulmuş ilişkileri onaracak, güçlendirecek ve güven üzerine yeniden tesis edeceğiz.

-İmzacısı olduğumuz tüm uluslararası anlaşmalar, üyesi veya aday üyesi olduğumuz tüm uluslararası kurumlar ile ilişkilerimizi, milli çıkarlarımızı gözeterek mütekabiliyet esası ile sürdüreceğiz.

-Türkiye'nin bulunduğu coğrafyanın taşıdığı risk ve tehdit yükü, hemen sınırlarımızın yanı başında yaşanan iç savaş, mülteci, göç ve terör sorunları, ulusal güvenliğimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede askeri güvenliğimizi sağlamlaştırırken bir yandan da bölgesel ve uluslararası iş birlikleri tesis edecek etkin bir diplomasi yürüteceğiz.

-“Yurtta Sulh Dünyada Sulh” ilkesi gereği dünyada ve bölgemizde barışı savunacak, komşularımızla barış içinde yaşayacak, barışın temelini oluşturacak ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkileri geliştireceğiz. Bölgesel iş birliklerini, bölgesel ekonomik entegrasyonlar ve çok eksenli uluslararası iş birliklerini aynı zamanda ülkemizin uluslararası ticaretine, kalkınmasına ve refah toplumuna geçişine katkı sağlaması temelinde geliştireceğiz.

-Orta Doğu farklı inançlara, sosyal ve etnik yapılarla sahip halklardan oluşan ve Körfez'den başlayarak, Irak, Suriye, Lübnan ve özellikle bölgede kalıcı bir barışın anahtarı sayılabilecek Filistin'i içeren geniş bir bölgeye yayılmıştır. Bu bölgede akılcı ve dengeli bir dış politika izleyecek ve istikrarın tesis edilmesi yönünde çalışacağız.

-Anadolu'nun denizle jeopolitik, siyasi, ekonomik, kültürel boyutlarda buluşmasının ve bütünleşmesinin; devlet ve halkıyla denizcilişmesinin sembol adı Mavivatan'dır. Mavivatan doktrini, Türkiye'nin denizlerdeki ulusal çıkarlarının tanımıdır ve partiler üstüdür. Bu konuyu beka meselesi olarak ele alacağız.

-“Milli Dış Politika” yaklaşımının uygulanmasında ve belirlenmesi süreçlerinde tüm partiler, sivil toplum örgütleri, üniversiteler, araştırma merkezleri ve diğer tüm paydaşlara istişare ve danışma kanallarını sonuna kadar açık tutacağız.

-Global köye dönüşen dünyanın her bölgesindeki gelişmeleri izleyeceğiz. Latin Amerika'dan Avustralya'ya, Afrika'dan Uzak Asya'ya kadar jeostratejik ve jeopolitik yaklaşımlar geliştireceğiz.

-Sözde Ermeni Soykırımı iddiası ile ülkemizin haksız önyargılarla suçlanmasına karşı duracağız.

-Bölgesel sorunların çözümü için İran, Irak, Mısır, İsrail, Ürdün, Körfez ülkeleri ve diğer bölgesel aktörlerle geleneksel politikamızı sürdürerek iş birliği geliştireceğiz.

Suriye: Suriye ile diyalogu doğru şekilde işleteceğiz. Bölgede barış ve istikrarı sağlayacak girişimleri, Suriye'nin toprak bütünlüğü çerçevesinde destekleyeceğiz. Bu süre içerisinde bölge insanların su, yiyecek, barınma, güvenlik, eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlarının Suriye'de karşılandığı bir çözümü uluslararası toplumla birlikte hayata geçireceğiz.

Türkiye’de sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik sorunlar yaratan beş milyon civarındaki Suriyeli sığınmacının yurtlarına gönüllü ve güvenli dönüşünü sağlayacağız.

Avrupa Birliği: AB’ye tam, eşit, onurlu üyelik hedefindeyiz. Türkiye ile tam üyelik müzakerelerini başlatmasına rağmen, çifte standart uygulamalarından vazgeçmeyen Avrupa Birliği ile ilişkileri kesmeyecek, ama mütekabiliyet ilkesine dayalı politikalarla yolumuza devam edeceğiz.

-Avrupa Birliği’nin başta vize muafiyeti olmak üzere Türkiye’ye verdiği, ama tutmadığı sözlerinin yerine getirilmesini sağlayacağız.

-Türk insanı, birinci sınıf demokrasiye layıktır. Özgürlükler ve hukukun üstünlüğüne ilişkin reformları Avrupa Birliği şart koştuğu için değil, ülkemiz ve milletimiz hak ettiği için yapacağız. Avrupa Birliği sürecinden, bu amaç doğrultusunda yararlanacak, daha özgürlükçü ve adil bir düzen kuracağız.

Gümrük Birliği: Gümrük Birliği’nin güncellenerek tarım, hizmetler, sanayi ve kamu alımları alanlarını kapsamasını Türkiye’nin öncelikli taleplerinden biri haline getireceğiz.

Avrupa Birliği’nin üçüncü ülkelerle imzalayacağı serbest ticaret anlaşmalarında Türkiye’nin mağdur edilmesine izin vermeyeceğiz.

Amerika Birleşik Devletleri: İkinci Dünya Savaşı’nın ardından başlayan ve sonraki dönemde artan müttefiklik bağlarının

bulunduğu ABD ile ilişkilerin düzelmesi her iki devletin de çıkarınadır.

ABD'nin bölgemizdeki politikalarına bağımsızlığımızı, milli çıkarlarımızı, toprak bütünlüğümüzü gözetken müteakabiliyet çerçevesinde yaklaşacağız.

Rusya: Suriye ve Libya krizlerinin çözümünde, Doğu Akdeniz'deki haklarımızın korunmasında Rusya ile ortak hareket noktaları bulacak ve Türkiye'nin yalnızlığa itilmesini önleyecek politikalar üreteceğiz. Bu noktada mevcut ittifaklarımızın devamı da Rusya ile denge ve karşılıklı çıkar açısından önem taşımaktadır.

Çin: Dünya ekonomisinin motor gücü haline gelen Çin ile iyi ilişkiler geliştirmeye özen göstereceğiz.

Çin'in modern ipek yolu olarak sunduğu "Kuşak ve Yol Girişimi"nin Türkiye-Çin ilişkilerinde sadece ekonomi alanında değil, askeri, kültürel ve ortak bilimsel çalışmalar alanlarında da yapısal değişime yol açabilecek potansiyele sahip olduğu bilinciyle hareket edeceğiz.

Çin ile ilişkilerimizde Uygur Türklerine yönelik baskı politikalarına tepkimizi canlı tutacağız.

Kıbrıs: Kıbrıs'ta bir araya gelmeleri artık mümkün olmayan iki toplumu, yeni çatışmalara sürükleyecek, belirsizlik süreçleri yaratacak önerilerin sorunu çözmeyeceğini anlatacağız. Kıbrıs'ta iki devletli çözümü benimseyeceğiz.

Yunanistan: Yunanistan'ın emrivaki politikalarına karşı Ege'de haklarımızdan ödün vermeyecek, karasuları ve FIR hattı, münhasır ekonomik bölge (MEB) konularındaki dayatmalarını, oldubittilerini kabul etmeyeceğiz.

-Doğu Akdeniz ve Ege'de, mülkiyeti kendisine anlaşmalarla devredilmemiş kısaca "EGAYDAAK" olarak bilinen yüz elli iki (152) ada, adacık ve kayalığın Yunanistan tarafından yerleşime açılmasına dur diyeceğiz.

Yunanistan'ın, uluslararası hukuka aykırı şekilde el koyduğu EGAYDAAK statüsündeki on sekiz (18) adayı terk etmesi için gerekli mücadeleyi başlatacağız.

Libya: Libya Türkiye'nin denizden komşusudur. Libya'da Birleşmiş Milletler (BM) tarafından tanınan meşru hükümetin yanında yer almaya devam edeceğiz.

Libya ile ticaret hacmimiz çok büyüktür. Türkiye'nin Libya'da çıkarlarını ve alacaklarını teminat altında tutmaya devam edeceğiz. Savunma sanayi ürünleri satılmasını ticari bir başlık olarak sürdüreceğiz.

Türk Dünyası ve Akraba Topluluklar: Komşu ülkelerde yaşayan soydaşlarımızla, Türk Cumhuriyetleri ve Balkan ülkeleriyle ilişkilerin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi açılardan geliştirilip güçlendirilmesi dış politikamızın öncelikli hedeflerindendir. Bu hedefi ırk, din, dil, mezhep, etnik ve diğer farklılıkları göz ardı ederek uygulayacağız.

Türkiye dışında yaşayan Türk vatandaşları, soydaşlar ve akraba topluluklarla, uluslararası hukuk ile uyumlu şekilde ilgilenecek kurumsal yapılanmalar oluşturacağız.

TURİZM

-Ülke turizmini ve tüm turizm paydaşlarımızı sürdürülebilir çevre şartlarını dikkate alarak geleceğe hazırlayacağız. Yenilikçi projeler üreterek turizm sektörünü günümüz teknolojiyle uyumlu hale getireceğiz.

-Ülkemizi dünyada ilk 3 turizm destinasyonu arasına yükselteceğiz.

-Anadolu'nun her noktasında yerel temelli "Turizmde Halk Sanayisi" seferberliğini başlatacağız.

-“Ulusal Turizm Kanunu” ve “Ulusal ve Global Seyahat Sigortası Kanunu” çıkaracağız.

-Türk Kültürünü ve Turizmini uzun vadeli dönüşümlere ve yeniliklere hazırlayacağız.

-Türkiye turizmini oluşturan seyahat acenteleri, konaklama tesisleri, rehberler, taşımacılar, müze ve ören yerleri, restoran ve eğlence mekânları işletmeleri, yöresel ürün üretimi ve satışı, gıda, giyim sektörü, halı ve kilim, seramik ve doğal taş gibi bütün sektörler ve yöneticileri, çalışanları, üreticileri, satıcıları ile tüm turizm işletmecileri ve aktörlerini birlikte geliştirerek güçlendireceğiz. Turizmi var eden her bir birimin sektörel değerini büyüteceğiz.

-“Yurtta barış, dünyada barış!” ilkesi doğrultusunda geliştirilecek büyük dostluk seferberlikleriyle, bir açık hava müzesi olan ülkemize ilgiyi artıracacağız.

-“Sanatsız ve sanatçısız turizm olmaz.” görüşünden hareketle ülkemizin kimliğini yansıtan el sanatları, sanat dalları ve

nadide sanatçılarını ile müşterek, yeni ürün ve tanıtım modelleri gerçekleştireceğiz.

-Ülkemizin tanıtımında sahiciliğe ve samimiyete önem vererek, özgün kültürel ürünlerimizi doğru bir reklam süreciyle tanıtacağız.

-Dünyadaki bilinen tüm emekli, öğrenci, sporcu dernek ve kulüpleriyle bağlantı kuracak, bu kurumlara özel turizm programları hazırlayacağız. Düşük sezonda kârlılığını artıracak kültür, sanat, sağlık, üçüncü yaş, kruvaziyer, kongre ve fuar etkinlikleri düzenleyeceğiz.

-Sağlıklı ve doğal beslenme, vegan yaşam, işlenmemiş gıda, temiz kaynak suyu gibi dünyada yeni ana akım turizm beklentilerine karşılık verecek projeler geliştirenleri destekleyeceğiz.

-Antik ve kültürel alanlara yönelik kesintisiz bisiklet rotaları oluşturacak ve bisiklet yolları yapacağız. Ülkemizi çevre dostu bisiklet yollarıyla öreceğiz. Dünyanın en uzun bisiklet yolunu ülkemizde inşa edeceğiz.

-Yerel, otantik değerlerimizi ve çeşitliliğimizi ortaya çıkaracağız.

-Tesislerin fiziki büyüklüklerinden çok sahibi, özgün yerel tatları, gastronomi kültürünü ve konukseverliğini ön plana çıkaran aile işletmelerini destekleyeceğiz.

-Aile işletmeleriyle birlikte dış alan yatırımlarına öncelik vererek turizmde sürdürülebilir gelişme ve kalkınma hedefini büyüteceğiz.

-Dört mevsimi yaşıyan  lkemize sadece yaz aylarında değil, her mevsim turist gelmesini sağlayacak, kültürel ve çevresel turizme dönüş yapacağız.

-Turizm biyoçeşitliliği ve doğal ekosistemleri dikkate alarak turizm sektörüne 12 aya yayılacak şekilde entegrasyon sağlayacağız.

-Turizm sektöründe faaliyete geçen ya da geçmek isteyen KOB 'lere verilecek kredilerde/sübvansiyonlarda eşit ve adil dağıtım yapacağız.

-Sektördeki teŗviklerin adil dağılımı ve artırılması ile daha g cl  ve devamlılığı olan bir turizm sistemi kuracağız.

-Tüm paydaşlara her bölgede eşit haklar ve kazançlar sağlamak için danışmanlık hizmeti vereceğiz.

-Turizm gelirlerinin ihracat sayılmasını, buna göre teŗvik ve vergi oranlarının düzenlenmesini sağlayacağız.

-Turizm sektörüne yeni pazarlar ve destinasyonlar sağlamak için yoğun ve zengin içeriklerle tanıtım faaliyetleri yürüteceğiz.

-Anadolu'da turizm faaliyeti sürdürmeye çalışan paydaşları yalnız bırakmayacağız.

-Acenteler, oteller, rehberler, taşımacılar ve diğer turizm paydaşları için yapılan mevzuatı tek bir yasal düzenleme altında birleştirerek, turizm sektörünün tüm aktörlerinin örgütlenmesini ve korunmasını sağlayacağız.

-Paydaşların, ilgili odalara ve birliklere birden çok aidat ödemeleri konusunda düzenleme yapacağız.

-Fuarlarda yetersiz ve yetkin olmayan tanıtımlar yerine rehberler odasından da destek alarak sistemli ve etkili tanıtımlar yapacağız. Böylece liyakatli, bilgiye ve beceriye dayanan bir tanıtım atığına geçeceğiz.

-Turizm sektöründe istihdam ve iç eğitim politikalarını tekrar ele alacağız. İşyerlerinin kendi dinamikleri ile nitelikli eleman yetiştirmeleri, sürdürülebilir istihdam ve kariyer politikaları üretmeleri için destekler sunacağız.

-Turizm politikalarında yerelliği vurgulayarak yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve diğer karar alıcılarla iş birliği içinde yeni markaların ortaya çıkmasını sağlayacağız. Böylece tatilin ötesinde yeni yaşam merkezleri oluşturarak sürdürülebilir çevre ve doğa şartlarını koruyan bir turizm anlayışı geliştireceğiz.

-Aşçılarımız, tesis yöneticilerimiz, spor hocalarımız, diyetisyenlerimiz arasından marka değeri taşıyabilecek ve tüm dünyada tanınabilecek uzmanlar yetiştireceğiz.

-Her yıl aralık ayının sonunda “Turizm Değerlendirme Zirvesi”ni toplayacağız. Sektörün gelecek yıllara sağlıklı bir iletişimle aktarılmasını sağlamak üzere mevcut tüm bilgi ve tecrübeleri çok yönlü bir biçimde değerlendireceğiz.

BİLİŞİM, TEKNOLOJİ VE AR-GE

Dijitalleşmenin ürünü olan nesnelerin interneti, sensör teknolojileri, akıllı otomasyon teknolojileri, robotik, veri analitiği ve yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, bulut teknolojisi, blok-zincir ve eklemeli üretim gibi yeni teknolojiler artık hayatımızda başrol oynamaya başlamıştır. Gelecekte ekonomik ve sosyal alanda güçlü olacak ve rekabetçiliğiyle öne çıkabilecek ülkeler ancak dijitalleşmenin getirdiği dönüşüm sürecini yakalayabilenler olacaktır.

-Teknolojik dönüşüm ve yenilikçiliğin önünü açacak politikaları ve düzenlemeleri; fikir ve düşünce özgürlüğünü kısıtlamayacak, kişisel verileri koruyacak, şeffaflığı, fırsat eşitliğini ve adil rekabet ortamını sağlayacak, toplumsal güveni oluşturacak, tüm paydaşlara faydayı gözetecek şekilde, dijital etik değerlere saygılı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir anlayışla gerçekleştireceğiz.

-Endüstri 5.0 sanayi devriminde hak ettiğimiz yeri alabilmek için Ar-Ge yatırımlarının GSYH içindeki payını ileri teknoloji üreten ülkeler seviyesine çıkartacağız.

-Yüz yüze iletişim gerektiren hizmetler haricinde, kamu hizmetlerinin tamamının e-devlet platformunda yer almasını sağlayacağız.

-Sadece üretim süreçlerine değil, üretim öncesi ve sonrası süreçlere de odaklanarak dijital dönüşümün getirdiği katma değeri artıracğız.

-Yenilikçi ve sürdürülebilir iş modeli girişimlerini teşvik ederek, dünyada girişimcilik ekonomisi içinde ülkemizin payını artıracğız.

-“Açık kaynaklı” teknoloji platformlarının yaygınlaşmasını sağlayacağız.

-Kişisel verilerin korunmasını, güvenlik ve dijital etik ilkelerini gözeterek, kamu bünyesinde merkezi bir açık veri platformu oluşturacağız. Bu çerçevede oluşturulacak açık verileri, dijital dönüşüm odaklı, verimlilik ve etkinliği artıracak, veri ile akıl üreten ve çözüm geliştiren girişimlere ve özel sektörün kullanımına açacağız.

-Kuruluş aşamasındaki teknoloji girişimlerini ücretsiz internet bağlantısı, büyüme ve nitelikli istihdam artışına bağlı olarak vergi ve prim teşvikleri yoluyla destekleyeceğiz.

-Yüz yüze eğitimin yapılamadığı pandemi gibi dönemlerde eğitimin etkinlikle devamı için aynı anda milyonlarca öğrencinin kesintisiz bağlanabileceği zengin içerikli yeni bir çevrimiçi eğitim portalı kuracağız.

-Uzaktan eğitim, yaşam boyu öğrenme ve her yerde öğrenme gibi uygulamaları hayata geçireceğiz.

-Kurulacak Dijital Eğitim Platformları ile eğitimde ve yeni beceri kazanmada fırsat eşitliği sağlayacak, toplumun kolayca ücretsiz ulaşabileceği kitlesel çevrim içi kurslar hazırlayacağız.

-Milli Teknoloji üretimi için bilimin teknolojiye, teknolojinin ürüne dönüştüğü uygulama ağırlıklı Ar-Ge ve proje bazlı üniversite modeline geçeceğiz. Üniversitelerimizi sanayimizle birlikte “Bilim ve Üretim” üssüne dönüştüreceğiz.

-İnternet erişiminin yaygınlaştırılması için internet ÖİV ve telsiz kullanım ücreti gibi diğer yan vergilerin tümünü kaldıracağız.

-İnternet hızını artırmak amacıyla fiber ağları ülke çapında yaygınlaştıracacağız.

-Yapay zekâ, nesnelerin interneti, büyük veri analizi, biyoteknoloji, robotik sistemler ve mühendisliği, malzeme bilimi, nanoteknoloji, temiz teknolojiler gibi gelişmekte olan, ticari uygulama alanı geniş yeni teknoloji platformlarına odaklanacağız.

-Merkezi yönetim, ona bağlı yerel yönetimlerin destekleri ve üniversite-sanayi iş birlikleri ile tüm ülke sathında dijital teknoloji yetenek merkezleri, inovasyon ve tasarım merkezleri, akıllı atölyeler, akıllı ofisler, akıllı Ar-Ge merkezleri, bilişim vadileri ve bölgesel girişimcilik merkezleri kuracağız. Bazı bölgelerimizi ve kentlerimizi dijital teknoloji ve yazılım merkezi haline getireceğiz.

-Finans, enerji, sağlık, ulaşım, tarım, kamu hizmetleri, gayrimenkul gibi birçok sektörde verimlilik, etkinlik, sosyal fayda ve son kullanıcıya fayda odaklı dijital teknolojilerin kullanımının yaygınlaşması için bu faaliyet alanlarında engelleri kaldıracāız ve rekabeti artıracak dzenlemeler yapacaēız.

-Veri bilimi, kodlama, makine dili, yapay zekâ, bilişim gibi farklı dallarda, teknolojinin etkin kullanımına ynelik yetkinlikleri, üniversite eēitiminde disiplinler arası müfredata entegre ederek, teknolojik dñüřüm alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan kaynaēını büyüteceēiz.

-Yapay zekâ teknolojisinin artan önemi nedeniyle, bilişim teknolojileri, yazılım, donanım faaliyet alanları ve yapay zekâya ilişkin üretimde, zaman içinde azalan oranda vergi muafiyeti saēlayacaēız.

-Yeni teknolojilerin getirebileceēi riskleri göz önünde bulundurarak siber saldırılara, gizlilik ile veri güvenliēinin ihlaline karşı gerekli önlemleri alacaēız.

-Her sektörde ihtiyaçları, potansiyel uygulama alanlarını ve öncelikleri belirlemek amacıyla sivil toplum kuruluşları ile iş birliēi içerisinde geniş katılımlı “Bilişim Kurulu” oluřturacaēız.

-Yapay zekâ, endüstriyel internet, büyük veri, veri analitiēi, süper bilgisayarlar, blok-zincir gibi Endüstri 5.0 dijital uygulama alanlarında yerli teknolojileri üretecek ve sanayi üretiminde kullanacaēız.

-Blok-zincir teknolojisinin güvenli hale getirilmesi hususunda girişimde bulunacağız. Özellikle blok-zincir alanında yenilikçi teknolojilere yer açacak serbest bölgeler kuracağız.

-Yurtdışındaki kalifiye ve yetkin araştırmacı bilim insanlarının Türkiye'deki Ar-Ge projelerine katılımı, üniversitelerde ve enstitülerde görev almaları için gerekli düzenlemeleri yapacak, teşvik programlarını başlatacağız.

-Ar-Ge destekleri ile inovasyon yapan ve ürün geliştiren şirketlerimize, ürünlerin ticarileşme sürecine kadarki başta fikri ve sınai mülkiyet hakları olmak üzere markalaşma ve yönetim danışmanlığı konularında etkin destek sağlayacağız.

-Yüksek teknoloji sınıflandırmasında bulunan ilaç, tıbbi cihazlar, telemedicine, havacılık ve uzay, yarı-iletkenler, elektronik ve bilişim sektörlerinde kamu-özel sektör iş birliği ile teknoloji geliştiren şirketlerin kurulmasını destekleyeceğiz.

-Dijital teknoloji üreticileri için cazip ve uzun vadeli yatırım finansmanı sağlayacak, teşvik sistemi oluşturacağız.

-Uydu ve uzay teknolojilerine yönelik Ar-Ge, tasarım, üretim alanları ve uluslararası işbirliklerini destekleyeceğiz. Ülkemizin ilgili uluslararası politikalarda söz sahibi ve şirketlerimizin ilgili pazarlarda pay sahibi olmalarını sağlayacağız.

ENERJİ VE MADENCİLİK

Ulusal Enerji Politikamız, “Yaşanılabilir Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma” temel yaklaşımımız çerçevesinde, enerji talebinin ulusal, doğal ve yenilenebilir kaynaklara öncelik verilerek, yeterli, kaliteli, kesintisiz, ekonomik, çevreye ve ekosisteme duyarlı bir şekilde karşılanmasıdır. Bu amaçla enerji verimliliği temel esasında her türlü teknik ve teknolojinin kullanılması ve geliştirilmesidir.

-Yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik vereceğiz. Yenilenebilir enerji kapasitemizi dikkate alarak, yatırım önceliklerini yeniden değerlendireceğiz.

-Öngörülebilirlik ilkesi çerçevesinde, enerji sektöründe bilgiye ulaşımı şeffaflaştıracak, piyasada hâkim şirketlerin konumlarını kötüye kullanmalarını önleyecek, tüketicileri de piyasa oyuncularını olarak sisteme dâhil edeceğiz.

-Enerjinin tüketildiği yerde üretilmesi tercihindan hareketle, Organize Sanayi Bölgeleri’nde (OSB) ve konutlarda sürdürülebilir enerji üretimini destekleyeceğiz.

-Enerji piyasasında faaliyet gösteren düzenleyici kurumların özerkliğini, tarafsızlığını ve şeffaflığını sağlayacağız.

-Enerji yatırımlarının rekabetçi bir ortamda saydam bir şekilde yapılmasını sağlayacağız.

-Enerji piyasasının bütün yatırımcılar için öngörülebilir bir yapıda olmasını sağlayacak, fiyat mekanizmasında yatırımcı ile tüketici yararı arasında denge kurulmasını hedefleyeceğiz.

-Güneş, jeotermal, rüzgâr, biyokütle ve dalga kaynağı yönünden çok zengin olan ülkemizde, yenilebilir enerjiyi yerli üretimle gerçekleştirme potansiyelimiz bulunmaktadır. Biyo-yakıt temelli bölgesel ısıtma, biyogaz üretimi, elektrikli araç ve elektrikli toplu taşıma yatırımlarını ön plana çıkaracağız.

-Yenilenebilir enerji yatırımlarının önündeki bürokratik engelleri kaldıracacağız. Enerji verimliliğini artıracak, Ar-Ge ve teknoloji geliştirme çalışmaları ile operasyonel mükemmelliği destekleyeceğiz.

-Çevre, doğa ve insan dostu olmayan, her yıl büyük kayıplar vermemize yol açan çarpık HES yapılanması yerine, daha verimli elektrik üretiminin yanı sıra sulama suyu, depolama, içme suyu temini ve taşkından korunma gibi amaçlar için de yararlanılan barajların yapımına öncelik vereceğiz.

-Her türlü hidrojen teknolojisi üretimine destek verecek ve kullanacağız.

-Doğaya ve insan sağlığına ciddi zararlar veren termik santraller yerine alternatif enerji kaynaklarını öne çıkaracağız. Yeni kömür santrali kurmayacak, mevcut kömür santrallerinden kaynaklanan emisyonları kısa vadede tamamen bitirmiş olacağız.

-Önceliğimiz mavi-yeşil politika anlayışımıza uygun biçimde “yenilenebilir enerji” olmakla birlikte, enerji arz güvenliğinin artırılması, kaynak çeşitliliği ve nükleer disipline alışılması hedefiyle, ekonomik, nükleer ve radyasyon güvenliği en üst düzeyde olan ya da arıza ve kaza olasılığı en alt düzeye indirilmiş güvenli nükleer güç santrallerinin kullanımına miadı dolana kadar devam edeceğiz.

-Tıp vd. alanlarda nükleer Ar-Ge faaliyetlerine önem vereceğiz. Yakıt ve atık teknolojileri açısından her türlü akademik ve uluslararası iş birliğine gideceğiz.

-Doğalgazda dışa bağımlılığımızı azaltmak için Mavivatan sınırlarımız dâhilinde derin denizde arama-tarama ve sondaj faaliyetlerine hız vereceğiz.

-Yenilenebilir enerji kaynak çeşitliliğimize dikkat çekeceğiz. Uygulanabilir, gerçekçi RES ve GES projeleri için altyapı çalışmaları yapacağız.

-Sanayi, ulaşım ve binalarda israfı önleyecek enerji verimliliği projelerini ve bunlara ilişkin her türlü teknolojik ürün ve yazılım projesini teşvik edeceğiz. Binalarda yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, yeşil çatı uygulamalarını temel alan ve çevreyi kirletmeyen uygulamaları ve engelsiz bina projelerini destekleyeceğiz. Yeni yapılaşmada, yüksek enerji performanslı net sıfır enerjili binaların (nZEB) ve yaklaşık sıfır enerjili binaların (nnZEB) yapılmasını sağlayacağız.

-Enerji verimliliği bilincinin, toplumun bütün kesimlerinde yaygın bir şekilde oluşabilmesi için tüm eğitim-öğretim kademelerinin müfredatlarında yer almasını, görsel ve yazılı medya kanalları üzerinden yayınlar yapılmasını sağlayacağız.

MADENCİLİK

-Madencilik arama-tarama ve işleme hususlarındaki her türlü Ar-Ge projesini azami oranda teşvik edeceğiz. Bu konuda en belirleyici unsur, sürdürülebilirlik esasları çerçevesinde gezegenin ve ekosistemin korunması olacaktır.

-Milli ve yerli maden şirketlerine maddenin işlenmiş mamul madde haline getirilmesi için devlet desteği sağlayacağız.

-“Milli Maden Kanunu”nu çıkaracak, yeraltı zenginliklerimizin ülkemiz için işletilmesini sağlayacağız.

-Dünya üzerinde ekonomik olarak üretilen bor rezervlerinin %70’i ülkemizdedir. Bor madenlerinin üretimi ve pazarlanmasını, hammadde veya yarı mamul ürünlerin yerine mutlaka uç ürünlere doğru yönlendirilmesini ve uç ürünlerin ihraç edilmesini sağlayacağız.

-Türkiye bor üretimini elinde bulunduran Etibank A.Ş.’ni ekonomik ve siyasal baskılardan korumak için bağımsız ve özerk bir yapıya kavuşturacağız.

-2840 sayılı Maden Kanunu şartlarını sağlayacak şekilde maden kanununu tekrar gözden geçireceğiz. Bor Tuzları,

Uranyum ve Toryum madenlerinin %100 devlet eliyle aranması ve işletilmesini, tüm işlemlerin Etibank kontrolünde gelişen teknolojik altyapı ile yapılmasını sağlayacağız.

ULAŖTIRMA

Ülkemiz coğrafi konumundan dolayı yüzyıllardır uluslararası ticaretin önemli bir geçiş yolu olmuştur. Bu konumun operasyonel ve finansal cazibesini artırmak için hem ulusal hem de uluslararası ihtiyaçları gözeterek alt ve üstyapı çalışmaları yapacağız. Bu çalışmaları yaparken dört kavram (Sürdürülebilir, Teknoloji Destekli, Çevreci, Yenilikçi) temel ilkelerimiz olacaktır.

Bu doğrultuda ilgili kamu kurumlarımız, yurtiçi ve yurtdışındaki üniversitelerle ve sektörde hizmet veren tüm paydaşlarla koordinasyon içinde çalışacaktır. Oluşturacağımız bu koordinasyon; sadece ulaşım açısından faydalananlara kaliteli bir hizmet sağlamakla kalmayıp, ayrıca ülkemizin kaynaklarının en verimli şekilde kullanımını sağlayarak israfı engelleyecektir.

KARAYOLU

-Türkiye’de ilk defa tüm paydaşların katılımı ile bir “Lojistik Master Plan” hazırlayacak, bütüncül bir lojistik mevzuatını yürürlüğe koyacağız.

-Ülkemize, yedi bölgede konumlandırılmış; demiryolu, liman ve havalimanları ile bütünleşmiş ulaşımına sahip “Karayolu Lojistik Üsleri” kazandıracğız. Bu üslerde üniversitelerimiz ile iş birliğı içinde “Akıllı Ulaşım Sistemi”ni geliştirecek, ülkemizin dört bir yanına kurulumunu sağlayacağız.

-Karayolu lojistik üslerinde üretilen teknoloji ile yerleşim bölgelerine rahatsızlık vermeyen, doğal ve mimari dokuyu bozmayan, gürültü ve kirlilik yaratmayan, yağmur ve kar suyunu koruyup sulama ihtiyaçları için kullanıma elverişli hale getiren, kendi ihtiyacı olan enerjiyi üretebilen, akıllı araçlarla internet aracılığı ile iletişim halinde olabilen, üst düzey güvenlik önlemlerine ve otonom alt yapıya sahip kara yolları inşa edeceğiz.

-Bölünmüş yol yapımlarını, güzergâhların trafik değerlerini dikkate alarak bir ağ bütünlüğü kavramı çerçevesinde değerlendireceğiz. Başta bölünmüş yollar olmak üzere günde 1.000 aracın üzerinde ağır taşıt trafiği bulunan karayolu güzergâhlarını asfalt beton (BSK) kaplamalı hale getireceğiz.

-Bugüne kadar Doğu-Batı aksında “koridor ülkesi” olarak tanımlanan ülkemizi, özellikle zor coğrafyanın hakim olduğu Kuzey-Güney koridorlarında yapacağımız tünel, köprü ve viyadük yatırımları ile “üç kıtanın birleştiği dünyanın en kritik kavşağı” konumuna getireceğiz.

-Büyükşehir statündeki illerimizde “Akıllı Şehir Lojistik Merkezleri” kurarak, şehre gün içinde dağıtım için giriş yapan araç sayısını kontrol altına alacağız. Böylece büyükşehirlerimizde trafik yoğunluğunu ve karbon salınımının negatif etkilerini azaltacağız. Bu merkezlerle sadece karayolu değil, demiryolu ve deniz yolları entegrasyonunu sağlayacağız.

-Yerel yönetimlerle koordineli çalışarak, başta büyükşehirlerimizde “Toplu Ulaşımı” daha yaygın ve konforlu

bir seviyeye getireceğiz. Bu çalışmalarla şehiriçi ulaşımda kişisel araç kullanımını mümkün olan en düşük seviyeye getireceğiz.

-Toplu taşımacılık ve yük taşımacılığında karayolu ulaştırmasının toplamdaki payının azaltılmasını hedef alacak ve fosil yakıtlı araç satışını 2035 yılına kadar sonlandıracacağız.

-Sınır kapılarında meydana gelen TIR kuyruklarının sona erdirilmesi için güncel otomasyon uygulamalarını hayata geçireceğiz. Sınır ülkelerle çift taraflı çözümler için iş birliği modelleri geliştireceğiz.

-Ülkemizin kaynaklarını daha verimli kullanabilmek ve vatandaşlarımızın günlük konforunu artırmak için HGS gibi sistemleri çatı yapı haline getirerek, bunların ülke genelinde ilgili tüm kamusal alanlarda kullanımını sağlayacağız.

-Kazaların önlenmesi ve trafik güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması için yazılım geliştirilmesini teşvik edeceğiz.

-Karayolu taşımacılığındaki denetim faaliyetlerini daha etkin, sürdürülebilir, etkili ve ekonomik olarak gerçekleştireceğiz.

DEMİRYOLU

-Demiryolları altyapısını güçlendirecek, ülkemizin Doğu-Batı ve Kuzey-Güney aksında önemli merkezleri ve limanları birbirine bağlayacak bölünmüş bir demiryolu ağı planını hızla hayata geçireceğiz.

-Blok tren uygulaması ile kombine taşımacılığın geliştirilmesine öncelik vereceğiz.

-Türkiye'nin yedi bölgesinde, karayolu lojistik üsleri ile bütünleşmiş, büyükşehirler için hızlı demiryolu ulaşımını mümkün kılacağız.

-Avrupa ile kesintisiz ve uyumlu demiryolu ulaşımının sağlanmasına yönelik teknik ve idari karşılıklı işletilebilirlik düzenlemelerine uyum sağlayacak, demiryolu ağıımızın uluslararası entegrasyonunu tamamlayarak Asya ile Avrupa arasında hızlı yük ve yolcu taşıma geçiş güzergâhı oluşturacağız.

-Demiryolu işletmeciliğinde taşımacılık ayağının özelleştirilmesi ile yolcu ve yük taşımacılığında uluslararası platformda rekabet edebilen, kaliteli donanımlar üreten ve işleten bir demiryolu politikasını hayata geçireceğiz.

-Yüksek hızlı, hızlı ve konvansiyonel demiryolu projelerinin ve sektöre ait tüm makine ve teçhizatın yerli olarak yapılması, dünya ülkelerine pazarlanması için üniversitelerimiz ile iş birliğini önceleyerek Ar-Ge çalışmalarına gerekli desteği vereceğiz.

-Demiryollarımızda elektrifikasyon ve sinyalizasyon sistemlerindeki eksiklikleri gidereceğiz.

-Yolcu ve yük taşımacılığında demiryolu payını azami oranda artıracacağız.

-Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları'nı (TCDD) sektöründe dünyadaki teknolojik gelişmelerle uyumlu, çağdaş bir işletme olarak yeniden yapılandıracağız.

-Başta metropoller olmak üzere tüm büyükşehirler ve büyük kent merkezlerinde, metro ve raylı-hafif raylı sistemler; orta ölçekli kentlerde hafif raylı sistemler gibi alternatifler geliştirecek, raylı sistemlerin elektro-mekanik donanımlarının ülkemizde üretilmesini hedefleyeceğiz.

-Demiryolu taşımacılığını cazip hale getirecek depolama, aktarma ve elleçleme gibi hizmetleri teşvik edeceğiz. Bununla beraber "Intermodal" ulaşım yönteminin kullanımını daha cazip hale getireceğiz.

-Demiryolu ağını sanayi bölgeleri ve limanlarla entegre edeceğiz.

-Hızlı tren seti, lokomotif, vagon ve rayların yerli imkânlarla ve yüksek kalitede üretilmesini destekleyerek ülkemize demiryolu bakım, onarım ve yenileme (MRO) üssü kimliği kazandıracaktır.

HAVACILIK

-Türk Sivil Havacılığı'nın uyum sürecini tamamlayıp, eğitimsel ve yönetsel bakımdan EASA(European Aviation Safety Agency)'nın tam bir parçası haline getireceğiz.

-Ülkemizin sivil havacılıkta bölgesinde lider ülke, kargo, bakım, onarım, yenileme üssü olmasını sağlayacağız.

-2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nu, uluslararası havacılık kanunlarıyla uyumlu hale getireceğiz.

-“Havacılık Meslek Kanunu”nu çıkaracağız.

-Sivil havacılıkla ilgili tüm kamu ve özel sektör kuruluşları, STK'lar, konularının duayenleri ve bilim adamlarının katılımlarıyla, belirli aralıklarla toplanan bir “Sivil Havacılık Üst Kurulu” oluşturacağız. Bu kurulu, Türkiye'deki havacılık sorunlarının çözülmesi ve stratejik planlamaların hazırlanmasında Cumhurbaşkanlığı'na bilgi desteği/danışmanlık hizmeti verecek şekilde teşkilatlandıracağız.

-Sivil havacılık alanında tek yetkili ve bağımsız “Sivil Havacılık Başkanlığı (SHB)”nı kuracağız. Bu başkanlıkta havayolu işletmelerinin uluslararası standartlarda operasyon yapmalarını sağlayacak denetim ve kontrol sistemini kuracağız. Denetimlerde IOSA (International Operational Safety Audits) gerekliliklerini arayacağız. Devlet

Emniyet Programı'nı yayınlayıp tüm havayolları işletmelerinin Emniyet Yönetim Sistemlerinin denetlenmesini sağlayacağız.

-Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi (UEİM) kuracağız. Kaza raporlarının belirlenen standartlarda ve uygun süre içinde kamuoyuna bilgi amaçlı yayımlanmasını sağlayacağız.

-Havayolu pilot ihtiyacımızın karşılanmasına yönelik, öncelikle ülkemiz gençlerinin pilot olabilmelerini sağlayacağız. Pilot eğitimi veren uçuş okullarına devlet desteği (pist yapımı, uçak alımı ve eğitim ücretlerinde vergi indirimi) vereceğiz. Pilot adaylarına kredi kolaylığı sağlayacağız.

-Pilotlar, kabin memurları, teknisyenlerin kendi meslek grupları içerisinde sendikal faaliyet göstermelerini sağlayacağız.

-Tüm Türk Hava Sahası içinde hava trafik kontrol merkezi ile uçaklar arasında geleceğin hava seyrüsefer dijital haberleşme sistemini (Future Air Navigation System (FANS), CPDLC vb.) tesis edeceğiz.

-Havalimanlarımızın kapasite ve standartlarını yükselteceğiz.

-Bölgesel havayolu kargo ve yolcu taşımacılığını destekleyeceğiz.

-Havacılık uçak ve parça üretimini destekleyecek, Ar-Ge faaliyetlerine öncelik vereceğiz.

-Ülkemizde hava sahasına katılan yeni hava araçlarının (drone, insansız hava araçları) oluşturacağı tehditlerin analizinin yapılarak gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayacağız.

-Havacılık kültürünü geliştirmek için amatör ve sportif amaçlı havacılık faaliyetlerini destekleyeceğiz.

DENİZCİLİK

Türkiye coğrafyası itibarı ile bir deniz ülkesidir. 21. yüzyılda “devleti ve halkı ile denizcileşme”yi milli hedef haline getireceğiz.

-Ülkemizde denizciliğe yönelik konular 30’dan fazla bakanlık, kurum/kuruluş ve örgütün sorumluluğunda olmak üzere birçok farklı sektöre yayılmış halde, birbirinden bağımsız politikalar dâhilinde ele alınmaktadır. Bu nedenle, denizcilik gücünün savunma ve güvenlik dışında kalan tüm alanlarında, bütüncül bir yönetim sağlayacak yetki ve sorumluluklarla donatılmış bir “Denizcilik Bakanlığı” kuracağız.

-Halen bir sembol, bir kavram ve doktrin haline dönüşen Mavivatan’ı gerek jeopolitik hedefler gerekse denizcileşme ve denizcilik gücümüzü geliştirme hedefleri içinde bir bütün olarak inceleyen ve devlet kurum ve kuruluşlarına yakın, orta ve uzun dönemde bu hedeflere yönelik erişim stratejilerini vazeden “Mavivatan Strateji Belgesi” hazırlayacağız.

-Türkiye jeopolitiğine stratejik önem ve öncelik katan Türk Boğazları’nda 7/24 esasına göre görev yapacak, bir güvenlik krizi ortaya çıktığında krizi yönetebilecek “Deniz Güvenliği Koordinasyon Merkezi”ni kuracağız.

-Deniz ticaret filomuzu güçlendireceğiz.

-Küresel çapta merkez (hub) konteyner limanları kuracağız. Entegre ulaşım planlaması çerçevesinde yapılacak olan

limanların kara yolu ve demir yolu bağlantılarını göz önünde bulunduracağız.

-Ülkemizin tersanecilik alanında dünya çapında markalar oluşturmaları için altyapı kuracağız. Akdeniz ve Ege’de büyük tonajlı gemileri havuzlayabilecek tersaneler kuracağız.

-İstihdam sıkıntısı yaşayan gemi adamlarımızın, Uluslararası Denizcilik Örgütü standartlarında eğitim almalarını sağlayacak, iş güvenliği ve sosyal hakları konularında iyileştirici düzenlemeler yapacağız.

-Bilinçli ve bilimsel temelli balıkçılık yapacağız. Balık stoklarımızı tutacağız. Uzak denizlerde balıkçılık alanındaki yetersizliğimizi gidereceğiz.

-Deniz hukuku ve deniz bilimleri (deniz jeolojisi, deniz jeofiziği, hidrografi, oşinografi, hidrobiyoloji, vb.) Türk denizciliğinin en zayıf olduğu alanların başında gelmektedir. Konunun önemine binaen deniz hukukçuları ve deniz bilimcileri yetiştireceğiz.

-Deniz kültürü, mavi uygarlığın omurgasıdır. Halkımıza, çocukluktan itibaren değişik etkinliklerle denizle etkileşim imkânı sağlayacağız. Deniz kültürünün temeli amatör denizciliğin gelişmesinin önündeki engelleri kaldıracaktır.

-Mavivatan denizlerimizi korumak için eylemci çevre bilincini geliştireceğiz. Türkiye’de deniz çevresi ve kıyılarımızın etkinlikle korunması için, deniz ulaştırması, balıkçılık, deniz

turizmi, deniz dibi madenciliği kapsamında ortaya çıkacak riskler, güçlükler ve ihtiyaçları bütüncül bir yaklaşımla “Kıyı Alanları Yönetimi” çerçevesinde ele alacak, kıyılarımızın yanlış ve gelişigüzel kullanımının önlenmesi maksadıyla “Türkiye Kıyıları Master Planı” yapacağız.

DENİZ JEOPOLİTİĞİ

-Karadeniz havzasında Montrö Sözleşmesinin lafzı ve ruhuna hiçbir zarar getirmeyeceğiz.

-“Kanal İstanbul” projesi deniz jeopolitiğimize zarar verecek özelliklere sahiptir. Bu büyüklükteki projeleri, objektif bilim insanlarından oluşan kurulların hazırladığı raporlara uyararak, olası sonuçları kamuoyu önünde etraflıca tartışıldıktan sonra geliştireceğiz. Topluma emrivakilerle dayatmayacağız.

-Yunanistan’ın Ege’deki kışkırtma ve emrivakilerine soğukkanlı bir şekilde cevap vereceğiz. Ege’de Lozan Antlaşması’nda üç mil olarak belirlenen karasuyu rejimine geri dönülmesi için Yunanistan ile müzakere edeceğiz.

-Doğu Akdeniz için Kasım 2020’de BM’ye deklare ettiğimiz kıta sahanlığı koordinatlarını her durumda koruyacak, bu saha içine girecek yabancı sismik ve sondaj gemilerini önleyeceğiz.

-KKTC’nin “Kıbrıs Türk Cumhuriyeti”ne dönüşmesine ve tanınma gayretlerine destek vereceğiz.

-Akdeniz’de Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilanını öncelikle ağılayacağız.

-İsrail, Suriye ve Mısır ile diplomatik ilişkileri yeniden tesis edecek, Türkiye'nin Kızıldeniz, Umman Denizi ve Basra Körfezindeki siyasi ve askeri varlığının devamını sağlayacağız.

SAHİL GÜVENLİK

-Sahil Güvenlik Komutanlığı'nı diğer denizci ülkelerde olduğu gibi Denizcilik Bakanlığı'na bağlayacağız. Son yıllarda zayıflatılmış olan Deniz Kuvvetlerimiz ile organik bağıını güçlendireceğiz.

-Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi'ni Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'ndan alıp Sahil Güvenlik Komutanlığı'na devredeceğiz.

-Deniz Polisi, Gümrük Muhafaza Deniz Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü, Liman Başkanlıkları, Belediyelerin Deniz Kirliliğini Önleme ve Kontrol Teşkilatları gibi denizde görev yapan tüm kuruluşları gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesine alarak hazine zararı ve denizde çok başlılığı önleyeceğiz.

-Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın bütçeden aldığı payı artıracacağız.

GENÇLİK

-Gençlerin eğitimde, bilimde, teknolojiye, sporda, sanatta, kamuda, özel sektörde ve sosyal hayatta hiçbir ayrımcılığa uğramadan fırsat eşitliğine dayalı, öncü rol oynamalarını sağlayacak, istihdam problemlerini çözecek, özgürlüklerini ve mutluluklarını garanti edecek her türlü tedbiri alacağız.

-Özgür bir ülke olacağız. Gençlerin karşısına çıkan fiziksel, ekonomik, toplumsal ve dijital engelleri, internet ortamındaki sansür ve yasakları kaldıracacağız.

-Beyin göçüne yol açan siyasi, sosyal ve ekonomik gerekçeleri ortadan kaldıracacağız.

-Tüm sivil ve kamusal paydaşlarla birlikte “Ulusal Gençlik Strateji Belgesi”ni oluşturacağız.

-TBMM’de “Gençlik İhtisas Komisyonu” kuracağız.

-Gençlerimizin siyasal kararlara etkin bir şekilde katılmalarını, sivil toplum çalışmalarında rol almalarını ve orta öğretimden itibaren sosyal sorumluluk projelerinde yer almalarını destekleyeceğiz.

-Gençlerimizi terör, uyuşturucu ve madde bağımlılığı, dijital içerik ve oyun bağımlılığının pençesinden kurtarmak için gerekli tedbirleri alacağız.

-Gençlerin çalışma hayatı ile erken yaşta tanışmaları için iş modelleri geliştireceğiz. Kısa eğitim programları, stajlar,

sertifikalar, uzaktan eğitimler, dijital eğitim mecraları ve ücretsiz dijital geliştirme atölyelerinin oluşturulmasını sağlayarak genç nüfusun topluma ve refaha katkısını en üst seviyeye çekeceğiz.

-Dünya çapında üniversiteler arası öğrenci değişim programları iş birliklerini geliştirecek ve finansal destek vereceğiz.

-KYK kredisinin geri ödemesinde faiz almayacağız. Borçları yeniden yapılandıracağız.

-ÖSYM tarafından yapılan tüm sınavlarda giriş ücretini kaldıracağız.

-15-25 yaş aralığındaki öğrencilerimize ve işsiz gençlerimize internet erişiminde, kültür sanat etkinlik biletlerinde, mağazalarda, ulaşımında indirim sağlayacağız.

-Üniversite eğitimi alan gençlerimizin barınma ihtiyaçlarını karşılamak için devlet yurtlarını yeterli sayıya ulaştıracacağız. Yurtlarda geniş bant internet altyapısını kuracağız.

-Gençlere ekolojik ve akıllı tarım çiftlikleri kurmaları ve işletmeleri için özel teşvik programları sunacak, hazine arazilerini kullanımlarına açacağız.

-Üniversiteden yeni mezun olmuş, iş arayan yoksul gençlere İŞKUR'a kayıtlı olmaları halinde işsizlik desteği vereceğiz.

SPOR

Halkın çağdaş anlamda spor yapması ile gelişmişlik arasında önemli ölçüde bir paralelliğin varlığı kabul edilmelidir.

-Ulusal spor hukukunu, uluslararası spor hukuku ile uyumlu hale getirecek, aradaki uyuşmazlıkları giderecek düzenlemeler yapacağız.

-Yeni bir spor yasasını federasyonlar, kulüpler ve taraftar temsilcileri ile birlikte ortak aklın ürünü olarak hayata geçireceğiz.

-Amatör spor kulüplerinin çağdaş ve dinamik yapıya kavuşturulması için “Amatör Spor Kulüpleri Kanunu çıkaracağız.” Amatör sporlara ve kulüplere finansman desteği, vergilendirme avantajı sağlayacağız.

-Dopingle etkin mücadele için yasal düzenlemeler yapacağız.

-Federasyonların özerkliklerini ve kurumsal kapasitelerini güçlendirecek, görev, yetki, sorumluluk, mali ve idari yapıları ile seçim sistemlerini yeniden düzenleyerek demokratik, şeffaf ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturacağız.

-Spor loto-toto, milli piyango ve diğer bahis oyunlarının üzerindeki şaibeleri ortadan kaldıracacağız.

-Spora ayrılan kaynakların artırılması için sponsorluk uygulamalarının yaygınlaştırılmasını sağlayacak, sponsorlara vergi muafiyeti getireceğiz.

-Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ve Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin daha etkin ve verimli çalışmalarını sağlayacağız.

-Passolig uygulamasını tamamen kaldıracağız.

-Bütün spor emekçilerinin sosyal güvence ve sendikal haklara kavuşabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.

-Üniversitelerin "Beden Eğitimi ve Spor Bölümü" mezunlarının istihdam sorunlarını gidereceğiz.

SPOR EĞİTİMİ

-Eğitimin her kademesinde spor eğitimini çeşitlendirerek, okullarda modüler bir anlayış içerisinde farklı spor branşlarının icrasına imkân verecek fiziki ve beşerî altyapıyı güçlendireceğiz.

-Elit sporcu seçimi, yönlendirme ve normlandırma sistemlerini hayata geçirecek, Türkiye'nin uluslararası müsabakalarda başarılı olan sporcu sayısını artıracacağız.

-Okul içi beden eğitimi ve spor ders saatlerini artıracacağız.

-Okulları modern çağa uygun spor salonlarına kavuşturacağız. Okul içi ve okullar arası spor müsabakalarını yaygınlaştıracacağız.

-Her okula beden eğitimi ve spor öğretmeni, ayrıca değişik branşlarda antrenör ataması yapacağız.

-Devşirme sporcu ve devşirme antrenör anlayışına son vereceğiz.

-Başarılı sporculara tanınan burs imkânlarını artıracak ve eğitime erişimleri için kolaylıklar sağlayacağız.

-Spor liselerinin sayısının artırılmasını sağlayacak, branşa özgü yapıya kavuşturacak, eğitim kalitelerini yükselteceğiz.

-“Ulusal Olimpik Akademi” yi kurarak en az bir olimpiyata katılmış sporcuların uluslararası standartta eğitim almasını ve sporu bıraktıktan sonra ilgili federasyon bünyesinde eğitimci olarak istihdam edilmesini sağlayacak, nitelikli eğitmen açığını kapatacağız. Bu akademiye olası bir İstanbul Olimpiyatlarının fiziki-teknik-lojistik altyapısını oluşturmada kullanacağız.

-Engelli gençlerin sportif ve sosyal etkinliklere katılımlarını sağlayacak projeler geliştirecek ve uygulayacağız.

-Beden Eğitimi Spor Yüksekokullarının bünyesinde “Engelli Spor Eğitimi” bölümleri açacağız. Bu alanda Lisans ve Yüksek Lisans Eğitimi planlayacağız.

-Profesyonel şubesi bulunan kulüplerin Engelli Sporcu yarıştırmalarını teşvik etmek amacıyla vergi mevzuatını yenileyeceğiz.

TESİSLEŞME

-Spor alanları ve tesislerini Anadolu’nun en ücra noktalarına kadar yaygınlaştıracacağız. Aile-mahalle-okul-kulüp-yerel yönetimler iş birliğiyle vatandaşlarımızı planlı beden eğitimine tabi tutacağız.

-Tüm yurttaki spor alanlarının aktif kullanım envanterini oluşturacağız.

-Kitle sporlarının yaygınlaşması için yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde spor tesislerini, amatör spor kulüplerinin ve tüm yurttaşların hizmetine açacağız. Tesislerin rasyonel kullanımını sağlayacağız.

-Çalışanların faydalanabilmesi için kamu kurumlarında spor tesisleri açacağız. Bu konuda özel sektörü teşvik edeceğiz.

-Tüm illerimize çok işlevli stadyum ve olimpik yüzme havuzu kazandıracaktır.

-Sporcu kamp eğitim merkezleri ve Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinin sayısını artıracaktır. Bu merkezlere nitelikli antrenör ve uzman yönetici atamaları yapacağız. Tesislerdeki mevcut altyapı sorunlarını gidereceğiz.

ULUSLARARASI TANITIM ETKİNLİKLERİ

-Olimpiyat oyunları yanında uluslararası spor organizasyonları olan Dünya ve Avrupa şampiyonalarının ülkemizde düzenlenmesi için gerekli altyapı hazırlıklarını yapacağız.

-İstanbul'u dünyaca ünlü olimpiyat kentlerinden birisi haline getireceğiz.

-Türkiye'nin bölgesel turizmüne uygun, dünya standartlarında spor tesisleri kurarak spor turizmini geliştireceğiz.

KÜLTÜR VE SANAT

-Evrensel değerleri gözeterek bu coğrafyadaki tüm kültürlerin ve sanat eserlerinin, sanat mirasının ve faaliyetlerinin korunması, yaşaması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapacağız.

-Sanat, kültür, estetik, yaşama ait zenginlik ve çeşitlilik ile beslenen toplumsal birlikteliği savunacağız.

-“Kültür ve Sanat Bakanlığı” kuracağız. Kültür ve sanatın korunması, geliştirilmesi politikalarını bu Bakanlık altında toplayacağız.

-Kültür ve sanata ilişkin politikaların oluşturulmasında, bu alanda yetişmiş uzmanların, akademisyenlerin, sektör temsilcilerinin ve sivil toplum örgütlerinin görüşlerini alacağız.

-Koruma kurullarını özerk ve etkin hale getirecek, her türlü siyasi baskıdan uzak tutacağız.

-Kültür ve sanat alanında vergileri yeniden düzenleyecek, asgari düzeye çekeceğiz.

-Kişisel verilerin korunması, telif hakları, fikri kültür ve sanat mülkiyetinin korunması konularında gerekli yasal düzenlemeleri yapacak, korsan ürünlerle etkin şekilde mücadele edeceğiz.

-Güzel sanatların çeşitli dallarında özendirici çalışmalar yapacak, seminerler, festivaller ve benzeri etkinliklere destek vereceğiz.

-Ulusal sinema ve tiyatronun desteklenmesi, sinema endüstrisinin geliştirilmesi ve uluslararası alanda tanıtılmalarına yönelik teşvikler ve vergi kolaylıkları sağlayacağız.

-Radyo, televizyon ve diğer kamusal yayın yapan kanallarda, haber, belgesel, eğlence, kültür ve sanat programlarına getirilen doğrudan ya da dolaylı sansürcü ve yasakçı zihniyete son vereceğiz.

-Belediyeler ve sivil toplum örgütlerinin sanat eğitimi faaliyetlerini teşvik edecek, alt yapı kurmaları için finansal destek sağlayacağız.

-Yaratıcı düşüncenin, sanat ve kültürde yenilikçi fikir ve projelerin önünü açacak, dijital tabanlı sanat ve kültürel çalışmaların geliştirilmesini teşvik edeceğiz.

-Ülke genelinde konserlerin yapılabileceği, sahne sanatları etkinliklerinin düzenlenebileceği ve görsel sanatların sergilenebileceği “Kültür ve Sanat Parkları” ve “Kültür Sanat Merkezleri” açacağız.

-Cumhuriyetin eserleri olan Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi’ni destekleyecek, ülke çapında yaygınlaşmalarını sağlayacağız.

-Genç neslin kültürel ve milli değerlere olan ilgisini artırmayı amaçlayacak, Anadolu'nun gelenek ve göreneklerinin tanıtımına destek vereceğiz.

-Devlet bünyesinde çalışan tüm sanatçılarımızın özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştireceğiz.

-Sanat Enstitülerini destekleyecek ve yenilerinin kurulmasını teşvik edeceğiz.

-Güzel Sanatlar Liseleri'nin sayısını ve çeşitliliğini artıracak, bu liselerin alanında uzman öğretmen istihdamını sağlayacak, donanım eksikliklerini gidereceğiz.

-Son zamanlarda yok sayılan sanat, kültür ve konservatuar bölümlerine önem vereceğiz.

-Kültürel mirasın ait olduğu coğrafyada korunması ilkesini benimseyecek, yurtdışına kaçırılmış tarihi eserlerimizin iadesi konusunda etkin bir mücadele yürüteceğiz.

-Her ilin kültür ve sanat öğeleri ile markalaşmasını sağlayacağız.

-Çağdaş müzeciliği geliştireceğiz. Yapay zekâ ve artırılmış gerçeklik teknolojileri ile müze ziyaretlerini daha cazip ve etkileyici hale getireceğiz.

-Geleneksel zanaatların tanıtılmasını ve öğretilmesini destekleyeceğiz.

MEDYA

-Türkiye'nin, medya kalitesi ve özgürlüğü bakımından dünyanın en geri ülkeleri arasına itildiği gerçeğinden hareket ederek, halkın doğru ve tarafsız haber almasını sağlayacak özgür medya yapılanmasına önem vereceğiz.

-Siyasetin medya üzerindeki sopası haline dönüşen RTÜK'ü baskı ve sansür aracı olmaktan çıkaracağız.

-Kamu ilan ve reklamlarının Gazeteciler Cemiyeti içinde oluşturulacak bir kurul tarafından ayırım gözetmeden tüm medya kuruluşlarına profesyonel kriterler baz alınarak dağıtılmasını sağlayacağız. Sağlanan gelirlerden, bu alandaki tüm kuruluşların eşit biçimde yararlanmasını sağlayacağız.

-İnternet üzerinden yapılan gazetecilik Türkiye'de hala yasal bir konuma kavuşmamıştır. İnternet medyasının önündeki engelleri kaldıracğız. Basın mevzuatını internet medyasını da kapsayacak şekilde yeniden düzenleyeceğiz. İnternet medyası ve çalışanlarının da sektördeki haklardan yararlanmasını sağlayacağız.

-İfade ve basın özgürlüğü konusunda mevzuattan kaynaklanan sorunların çözülmesi için gerekli adımları atacağız, "Otosansür" ayıbını bitireceğiz.

-Basın ve yayın ilkelerini daha çağdaş bir hale getirmek için sektördeki tüm aktörlerle iş birliği yapacağız.

-Yerel medyaya hak ettiği değeri verecek, eski gücüne kavuşması için düzenlemeler yapacağız.

-İnternet, görsel, yazılı medyaya yönelik sansür uygulamalarında Avrupa Birliği kriterlerini dikkate alacağız.

-TRT'nin ve Atatürk tarafından kurulan Anadolu Ajansı'nın bozulan yapılarını düzelterek, bu kurumlara uluslararası alanda saygı görecek haber ve yayıncılık anlayışını getireceğiz.

-Gazeteciliği ve bu mesleği kimlerin yapabileceğini belirleyen bir yasa yoktur. "Gazetecilik Meslek Yasası"nı çıkaracağız.

-Basın kartının sadece muhabirlere ve kimi yöneticilere değil tüm medya çalışanlarına Gazeteciler Cemiyetleri tarafından verilmesini sağlayacağız. Bu alanda başta yıpranma hakkı olmak üzere tüm eşitsizlikleri ortadan kaldıracacağız. Basın kartının rengini tekrar sarı yapacağız.

-Tüm medya kuruluşlarında sendikalaşmanın önünü açacak, bu konuda işverenden gelen baskılara karşı çalışanın yanında olacağız.

-Medya çalışanlarının özlük haklarının korunmasını sağlayacak, sektörde çok sık görülen keyfi işten çıkarmalara karşı tedbirler alacağız.

-Gazete ve dergilerin en önemli sorunlarından biri olan kâğıtta dışa bağımlılığı bitirecek, KDV oranını düşüreceğiz.

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

